

ZAKON

O OSNOVAMA BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se: osnovni principi međusobnih odnosa i ponašanja učesnika u saobraćaju i drugih subjekata u saobraćaju, osnovni uslovi koje moraju da zadovolje putevi u pogledu bezbjednosti saobraćaja na putevima, vođenje Centralnog registra vozača i vozila, pravila saobraćaja na putevima, sistem saobraćajnih znakova i znakova koje daju ovlašćena lica, dužnosti u slučaju saobraćajne nesreće, osposobljavanje kandidata za vozača, uslovi za sticanje prava na upravljanje motornim vozilima, polaganje vozačkih ispita, uslovi za uređaje i opremu vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila, osnovni uslovi koje moraju da zadovoljavaju vozila u saobraćaju, rad strukovnih organizacija u Bosni i Hercegovini, te druga pitanja iz oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima koja su jedinstvena za cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Organi Bosne i Hercegovine, entitetski i kantonalni organi i organi Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organi lokalne samouprave i lokalne uprave u gradovima i opštinama (u daljnjem tekstu: nadležni organi) obezbijediće sprovođenje ovog zakona i u okviru svoje nadležnosti donosiće propise i preduzimaće druge potrebne mjere za njegovo dosljedno sprovođenje.

Član 3.

- (1) Učesnici u saobraćaju dužni su da poštuju odredbe ovog zakona i druge propise iz oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima, razvijaju humane odnose među ljudima radi zaštite zdravlja i života drugih lica, a naročito djece, invalida, starih i nemoćnih lica, i staraju se o zaštiti životne sredine.
- (2) Učesnici u saobraćaju ne smiju da ometaju saobraćaj, oštećuju put, objekte i opremu na putu.

Član 4.

(1) Putevi namijenjeni za saobraćaj moraju da budu izgrađeni za bezbjedan i nesmetan saobraćaj i da odgovaraju osnovnim uslovima propisanim ovim zakonom, a preduzeća i javne službe koje održavaju javne puteve ili im je povjereno održavanje javnih puteva moraju da ih održavaju tako da na njima u svim uslovima može da se odvija bezbjedan i nesmetan saobraćaj.

(2) Preduzeća, javne službe i drugi organi koji se brinu o putevima i održavaju ih dužni su da organizuju i trajno kontrolišu stanje i održavanje javnih puteva, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na putevima radi bezbjednog i nesmetanog saobraćaja.

(3) Preduzeća i javne službe iz stava (1) ovog člana dužni su da blagovremeno otklanjaju sve nedostatke usljed kojih na određenim mjestima dolazi do saobraćajnih nesreća.

(4) U slučaju pretrpljene štete usljed neodgovarajućeg održavanja javnih puteva, povjerilac se namiruje u skladu sa Zakonom o putevima.

Član 5.

Preduzeća, obrazovne organizacije, ustanove i druga pravna ili fizička lica koja školuju ili obučavaju kandidate za vozače motornih vozila dužni su da izvode obuku na način koji će obezbijediti da kandidati nauče i usvoje pravila saobraćaja i etiku u saobraćaju, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za bezbjedno učestvovanje u saobraćaju na putevima.

Član 6.

(1) Preduzeća, ustanove i druga pravna ili fizička lica, kada proizvode, održavaju, popravljaju ili prepravljaju vozila i puštaju u saobraćaj vozila, uređaje i rezervne dijelove i opremu za vozila, dužni su da vozila, uređaje, dijelove i opremu proizvode, puštaju u saobraćaj, održavaju, odnosno popravljaju prema uslovima propisanim za bezbjedno učestvovanje vozila u saobraćaju na putevima.

(2) Pojedinačno proizvedena, prepravljena ili u većem obimu popravljena vozila prije puštanja u saobraćaj moraju da budu certifikovana u ovlašćenoj organizaciji koja obavlja certifikovanje vozila.

(3) Bliže odredbe o načinu i postupku certifikovanja i uslovima koje moraju da ispunjavaju organizacije za certifikovanje vozila pravilnikom propisuje ministar komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar), u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 7.

Preduzeća, ustanove, pravna ili fizička lica i drugi organi koji posjeduju vlastita vozila dužni su da se brinu o tome da vozači njihovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uslove za bezbjedno upravljanje vozilima i da obezbijede da njihova vozila budu ispravna, te da imaju propisane uređaje i opremu.

Član 8.

(1) Saobraćaj na javnom putu može da se ograniči ili zabrani samo kada je to neophodno radi: sprečavanja ili otklanjanja opasnosti za učesnike u saobraćaju, sprečavanja oštećenja javnog puta ili izvođenja radova na javnom putu.

(2) Postupak i uslove za ograničenje i zabranu iz stava (1) ovog člana utvrdiće nadležni organi, u skladu s važećim propisima.

Član 9.

Prjedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **autobus** je motorno vozilo namijenjeno za prevoz lica koje, osim sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta;
- 2) **autoput** je javni put posebno izgrađen i namijenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila, koji je kao autoput označen propisanim saobraćajnim znakom, koji ima dvije fizički odvojene kolovozne trake za saobraćaj iz suprotnih smjerova, sa po najmanje dvije saobraćajne trake i trakom za prinudno zaustavljanje vozila, bez ukrštanja s poprečnim putevima i željezničkim ili tramvajskim prugama u istom nivou i u čiji saobraćaj može da se uključi, odnosno isključi samo određenim i posebno izgrađenim priključnim javnim putevima na odgovarajuću kolovoznu traku autoputa;
- 3) **bicikl** je vozilo koje ima najmanje dva točka i koje se pokreće isključivo snagom vozača;
- 4) **bicikl sa motorom** je vozilo na motorni pogon sa dva ili tri točka, čija radna zapremina motora nije veća od 50 cm³ i koje na ravnom putu ne može da razvije brzinu veću od 50 km na čas; 5) **laki motocikl** je vozilo na motorni pogon s dva ili tri točka, čija zapremina motora ne prelazi 125 cm³ a snaga motora ne prelazi 11kW;
- 6) **biciklistička staza** je izgrađena saobraćajna površina namijenjena za saobraćaj bicikala i lakih motocikala s motorom, koja se proteže uzduž kolovoza i koja je od njega odvojena i obilježena propisanim saobraćajnim znakom;
- 7) **biciklistička traka** je dio kolovoza namijenjen za saobraćaj bicikala i bicikala sa motorom, koja se proteže uzduž kolovoza i koja je označena uzdužnom linijom na kolovozu; 8) **brzi put** je javni put namijenjen za saobraćaj isključivo motornih vozila, s jednom ili dvije razdvojene kolovozne trake, koji ima sve raskrsnice u dva ili više nivoa s poprečnim putevima i drugim saobraćajnicama (željezničkim ili tramvajskim prugama), u pravilu, nema zaustavnih traka i koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom;
- 9) **Centralni registar** je evidencija o svim vozačima i vozilima;
- 10) **put** je svaki javni put i nekategorisani put na kojem se odvija saobraćaj;
- 11) **put rezervisan za saobraćaj motornih vozila** je javni put po kojem mogu da saobraćaju samo motorna vozila i koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom;
- 12) **strana vozačka dozvola** je vozačka dozvola i međunarodna vozačka dozvola koju je izdao nadležni organ strane države;
- 13) **javni put** je površina od opšteg značaja za saobraćaj, koju svako može slobodno da koristi pod uslovima određenim zakonom i koju je nadležni organ proglasio javnim putem, kao i ulica u naselju;
- 14) **kolona** je niz od najmanje tri vozila (osim bicikla, traktora, radne mašine i zaprežnog vozila) koja su zaustavljena na putu, ili se na bliskom međusobnom rastojanju kreću istom

saobraćajnom trakom u istom smjeru, pri čemu su brzina kretanja vozila i postupanja vozača međusobno uslovljeni i između kojih, bez ometanja, ne može da uđe drugo vozilo; 15) **kolovoz** je dio površine puta namijenjen prvenstveno za saobraćaj vozila;

- 16) **kolovozna traka** je uzdužni dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila u jednom smjeru s jednom ili više saobraćajnih traka;
- 17) **kombinovano vozilo** je motorno vozilo namijenjeno za prevoz lica i tereta, čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 3.500 kg;
- 18) **laka prikolica** je priključno vozilo čija najveća dozvoljena masa nije veća od 750 kg;
- 19) **laki tricikl ili četvorocikl** je motorno vozilo s tri odnosno četiri točka, koje na ravnom putu može da razvije brzinu veću od 45 km na čas, čija radna zapremina motora nije veća od 50 cm³ i ako njegova masa nije veća od 350 kg a snaga motora ne prelazi 4kW;
- 20) **licenca** je javna isprava koju je izdao nadležan organ i kojom se dokazuje ispunjavanje propisanih uslova i osposobljenosti za obavljanje određenih poslova iz oblasti bezbjednosti saobraćaja;
- 21) **lokalni put** je javni put koji povezuje naselja na teritoriji opštine, ili koji je značajan za saobraćaj na teritoriji opštine;
- 22) **magistralni put** je javni put koji povezuje veće gradove i važnija privredna područja u Bosni i Hercegovini i koji se nadovezuje na mrežu odgovarajuće kategorije puteva sa susjednim državama;
- 23) **manja materijalna šteta** je šteta u saobraćajnoj nesreći nastala na vozilu na kojem nisu oštećeni vitalni dijelovi i sklopovi i koje može samostalno da se kreće na putu;
- 24) **masa vozila** je masa praznog vozila s punim rezervoarom goriva i priborom i opremom predviđenim za vozilo;
- 25) **međunarodna vozačka dozvola** je javna isprava koju izdaje ovlašćena organizacija na osnovu nacionalne vozačke dozvole te države;
- 26) **mimoilaženje** je prolaženje vozilom pored drugog vozila koje se po istom kolovozu kreće iz suprotnog smjera; 27) **motocikl** je motorno vozilo s dva točka, s bočnom prikolicom ili bez nje, kao i motorno vozilo na tri točka, ako njegova masa nije veća od 400 kg;
- 28) **motokultivator** je vozilo na motorni pogon s jednom ili dvije osovine i pogonskim motorom do 12kW, konstruisano da vuče, potiskuje ili nosi oruđa za razne poljoprivredne radove; 29) **mijenjanje saobraćajne trake** je prelaženje vozilom iz jedne u drugu saobraćajnu traku za saobraćaj u istom smjeru radi prestrojavanja ili dozvoljenog bržeg kretanja;
- 30) **motorno vozilo** je vozilo na motorni pogon koje je prvenstveno namijenjeno za prevoz lica ili tereta na putevima ili koje služi za vuču priključnih vozila namijenjenih za prevoz lica ili tereta, osim vozila za prevoz lica ili tereta koja se kreću po šinama, lakih motocikala, traktora i drugih vozila na motorni pogon koja nisu prvenstveno namijenjena za prevoz lica ili tereta;
- 31) **najveća dozvoljena masa** je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;
- 32) **naselje** je prostor na kojem se redovi ili grupe zgrada nalaze s jedne ili s obje strane puta dajući mu izgled ulice, čije granice određuje nadležni organ saobraćajnim znakovima za obilježavanje naseljenih mjesta;
- 33) **nekategorisani put** je površina koja se koristi za saobraćaj po ma kom osnovu i koji je dostupan većem broju raznih

korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, prostori oko benzinskih pumpi, parkirališta i sl.);

34) **nosivost** je dozvoljena masa do koje vozilo smije da se optereti prema deklaraciji proizvođača vozila;

35) **obilježnje** je prolaženje vozilom pored zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugog objekta koji se nalazi na saobraćajnoj traci kojom se vozilo kreće;

36) **obilježeni pješački prelaz** je dio površine kolovoza namijenjen za prelaženje pješaka preko kolovoza, označen oznakama na kolovozu i odgovarajućim saobraćajnim znakom;

37) **organ nadležan za** je organ nadležan za određene poslove utvrđen Ustavom i zakonom Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;

38) **osovinsko opterećenje** je dio ukupne mase kojim osovina vozila opterećuje kolovoz na putu u stanju mirovanja vozila;

39) **parkiranje vozila** je prekid kretanja vozila duži od pet minuta osim prekida koji se pravi da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj;

40) **pješačka zona** je uređena saobraćajna površina namijenjena za kretanje pješaka, u kojoj je dozvoljeno kretanje motornih vozila s posebnim odobrenjem;

41) **pješačko ostrvo** je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolovozu i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolovoza, ili ulaze u vozilo i izlaze iz vozila javnog saobraćaja;

42) **pješak** je lice koje učestvuje u saobraćaju a ne upravlja vozilom, niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, lice koje vlastitom snagom gura ili vuče vozilo, ručna kolica, dječije prevozno sredstvo, bicikl, bicikl sa motorom ili pokretna kolica za nemoćna lica, lice u pokretnoj stolici za nemoćna lica koju pokreće vlastitom snagom ili snagom motora, ako se pri tome kreće brzinom čovječijeg hoda, kao i lice koje klizi klizaljka, skijama, sankama ili se vozi na koturaljkama;

43) **polukružno okretanje** je okretanje vozila za 180 stepeni u odnosu na dotadašnji smjer kretanja, radi uključenja u suprotni saobraćajni tok;

44) **poluprikolica** je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruisano tako da se svojim prednjim dijelom oslanja na vučno vozilo;

45) **potvrda o registraciji** je javni dokument koji za registrovano vozilo izdaje nadležni organ;

46) **preglednost** podrazumijeva prostor koji učesnik u drumskom saobraćaju može da vidi s mjesta na kojem se nalazi;

47) **preticanje** je prolaženje vozilom pored drugog vozila koje se kreće u istoj saobraćajnoj traci i u istom smjeru;

48) **saobraćajna dozvola** je javna isprava koju je izdao nadležni organ i kojom se dokazuju vlasništvo određenog vozila, njegove tehničke i druge osobine i karakteristike;

49) **potvrda o vlasništvu vozila** je javni dokumenat koji je izdao nadležni organ i kojim se dokazuju vlasništvo određenog vozila, njegove tehničke i druge karakteristike;

50) **posebni objekat na putu** je oprema na putu postavljena radi smanjenja brzine kretanja vozila na mjestima gdje je posebno ugrožena bezbjednost učesnika u saobraćaju;

51) **prestrojavanje** je zauzimanje takvog položaja vozilom na saobraćajnoj traci i na takvoj udaljenosti od raskrsnice ili drugog mjesta na putu iz kojeg na bezbjedan način može da se izvede sljedeća dopuštena radnja vozilom (skretanjem, okretanjem, zaustavljanjem i sl.);

52) **priključno vozilo** je vozilo namijenjeno da bude vučeno vozilom na motorni pogon, bilo da je konstruisano kao prikolica ili kao poluprikolica;

53) **saobraćajna traka za vozila javnog gradskog prevoza** je obilježeni uzdužni dio kolovoza namijenjen za vozila javnog gradskog prevoza putnika, kad su u vozilu putnici;

54) **propuštanje vozila** je radnja koju je u određenim slučajevima vozač dužan da izvrši zaustavljanjem vozila, smanjivanjem brzine kretanja ili prekidanjem radnje koju izvodi vozilom, i to na način koji ne primorava vozača drugog vozila da naglo mijenja pravac ili brzinu kretanja;

55) **putnički automobil** je motorno vozilo namijenjeno za prevoz lica koje, osim sjedišta za vozača, ima najviše osam sjedišta;

56) **saobraćajna nesreća** je nesreća na putu u kojoj je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojoj je jedno ili više lica poginulo ili povrijeđeno ili je izazvana materijalna šteta;

57) **saobraćajna traka** je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolovoza čija je širina dovoljna za nesmetan saobraćaj jednog reda vozila;

58) **saobraćajna traka za prinudno zaustavljanje vozila** je obilježeni uzdužni dio kolovoza na autoputevima i na određenim mjestima na putevima višeg ranga, kao i u tunelima i galerijama;

59) **saobraćajna traka za spora vozila** je uzdužni dio kolovoza namijenjen za vozila koja sporom vožnjom smanjuju odvijanje saobraćaja;

60) **saobraćajna traka za ubrzavanje** je dio kolovoza namijenjen za uključivanje vozila u saobraćaj sa sporednog puta, odnosno drugih prilaznih puteva s objekata pored puteva;

61) **saobraćajna traka za usporavanje** je dio kolovoza namijenjen za isključivanje vozila iz saobraćaja na putu;

62) **radna mašina** je vozilo na motorni pogon namijenjeno za vršenje određenih radova vlastitim uređajima i opremom, koje po konstrukcionim osobinama ne može da razvije brzinu veću od 30 km na sat;

63) **raskrsnica** je površina na kojoj se ukrštaju ili spajaju dva puta ili više puteva, kao i šira saobraćajna površina koja nastaje ukrštanjem, odnosno spajanjem puteva;

64) **regionalni put** je javni put koji povezuje važnija privredna područja u Bosni i Hercegovini i koji obezbjeđuje najracionalniju vezu između opština;

65) **u saradnji s nadležnim organom** znači da je organ koji donosi podzakonski akt obavezan da obezbijedi učestvovanje u izradi ili davanju mišljenja nadležnog organa o podzakonskom aktu;

66) **skup vozila** čine vozilo na motorni pogon i priključna vozila koja u saobraćaju na putevima učestvuju kao cjelina;

67) **smanjena vidljivost** postoji kada, zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika, vozač ne može jasno da uoči druge učesnike u saobraćaju na udaljenosti od najmanje 200 m na putu izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m u naselju;

68) **stajalište** je dio površine puta namijenjen za zaustavljanje autobusa, trolejbusa ili tramvaja radi ulaska i izlaska putnika i koje je obilježeno saobraćajnim znakom;

69) **stiker naljepnica** je dokaz o registrovanju vozila;

70) **teretno vozilo** je svako motorno vozilo koje je namijenjeno za prevoz tereta;

71) **traktor** je vozilo na motorni pogon konstruisano da vuče, potiskuje ili nosi izmjenjiva oruđa, odnosno da služi za pogon takvih oruđa ili za vuču priključnih vozila;

72) **tramvaj** je vozilo na šinama s električnim pogonom, namijenjeno za javni prevoz putnika i koje je, radi napajanja motora električnom energijom, vezano za električni vod;

73)

trolejbus je motorno vozilo namijenjeno za javni prevoz putnika koje, osim sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta i koje, radi napajanja motora električnom energijom, ima kontakt s električnim provodnikom;

74) **trotoar** je posebno uređena saobraćajna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u istom nivou s kolovozom puta, ili je od kolovoza odvojena na drugi način; 75) **tricikl ili četvorcikl** je motorno vozilo s tri, odnosno četiri točka, koje na ravnom putu može da razvije brzinu veću od 50 km na čas, čija je radna zapremina motora veća od 50 cm³ i ako njegova masa nije veća od 550 kg a snaga motora ne prelazi 15kW;

76) učesnik u saobraćaju je lice koje u saobraćaju na putu upravlja vozilom, ili se nalazi u vozilu ili na vozilu, koje tjera, vodi ili jaše životinju koja se kreće po putu, kao i pješak ili lice koje svoje poslove i radne zadatke obavlja na putu; 77) **ukupna masa** je masa vozila zajedno sa masom tereta koji se prevozi na vozilu, uključujući i masu lica koja se nalaze u vozilu, kao i masu priključnog vozila sa teretom, ako je ono pridodato vozilu;

78) **ulica** je dio puta u naseljenom mjestu, sa trotoarom i ivičnjakom, pored koje se najmanje sa jedne strane nalaze redovi kuća ili grupe zgrada;

79) vozač je lice koje na putu upravlja vozilom;

80) vozačka **dozvola** je javna isprava koju je izdao nadležni državni organ i kojom se dokazuje pravo upravljanja određenom kategorijom ili vrstom vozila;

81) **vozilo** je svako prevozno sredstvo namijenjeno za kretanje po putu, osim pokretnih stolica bez motora za nemoćna lica i dječijih prevoznih sredstava;

82) **vozilo na motorni pogon** je svako vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora, osim pokretnih stolica s motorom za nemoćna lica i vozila koja se kreću po šinama; 83) **zaprežno vozilo** je vozilo koje vuče upregnuta životinja; 84) **zaustavljanje vozila** je svaki prekid kretanja vozila na putu u trajanju do pet minuta, osim prekida koji se pravi da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj;

85) **zemljani put** je put bez izgrađenog kolovoza i kolovoznog zastora, pa i kad na priključku na javni put ima izgrađen kolovoz;

86) **zona smirenog saobraćaja** je područje u naselju, obilježeno propisanim saobraćajnim znakom, u kojem vozila ne smiju da se kreću brzinom većom od brzine hoda pješaka zbog dozvoljenog kretanja pješaka i dječije igre.

Član 10.

(1) Radi povećanja efikasnosti u sprovođenju ovog zakona i ispunjavanja uslova i obaveza na međunarodnom planu, državne institucije nadležne za vođenje centralnih evidencija uspostaviće Centralni registar.

(2) Organi koji vode evidenciju dužni su da redovno dostavljaju odgovarajuće podatke Centralnom registru.

(3) Odgovarajućim podzakonskim aktom bliže će se urediti vođenje Centralnog registra.

II - PUTEVI

Član 11.

(1) Putevi, kao osnov na kojem se odvija saobraćaj, moraju se projektovati, izgrađivati, opremiti i održavati tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima bezbjednosti saobraćaja.

(2) Bliže odredbe o osnovnim uslovima koje putevi, njihovi elementi i objekti na njima moraju da ispunjavaju sa gledišta bezbjednosti saobraćaja pravilnikom propisuje ministar, u saradnji sa nadležnim organom.

Član 12.

Javni putevi, njihovi pojedini dijelovi i objekti na njima mogu da se puste u saobraćaj tek nakon što se utvrdi da ispunjavaju propisane tehničke normative u pogledu bezbjednosti saobraćaja.

Član 13.

(1) Mrežu javnih puteva, zavisno od njihovog društvenog i privrednog značaja, čine magistralni, regionalni i lokalni putevi, kao i ulice u naseljima i gradovima.

(2) O javnim putevima i objektima na njima vodi se evidencija.

(3) Bliže odredbe o načinu vođenja evidencije o javnim putevima i objektima na njima pravilnikom propisuje ministar u saradnji sa nadležnim organom.

Član 14.

Javni put čine: donji i gornji stroj puta, drumski građevinski objekti, saobraćajni znakovi i oprema, objekti za potrebe puta, a javni put izvan naselja i zemljišni pojas s obje strane puta širine najmanje jedam metar, računajući od krajnje tačke poprečnog profila puta, i vazdušni prostor iznad kolovoza u visini od sedam metara, računajući od najviše tačke kolovoza.

Član 15.

(1) Javni putevi moraju da imaju najmanje dvije saobraćajne trake i dvije ivične trake ili ivičnjake u ravni kolovoza, a ulice trotoare s ivičnjacima.

(2) Izuzetno od odredaba stava (1) ovog člana, lokalni put može da ima samo jednu saobraćajnu traku s tim što, zavisno od preglednosti puta, na rastojanju od najviše 500 m, ima odgovarajuće proširenje, a ulica samo jednu saobraćajnu traku bez proširenja.

Član 16.

(1) Javni putevi moraju da budu osposobljeni da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje 10 tona po osovini.

(2) Izuzetno od odredaba stava (1) ovog člana, lokalni putevi i ulice, određene odlukama nadležnih organa, moraju da budu izgrađeni tako da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje šest tona.

(3) Projektovanjem i gradnjom novih javnih puteva, osim lokalnih, mora da se obezbijedi da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje 11,5 tona po osovini.

Član 17.

Iznad kolovoza javnog puta mora da postoji slobodan prostor u visini od najmanje 4,5 m od najviše tačke kolovoza.

Član 18.

- (1) Na mostovima, u tunelima, galerijama i drugim objektima na javnom putu širina kolovoza ne smije da bude manja od širine kolovoza na javnom putu.
- (2) Autobuska stajališta na javnom putu izvan naselja, kao i na dijelu magistralnog puta u naselju moraju da budu van kolovoza.

Član 19.

- (1) Na javnim putevima zabranjeno je podizati objekte, uređaje ili postrojenja, saditi sadnice ili postavljati predmete kojima se umanjuje preglednost puteva i željezničke pruge s kojom se put ukršta u istom nivou, kao i preglednost na raskrsnici, ili obavljati bilo kakve radnje koje bi mogle da ugrožavaju ili ometaju saobraćaj na javnom putu ili oštećuju javni put i objekte na njemu.
- (2) Na javnom putu i njegovom zaštitnom pojasu zabranjeno je podizati spomenike i postavljati druga spomenobilježja, prodavati proizvode i sl.
- (3) U zaštitnom pojasu javnog puta van naselja mogu se postavljati natpisi za reklame, i to pored autoputa i puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila na razdaljini od najmanje 12 metara, magistralnog i regionalnog od 10 metara i lokalnog puta - 3 metra, računajući od krajnje tačke poprečnog profila, uz dozvolu nadležne institucije koja upravlja javnim putem.

Član 20.

Preduzeća i drugi subjekti koji izvode radove na javnom putu, prije početka izvođenja radova dužni su da obezbijede mjesto na kojem se radovi izvode i da za vrijeme trajanja radova organizuju bezbjedan saobraćaj na mjestu izvođenja radova, te da poslije završetka radova uklone s javnog puta ostatke materijala, sredstva za rad, saobraćajne znakove, branike i druge predmete koje su postavili za vrijeme izvođenja radova.

Član 21.

- (1) Nadležni organi koji upravljaju putevima dužni su da preduzimaju praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na putu gdje je put uzrok saobraćajnih nesreća.
- (2) Organi nadležni za unutrašnje poslove dužni su da najmanje dva puta godišnje dostave podatke institucijama iz stava (1) ovog člana o vrstama, mjestima i vremenu događanja saobraćajnih nesreća.

Član 22.

U slučaju prekida ili ugrožavanja saobraćaja na javnom putu zbog nanosa, odrona ili klizanja terena ili drugih uzroka, kao i u slučaju oštećenja kolovoza koja u većoj mjeri ugrožavaju bezbjednost saobraćaja, nadležna institucija koja upravlja putevima odmah po saznanju mora da preduzme mjere za otklanjanje smetnji i uspostavljanje bezbjednog saobraćaja.

Član 23.

- (1) Nadležne institucije koje održavaju i upravljaju putevima dužne su da blagovremeno i tačno obavještavaju javnost o ograničenju i zabrani saobraćaja na javnim putevima i o vanrednim uslovima i posebnim mjerama za saobraćaj na njima, kao i o prohodnosti javnih puteva u zimskom periodu i u slučaju elementarnih nepogoda ili vanrednih događaja zbog kojih je nastao prekid saobraćaja, odnosno zbog čega su znatno otežani uslovi za odvijanje saobraćaja.
- (2) Nadležne institucije koje održavaju i upravljaju putevima, istovremeno s informisanjem javnosti, dužne su da dostavljaju auto-moto klubovima/savezima informacije o prohodnosti javnih puteva, koje su im potrebne za primjenjivanje njihovih javnih ovlašćenja.

Član 24.

Javni putevi van naselja moraju da imaju, na pogodnim rastojanjima, posebne površine za zadržavanje vozila izvan kolovoza, a na dijelovima sa većim uzdužnim nagibom i posebnu traku za kretanje sporih vozila u slučaju vrlo gustog saobraćaja.

III - SAOBRAĆAJNA PRAVILA

1. Opšte odredbe

Član 25.

- (1) Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju u skladu s propisima o pravilima saobraćaja, saobraćajnim znakovima postavljenim na putu i znacima i naredbama koje daju ovlašćena lica.
- (2) Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju u skladu sa saobraćajnim znakovima postavljenim na putu i kad se time odstupa od saobraćajnih propisa. Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju prema svjetlosnom saobraćajnom znaku i kad se taj znak razlikuje od pravila o prvenstvu prolaza izraženom na istom mjestu drugim saobraćajnim znakom.
- (3) Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju prema zahtjevima izraženim pomoću znakova ili po naredbama koje daju ovlašćena lica i kad se time odstupa od propisanih saobraćajnih pravila ili značenja saobraćajnih znakova postavljenih na putu.

Član 26.

- (1) Zabranjeno je na putu, parking-prostoru, trotoaru i drugim saobraćajnim površinama ostavljati oštećena, dotrajala ili neregistrovana vozila, nanositi blato na put sa savremenim kolovozom ili ostavljati ili bacati otpatke ili predmete i materije koji mogu da ometaju ili ugrožavaju saobraćaj ili zagađuju okolinu.
- (2) Lice koje postupi suprotno stavu (1) ovog člana snosi troškove uklanjanja vozila, otpadaka, predmeta i materija koje je ostavilo, nanijelo blato ili bacilo otpatke ili predmete na put, parking-prostor ili neku drugu saobraćajnu površinu.
- (3) Vozač je dužan da ukloni s kolovoza predmete i materije koje sa njegovog vozila padnu na put, kao i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na put.

(4) Ako je u mogućnosti i ako time ne ometa bezbjednost saobraćaja, vozač je dužan da ukloni s kolovoza i predmete na koje naiđe tokom vožnje, a ako nije u mogućnosti, dužan je da o tome obavijesti nadležnu instituciju koja upravlja putem ili policijsku upravu, odnosno preduzeće koje se brine o održavanju puta.

Član 27.

Vozač je dužan da drži vozilo na takvom rastojanju od drugih vozila u saobraćaju da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti u saobraćaju, ne izaziva opasnost i ne ometa druge učesnike u saobraćaju.

Član 28.

- (1) Vozač je dužan da tokom upravljanja vozilom obrati pažnju na pješake koji se nalaze na kolovozu ili stupaju na kolovoz.
- (2) Kad prilazi obilježenoj pješačkom prelazu, vozač mora da upravlja vozilom s naročitom oprežnošću i da vozi takvom brzinom da u slučaju potrebe može da zaustavi vozilo ispred pješačkog prelaza.
- (3) Na dijelu puta po kojem se kreću djeca, ili na kojem su postavljeni saobraćajni znaci o učešću djece u saobraćaju, vozač je dužan da vozi s naročitom oprežnošću i takvom brzinom da može da zaustavi vozilo u slučaju potrebe.

Član 29.

- (1) Slijepa lica, kad samostalno učestvuju u saobraćaju, moraju da nose bijeli štap kao znak raspoznavanja.
- (2) Vozilo koje je podešeno da njime upravlja lice kojem su oštećeni ekstremiteti bitni za upravljanje vozilom mora da bude obilježeno posebnim znakom.
- (3) Bliže odredbe o načinu obilježavanja vozila kojim upravlja lice s oštećenim ekstremitetima pravilnikom propisuje ministar, u saradnji sa nadležnim organom.

Član 30.

- (1) Vozač vozila koje se kreće pored vozila javnog prevoza putnika ili pored autobusa kojim se obavlja prevoz putnika, zaustavljenog na stajalištu, mora da se kreće smanjenom brzinom tako da ne ugrožava lica koja ulaze ili izlaze iz tog vozila.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana, kad radi ulaska u vozilo ili po izlasku iz vozila moraju da pređu preko kolovoza, dužna su da to učine na način propisan u čl. 108, 109. i 110.
- (3) Vozač mora da zaustavi vozilo iza vozila iz stava (1) ovog člana kada lica, ulazeći ili izlazeći iz tog vozila, moraju da pređu preko saobraćajne trake i biciklističke staze ili trake kojom se vozilo kreće.

(4) Vozač vozila koje se kreće iza vozila kojim se prevoze djeca, kao i vozač vozila koji tom vozilu dolazi u susret na putu s dvije saobraćajne trake, dužan je da se zaustavi kad je vozilo kojim se prevoze djeca zaustavljeno na kolovozu, dok djeca ulaze ili izlaze iz vozila.

(5) Ako se vozilom obavlja organizovan prevoz djece, vozilo mora da bude obilježeno posebnim znakom.

Član 31.

- (1) Za vrijeme vožnje u naselju vozač je dužan da vozilu javnog gradskog prevoza putnika ili posebno obilježenom vozilu kojim se obavlja organizovani prevoz djece omogući uključivanje u saobraćaj kada ta vozila izlaze sa stajališta koja se nalaze van kolovoza, odnosno s proširenja saobraćajne trake koje se koristi za stajalište.
- (2) Vozač vozila javnog gradskog prevoza putnika ili posebno obilježenog vozila kojim se obavlja organizovani prevoz djece dužan je da pomoću pokazivača pravca najavi svoju namjeru da se uključi u saobraćaj i da to uključivanje obavi na način kojim se ne ugrožavaju drugi učesnici u saobraćaju.

Član 32.

Lice koje se prevozi vozilom ne smije ni na koji način da ometa vozača u upravljanju vozilom, niti da utiče na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje bezbjednost saobraćaja.

Član 33.

- (1) Za vrijeme kretanja vozila u saobraćaju na javnom putu vozač ne smije da koristi mobilni telefon, osim u slučaju da je mobilni telefon prilagođen upotrebi u vozilu.
- (2) Kretanjem vozila u smislu stava (1) ovog člana smatraće se i slučaj kada je vozilo zaustavljeno radi postupanja po saobraćajnom znaku, postupanja po znaku i naredbi ovlašćenog lica, propuštanja vozila koja imaju pravo prvenstva prolaza i u drugim slučajevima kada je vozač dužan ili prinuđen da zaustavi vozilo na kolovozu, prema odredbama ovog zakona.

Član 34.

- (1) Vozač motornog vozila i lica koja se prevoze tim vozilom dužna su da koriste bezbjednosne pojaseve za vrijeme dok se vozilo kreće u saobraćaju na javnom putu.
- (2) U putničkom automobilu na prednjem sjedištu do vozača ne smije da se prevozi lice koje je očigledno pod uticajem alkohola ili opojnih sredstava, kao ni dijete mlađe od 12 godina, niti na zadnjem sjedištu dijete mlađe od pet godina, osim u slučaju kada na zadnjem sjedištu ima pričvršćenu dječiju stolicu, u

kojoj dijete mora da bude vezano, ili da pored djeteta sjedi punoljetno lice.

Član 35.

(1) Vozila ne smiju na prednjoj strani da imaju svjetlosne, svjetlosno-signalne ili reflektujuće uređaje ili materije koji daju svjetla crvene boje, a na zadnjoj strani uređaje ili materije koji daju svjetla bijele boje.

(2) Odredba stava (1) ovog člana u pogledu svjetala bijele boje ne odnosi se na svjetlo za osvijetljavanje puta pri vožnji unazad, pokretno svjetlo za istraživanje (reflektor), svjetlo za osvijetljavanje zadnje registarske tablice i registarsku tablicu presvučenu bijelom reflektujućom bojom.

(3) Odredba stava (1) ovog člana ne odnosi se na crveno trepćuće svjetlo na posebnim motornim vozilima koja prate vozila pod pratnjom.

2. Radnje vozilom u saobraćaju

Član 36.

(1) Vozač koji namjerava da obavi neku radnju vozilom na putu (pomjeranje vozila udesno ili ulijevo, mijenjanje saobraćajne trake, preticanje, obilaženje, zaustavljanje, skretanje udesno ili ulijevo, polukružno okretanje, vožnja unazad i sl.) smije da počne takvu radnju samo ako se prethodno uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge učesnike u saobraćaju ili imovinu, vodeći pri tome računa o položaju vozila i pravcu i brzini kretanja.

(2) Vozač je dužan da postupa prema odredbama stava (1) ovog člana i kada se uključuje u saobraćaj iz garaže, parkirališta, dvorišta ili drugih sličnih površina, a ako mu je vidik zaklonjen ili mu je vidljivost znatno smanjena zbog vremenskih ili drugih prilika, dužan je da na mjestu na kojem se uključuje postavi lice koje će omogućiti bezbjedan izlazak vozila na put ili da na drugi način obezbijedi bezbjedno uključjenje na put.

(3) Zabranjeno je otvaranje vrata na motornom vozilu na kolovozu kada je vozilo u kretanju ili mirovanju i u svim drugim slučajevima kada može da se ugrozi bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

Član 37.

(1) Prije obavljanja radnji vozilom iz člana 36. ovog zakona, vozač je dužan da jasno i blagovremeno obavijesti o svojoj namjeri druge učesnike u saobraćaju, dajući znak pomoću pokazivača pravca ili, ako oni ne postoje, odgovarajućim znakom rukom.

(2) Ako znak iz stava (1) ovog člana vozač daje pomoću pokazivača pravca, mora da ga daje sve vrijeme dok obavlja radnju vozilom, a po izvršenju radnji mora prestati da ga daje. (3) Izuzetno od odredaba st. (1) i (2) ovog člana, nakon izvršenog preticanja drugog vozila vozač nije dužan da daje znak o namjeri da se vrati na saobraćajnu traku kojom se kretao prije preticanja.

3. Kretanje vozila po putu

Član 38.

Vozač mora za kretanje vozila da koristi isključivo put, odnosno kolovoz ili saobraćajnu traku, odnosno stazu namijenjenu za saobraćaj one vrste vozila kojoj pripada, osim u slučaju opasnosti.

Član 39.

(1) Vozač je dužan da se kreće vozilom desnom stranom kolovoza u smjeru kretanja.

(2) Vozač je dužan da drži vozilo u kretanju što bliže desnoj ivici kolovoza i na tolikoj udaljenosti od nje da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uslove saobraćaja i stanje i osobine puta, ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i sebe ne izlaže opasnosti.

(3) Izuzetno od odredbe stava (2) ovog člana, na putu u naselju s kolovozom na kojem za saobraćaj vozila u istom smjeru postoje najmanje dvije obilježene saobraćajne trake za kretanje vozila, vozač može da koristi i saobraćajnu traku koja se ne nalazi uz desnu ivicu kolovoza ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza vozila kojim upravlja.

(4) Odredba stava (3) ovog člana ne odnosi se na vozača autobusa, vozača teretnog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, vozača vozila koje na ravnom putu ne može da razvije brzinu kretanja veću od 40 km na čas i na vozača vozila koje se ne smatra motornim vozilom, osim na dijelu puta ispred raskrsnice ili drugog mjesta na kojem vozilo skreće ulijevo.

Član 40.

(1) Na putu s kolovozom za saobraćaj vozila u oba smjera na kojem postoje najmanje četiri saobraćajne trake vozač ne smije vozilom da prelazi na kolovoznu traku namijenjenu za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera.

(2) Na putu s kolovozom za saobraćaj vozila u oba smjera na kojem postoje tri saobraćajne trake vozač ne smije vozilom da se kreće saobraćajnom trakom koja se nalazi uz lijevu ivicu puta u smjeru kretanja vozila.

(3) Na putu na kojem su kolovozne trake fizički odvojene jedna od druge vozač ne smije vozilom da se kreće kolovoznom trakom namijenjenom za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera. (4) Na putu s kolovozom za saobraćaj vozila u jednom smjeru vozač ne smije vozilom da se kreće u zabranjenom smjeru.

Član 41.

(1) Vozač koji namjerava da se kreće vozilom unazad može da izvrši tu radnju samo na kratkom dijelu puta, pod uslovom da ne ugrožava ili ne ometa druge učesnike u saobraćaju.

(2) Kad se vozač kreće vozilom unazad, dužan je da se kreće onom stranom kolovoza kojom se do tada kretao vožnjom unaprijed.

(3) Vozač ne smije kretanjem vozila unazad da ulazi u nepreglednu raskrnicu, da se kreće putem na prelazu preko željezničke pruge u istom nivou, da se uključuje na put s pravom prvenstva niti da se vozi na prevojima i u krivinama u kojima je preglednost nedovoljna.

Član 42.

- (1) Vozač ne smije da mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjenjem brzine kretanja vozila, osim u slučaju neposredne opasnosti.
- (2) Vozač koji namjerava znatnije da smanji brzinu kretanja vozila dužan je da to učini na način kojim neće ugroziti druge vozače koji se kreću iza njega.

Član 43.

- (1) Vozač je dužan da brzinu kretanja vozila prilagodi osobinama i stanju puta, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustini saobraćaja, saobraćajnim znacima i drugim saobraćajnim uslovima, tako da vozilo može blagovremeno da zaustavi pred svakom preprekom koju pod navedenim uslovima može da predvidi.
- (2) Vozač ne smije da smanji brzinu kretanja vozila do te mjere da njegovo vozilo predstavlja smetnju normalnom odvijanju saobraćaja.
- (3) Prilikom pokretanja vozila iz mjesta, vozač ne smije naglo da poveća brzinu kretanja tako da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe usljed proklizavanja pogonskih točkova vozila, osim u slučaju opasnosti.

Član 44.

- (1) Na putu u naselju vozač ne smije vozilom da se kreće brzinom većom od 60 km. na čas, osim ako saobraćajnim znakom nije drugačije određeno.
- (2) Na putevima u naselju, ako saobraćajno-tehnički elementi to omogućavaju, saobraćajnim znakom može da se dozvoli kretanje vozilom i većom brzinom od propisane u stavu (1) ovog člana.
- (3) Na putu van naselja vozač ne smije vozilom da se kreće brzinom većom od:
 - 1) 130 km na čas na autoputevima;
 - 2) 100 km na čas na putevima rezervisanim za saobraćaj

motornih vozila i brzim putevima;

- 3) 80 km na čas na ostalim putevima.

(4) Na putu van naselja vozač ne smije vozilom da se kreće brzinom većom od brzine određene saobraćajnim znakom postavljenim na putu.

Član 45.

- (1) Brzina kretanja motornih vozila na putu pod normalnim uslovima saobraćaja ne smije da se ograniči saobraćajnim znakom ispod 60 km na čas na

magistralnim putevima, a 40 km na čas na ostalim putevima.

(2) Brzina kretanja vozila utvrđuje se pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila s uređajem ili bez uređaja sa grafičkim ispisom brzine, datuma i vremena ili tahografskog zapisa ili neposrednim praćenjem vozilom, uz video-nadzor.

(3) Fotografija i video-zapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

(4) U zapisniku, koji se sačinjava na licu mjesta, navodi se i izjava vozača da li ima ili ne primjedbe na tekst zapisnika.

Član 46.

(1) Na putevima brzina kretanja ograničava se za sljedeća vozila na:

- 1) 80 km na čas - za autobuse i autobuse s lakom prikolicom, kao i za teretna motorna vozila čija najveća dozvoljena masa nije veća od 7.500 kg;
- 2) 80 km na čas - za motorna vozila koja vuku prikolicu za stanovanje (karavan) ili laku prikolicu;
- 3) 70 km na čas - za autobuse kada se obavlja organizovani prevoz djece, za zglobne autobuse bez mjesta za stajanje, za teretna motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od

7.500 kg i za teretna motorna vozila s priključnim vozilom;

- 4) 50 km na čas - za autobuse s priključnim vozilom za prevoz lica, trolejbusa, gradske autobuse, autobuse koji osim ugrađenih sjedišta imaju i određena mjesta za stajanje;
- 5) 30 km na čas - za traktore;
- 6) 25 km na čas - za bicikl i laki motocikl kada se kreću biciklističkom stazom, odnosno trakom.

(2) Kad upravljaju motornim vozilima iz stava (1) ovog člana, vozači su dužni da se pridržavaju brzina propisanih u stavu (1) ovog člana i na putu na kojem je ovim zakonom ili postavljenim saobraćajnim znakom dozvoljena veća brzina.

(3) Motorna vozila iz tač. 1), 3) i 4) i priključna vozila iz tač. 3) i 4) stava (1) ovog člana koja su registrovana u Bosni i Hercegovini, osim vojnih vozila, na lijevoj polovini zadnjeg dijela na vidnom mjestu moraju da imaju oznaku u obliku kruga žute boje, oivičenog crvenom bojom, u kojem je crnom bojom ispisan broj koji označava najveću dozvoljenu brzinu kretanja tih vozila.

Član 47.

(1) Na osjetljivim mjestima u naselju, s intenzivnim saobraćajem pješaka, a posebno djece, može da se ograniči brzina kretanja vozila postavljanjem posebnih objekata na putu. (2) Odobrenje za postavljanje posebnih objekata na putu daje nadležni organ koji upravlja putevima.

(3) Bliže odredbe o postavljanju posebnih objekata na putu, radi smanjenja brzine, pravilnikom propisuje ministar u saradnji sa nadležnim organom.

5. Skretanje

Član 48.

- (1) Vozač vozila koje skreće udesno dužan je da obavi skretanje krećući se krajnjom saobraćajnom trakom koja se proteže uz desnu ivicu kolovoza, osim ako saobraćajnim znakom ili oznakom na kolovozu nije drugačije određeno.
- (2) Vozač vozila koje skreće ulijevo dužan je da obavi skretanje krećući se krajnjom lijevom saobraćajnom trakom koja se proteže uz središnju liniju i uz zamišljeni ili obilježeni luk koji spaja dvije središnje linije bočnih kolovoza, odnosno saobraćajnom trakom koja se proteže uz lijevu ivicu puta s jednosmjernim saobraćajem, osim ako saobraćajnim znakom na putu nije drugačije određeno.

6. Prvenstvo prolaza

Član 49.

- (1) Na raskrsnici ili u susretu s drugim vozilom vozač je dužan da propusti vozilo koje dolazi s njegove desne strane, osim ako saobraćajnim znakom na putu nije drugačije određeno.
- (2) Vozač vozila koje na raskrsnici skreće ulijevo dužan je da propusti vozilo koje, dolazeći iz suprotnog smjera, na raskrsnici zadržava pravac svog kretanja ili skreće udesno, osim ako postavljenim saobraćajnim znakom nije drugačije određeno.
- (3) Izuzetno od odredaba st. (1) i (2) ovog člana, vozilo koje se kreće po šinama ima prvenstvo prolaza na raskrsnici ili u susretu s drugim vozilom, bez obzira na to s koje mu strane ono nailazi, osim ako postavljenim saobraćajnim znakom nije drugačije određeno.
- (4) Vozač koji ulazi vozilom na put koji je saobraćajnim znakom označen kao put s prvenstvom prolaza dužan je da propusti sva vozila koja se kreću tim putem.
- (5) Vozač je dužan da propusti sva vozila koja se kreću putem na koji ulazi i kad taj put nije saobraćajnim znakom označen kao put s prvenstvom prolaza ako vozilom ulazi sa zemljanog puta na put s kolovoznim zastorom, ili ako na put ulazi sa površine na kojoj se ne odvija saobraćaj.
- (6) Vozač koji pri skretanju vozila presijeca biciklističku stazu ili traku dužan je da propusti bicikl i bicikl s motorom koji se kreće biciklističkom stazom ili trakom.

7. Saobraćaj na raskrsnici

Član 50.

- (1) Vozač koji se približava raskrsnici mora da vozi s povećanom oprežnošću, koja odgovara uslovima saobraćaja na raskrsnici.
- (2) Vozač koji se približava raskrsnici dužan je da vozi takvom brzinom da može da se zaustavi i propusti vozila koja na raskrsnici imaju prvenstvo prolaza.

- (3) Vozač je dužan da pred raskrsnicom vozilom zauzme položaj na dovoljnoj udaljenosti, na onoj saobraćajnoj traci kojom mora da prođe kroz raskrsnicu.

Član 51.

(1) Na raskrsnici i na drugom mjestu na kojem je saobraćaj regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova za učesnike u saobraćaju, svjetlosni saobraćajni znakovi imaju sljedeća značenja:

- 1) crveno svjetlo - zabrana prolaza;
 - 2) žuto svjetlo - zabrana prolaza osim za vozila koja se u času kad se žuto svjetlo pojavi nalaze na tolikom rastojanju od svjetlosnog znaka da se ne mogu bezbjedno zaustaviti a da ne prođu taj znak, a za ostale učesnike - zabrana prolaza;
 - 3) zeleno svjetlo - slobodan prolaz.
- (2) Žuto svjetlo upaljeno istovremeno sa crvenim svjetlom služi za upozoravanje učesnika u saobraćaju na skori prestanak zabrane prolaza i na pojavu zelenog svjetla.
- (3) Žuto trepćuće svjetlo obavezuje sve učesnike u saobraćaju na kretanje s povećanom oprežnošću.
- (4) Zeleno trepćuće svjetlo služi za upozoravanje učesnika u saobraćaju na skori prestanak slobodnog prolaza i na pojavu žutog, odnosno crvenog svjetla.

Član 52.

- (1) Ako je uređaju za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova za regulisanje saobraćaja na raskrsnici dodat jedan ili više dopunskih znakova u obliku zelene svijetleće strelice, vozač može vozilom da prođe svjetlosni znak i da se kreće u pravcu označenom zelenom svjetlećom strelicom i za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo, pri čemu ne smije da ometa saobraćaj vozila koja se kreću po putu na koji ulazi i mora da propusti pješake koji prelaze preko kolovoza.
- (2) Ako zeleno svjetlo na uređaju za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova ima oblik strelice, vozač vozilom smije da se kreće samo u pravcu koji pokazuje ta strelica.

Član 53.

Vozač koji je vozilom ušao u raskrsnicu na kojoj je saobraćaj regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova može da napusti raskrsnicu ne čekajući da svjetlosnim saobraćajnim znakom saobraćaj bude otvoren u smjeru kojim namjerava da produži kretanje, pod uslovom da propusti sve učesnike u saobraćaju koji se kreću u smjeru u kojem je saobraćaj dozvoljen.

Član 54.

Vozač kojem je svjetlosnim saobraćajnim znakom dozvoljen ulazak u raskrsnicu ne smije da uđe vozilom u raskrsnicu ako je gustina saobraćaja takva da on vozilo očigledno mora da zaustavi u raskrsnici i na taj način, pri promjeni svjetlosnog znaka, ometa ili onemogućuje saobraćaj vozila koja dolaze sa bočnih kolovoza.

8. Mimoilaženje

Član 55.

- (1) Pri mimoilaženju, vozač je dužan da sa svoje lijeve strane ostavi dovoljno rastojanje između vozila kojim upravlja i vozila sa kojim se mimoilazi a, po potrebi, i da vozilo pomjeri ka desnoj ivici kolovoza.
- (2) Ako zbog neke prepreke na putu ili zbog drugih učesnika u saobraćaju vozač ne može da postupi prema odredbi stava (1), dužan je da uspori kretanje svog vozila i, po potrebi, zaustavi ga da bi propustio vozilo iz suprotnog smjera.
- (3) Kad na raskrsnici vozila dolaze iz suprotnih smjerova i skreću ulijevo, vozači se mimoilaze sa svoje desne strane.
- (4) Ako je zbog nedovoljne širine puta ili zbog neke prepreke na putu mimoilaženje onemogućeno, vozač kojem je to lakše da izvede, s obzirom na osobine puta i okolnosti u saobraćaju, dužan je da se prvi zaustavi i, po potrebi, kretanjem unazad ili na drugi način, pomjeri svoje vozilo i zauzme na putu položaj koji omogućava mimoilaženje.

Član 56.

- (1) Na dijelu puta s velikim uzdužnim nagibom na kojem je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano, vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je da zaustavi svoje vozilo na pogodnom mjestu, ako primijeti da mu drugo vozilo ide u susret uz nagib.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, vozač vozila koje se kreće uz nagib dužan je da zaustavi vozilo ako ispred sebe ima pogodno mjesto za zaustavljanje koje omogućava bezbjedno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unazad jednog od vozila.
- (3) Na putu iz stava (1) ovog člana, kad se jedno od vozila koja se mimoilaze mora kretati unazad, kretaće se unazad: svako vozilo koje se susrelo s vozilom koje vuče priključno vozilo; teretno motorno vozilo koje se susrelo s autobusom; lako vozilo koje se susrelo s vozilom više kategorije, a ako se mimoilaze vozila iste kategorije - vozilo koje se kreće niz nagib, osim ako je, s obzirom na uslove i položaj vozila na putu, lakše da to učini vozač vozila koje se kreće uz nagib.

9. Preticanje i obilaženje

Član 57.

- (1) Preticanje i obilaženje vozač smije da obavi samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnog smjera i ako na putu ima dovoljno prostora za bezbjedno izvođenje tih radnji.
- (2) Vozač ne smije da pretiče i obilazi kad time, s obzirom na karakteristike puta i postojeće okolnosti na putu i u saobraćaju ili s obzirom na tehnička svojstva

vozila kojim upravlja, ugrožava druge učesnike u saobraćaju.

Član 58.

- (1) Preticanje i obilaženje obavlja se s lijeve strane.
- (2) Preticanje mora da se obavlja sa desne strane ako se vozilo na kolovozu nalazi u takvom položaju i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.
- (3) Vozilo koje se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza ne smije da se pretiče s lijeve strane. To vozilo može da se pretiče s desne strane ako između njega i desne ivice kolovoza postoji saobraćajna traka.

Član 59.

- (1) Ako se na sredini kolovoza nalazi pješačko ostrvo, ili obilježen ili na drugi način označen prostor za parkiranje vozila, ili neka druga površina koja nije namijenjena za saobraćaj vozila, ili neki objekat ili uređaj, vozila moraju da ih obilaze s desne strane.
- (2) Ako se površine, objekti ili uređaji iz stava (1) ovog člana nalaze na sredini puta s jednosmjernim saobraćajem, a postavljenim saobraćajnim znakom nije drugačije određeno, oni mogu da se obilaze s obje strane.

Član 60.

- (1) Vozač kojem je dat znak za preticanje s njegove lijeve strane dužan je da pomjeri vozilo ka desnoj ivici kolovoza.
- (2) Vozač ne smije da povećava brzinu kretanja vozila dok ga drugo vozilo pretiče.
- (3) Ako zbog nedovoljne širine kolovoza ili njegovog stanja preticanje nije moguće bez ugrožavanja bezbjednosti saobraćaja, vozač vozila koje se kreće sporije od vozila koja se kreću neposredno iza njega dužan je da pomjeri svoje vozilo što više udesno, a ako to nije dovoljno, čim to bude moguće, da zaustavi svoje vozilo na pogodnom mjestu da bi propustio brža vozila.

Član 61.

Vozač ne smije vozilom početi da pretiče ili obilazi:

- 1) kolonu vozila;
- 2) ako je vozač koji se kreće iza njega počeo da pretiče;
- 3) ako je vozač koji je ispred njega na istoj saobraćajnoj traci dao znak da namjerava da pretekne ili obiđe vozilo koje je ispred njegovog vozila, ili da obiđe drugu prepreku na putu;
- 4) ako saobraćajna traka kojom namjerava da izvrši preticanje nije slobodna na dovoljnom rastojanju tako da bi, vodeći računa o razlici između brzine kretanja svog vozila za vrijeme preticanja i brzine kretanja vozila drugih učesnika u saobraćaju koje namjerava da pretekne, preticanjem ugrozio bezbjednost saobraćaja, ili omeo saobraćaj iz suprotnog smjera;
- 5) ako poslije izvršenog preticanja ili obilaženja ne bi ponovo mogao da zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije preticanja ili obilaženja, i to bez ometanja ili

ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju, osim kad za preticanje ili obilaženje koristi saobraćajnu traku koja je zabranjena za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera;

- 6) saobraćajnom trakom koja je namijenjena za prinudno zaustavljanje vozila;
- 7) neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jednu traku.

Član 62.

- (1) Vozač koji pretiče dužan je da drži vozilo na potrebnom rastojanju od vozila koje pretiče, tako da ga ne ometa, niti ugrožava u saobraćaju.
- (2) Poslije izvršenog preticanja ili obilaženja, vozač je dužan da, čim to bude moguće, bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju, vozilom ponovo zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije preticanja, odnosno obilaženja.

Član 63.

Na kolovozu na kojem se saobraćaj obavlja u dva smjera vozač ne smije vozilom da pretiče drugo vozilo ispred vrha prevoja puta ili u krivini kad je preglednost puta nedovoljna, osim ako na tim mjestima postoji više saobraćajnih traka obilježenih uzdužnim oznakama na kolovozu i namijenjenih isključivo za kretanje vozila u smjeru kretanja njegovog vozila.

Član 64.

- (1) Vozač ne smije da pretiče drugo vozilo, osim bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla i motocikla bez bočne prikolice, neposredno ispred raskrsnice, ili na raskrsnici koja nije s kružnim tokom saobraćaja, ili neposredno ispred i na prelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge u nivou bez branika ili polubranika.
- (2) Neposredno ispred raskrsnice i na raskrsnici vozač smije da pretiče: vozilo koje skreće ulijevo, a pretiče se sa desne strane (član 58. stav (2)); vozilo koje skreće udesno, ali da pri tome svojim vozilom ne prelazi na dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera; vozilo koje se kreće na putu s pravom prvenstva prolaza, kao i kad je saobraćaj na raskrsnici regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima koje daje ovlašćeno lice.
- (3) Neposredno ispred i na prelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou bez branika ili polubranika vozač smije da pretiče drugo vozilo kad je saobraćaj na tom prelazu regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova.

Član 65.

Vozač ne smije da pretiče drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prelazu, ili koje prelazi pješački prelaz, ili koje je stalo radi propuštanja pješaka na tom prelazu.

Član 66.

(1) Na putu na kojem postoje najmanje dvije saobraćajne trake namijenjene za saobraćaj vozila u istom smjeru i na kojoj su

kolone vozila vozač može da napusti traku na kojoj se nalazi samo radi skretanja ulijevo ili udesno, ili radi parkiranja vozila. (2) Na putevima i pod uslovom iz stava (1) ovog člana brže kretanje vozila na jednoj traci od kretanja na drugoj traci ne smatra se preticanjem.

- (3) Ne smatra se preticanjem ni prolaženje sa desne strane vozila koje prema odredbi člana 39. stav (3) ovog zakona za svoje kretanje ne koristi saobraćajnu traku uz desnu ivicu kolovoza.

10. Zvučni i svjetlosni znakovi upozorenja

Član 67.

- (1) Vozač je dužan da upotrijebi zvučni znak upozorenja kad god je u pitanju bezbjednost saobraćaja, a naročito:

1) na putu van naselja, radi upozorenja drugog učesnika u saobraćaju da želi da ga pretekne ili obide, ako bi nedavanjem tog znaka postojala opasnost od saobraćajne nesreće; 2) ako se pored kolovoza nalaze djeca koja ne obraćaju pažnju na kretanje vozila; 3) na putu van naselja, prije ulaska u nepreglednu krivinu ili prije dolaska na prevoj na kojem je otežano mimoilaženje. (2) Vozač je dužan da davanje zvučnog znaka upozorenja svede na neophodnu mjeru.

Član 68.

(1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća vozač, u pravilu, umjesto zvučnog znaka upozorenja, upotrebljava svjetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može da upotrijebi i u naselju prilikom preticanja drugog vozila.

(2) Svjetlosni znak upozorenja vozač može da upotrijebi i danju, ako takav način upozorenja drugim učesnicima u saobraćaju više odgovara uslovima na putu.

(3) Svjetlosni znak upozorenja daje se kratkim uzastopnim paljenjem dugih svjetala, ili uzastopnim paljenjem kratkih svjetala za osvijetljavanje puta, ili naizmjeničnim paljenjem, u kratkim razmacima, dugih i kratkih svjetala, vodeći računa pri tome da se time ne zaslijepljuju vozači koji dolaze iz suprotnog smjera.

11. Zaustavljanje i parkiranje

Član 69.

Vozač ne smije da zaustavi ili parkira vozilo na mjestu na kojem bi ono ugrožavalo bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju, ili predstavljalo smetnju za normalno odvijanje saobraćaja ili kretanje pješaka.

Član 70.

(1) Na javnom putu van naselja vozač je dužan da uvijek kada za to postoji mogućnost zaustavi ili parkira vozilo van kolovoza.

(2) Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nesreće ili drugog opravdanog razloga prinuđen da zaustavi vozilo na kolovozu dužan je da ga obilježi bezbjednosnim trokutom i preduzme sve mjere da zaustavljeno vozilo ne dovede u opasnost druga vozila i da ga što prije ukloni s kolovoza.

(3) Ako je vozač zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nesreće ili zbog drugog opravdanog razloga prinuđen da zaustavi vozilo na šinama, dužan je da ga sa šina odmah ukloni, a ako je to nemoguće, da odmah preduzme potrebne mjere da lica koja upravljaju vozilima koja se kreću po šinama na vrijeme budu upozorena na opasnost.

Član 71.

(1) Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnom putu dužan je da zaustavi, odnosno parkira vozilo neposredno uz desnu ivicu kolovoza, a na javnom putu na kojem se saobraćaj odvija samo u jednom smjeru vozilo može zaustaviti, odnosno parkirati uz desnu ili lijevu ivicu kolovoza.

(2) Ako se uz desnu ivicu kolovoza nalaze tramvajske ili druge šine, vozač mora da zaustavi ili parkira vozilo uz lijevu ivicu kolovoza.

(3) Vozač može da zaustavi ili parkira vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolovoza samo ako su ta mjesta obilježena odgovarajućim saobraćajnim znakom ili oznakom na kolovozu.

Član 72.

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju se otvarati vrata ako se time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju ili ako se ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Član 73.

Vozač ne smije da zaustavi ili parkira vozilo naročito: 1) na obilježenom pješačkom prelazu i na razdaljini manjoj od pet metara od tog prelaza, kao i na prelazu biciklističke staze preko kolovoza;

2) na prelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou;

3) na željezničkim ili tramvajskim prugama ili u blizini tih pruga ako se time sprečava ili ometa saobraćaj vozila koja se kreću po šinama;

4) na raskrsnici i na razdaljini manjoj od pet metara od najbliže ivice poprečnog kolovoza;

5) u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima, kao i na dijelovima puta ispod mostova i nadvožnjaka i na razdaljini manjoj od 15 m od tih objekata; 6) na dijelu puta u blizini vrha prevoja i u krivini gdje je preglednost puta nedovoljna i gdje se obilaženje vozila ne bi moglo izvršiti bez opasnosti;

7) na dijelu puta na kojem bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do neisprekidane uzdužne linije na kolovozu, ili do suprotne ivice kolovoza, ili do neke prepreke na putu bila manja od tri metra;

8) na mjestu na kojem bi vozilo zaklanjalo postavljene saobraćajni znak ili uređaj za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova;

9) na biciklističkoj stazi, odnosno traci;

10) na dijelu kolovoza koji je kao stajalište za vozila javnog saobraćaja obilježen saobraćajnim znakom i oznakama na kolovozu;

11) na svim uređenim zelenim površinama, parkovima i sl.; 12) na mjestu koje je označeno kao parking-prostor za

invalidna lica;

13) na kolovozu sa dvije saobraćajne trake gdje se saobraćaj odvija u oba smjera.

Član 74.

Osim u slučajevima iz člana 73. ovog zakona, vozač ne smije da parkira vozilo naročito na:

1) dijelu puta ispred prelaza puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou, i to na razdaljini manjoj od 15 m od tih prelaza;

2) razdaljini manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je obilježeno stajalište za vozila javnog saobraćaja;

3) prolazima i ulazima škola, ustanova, preduzeća, stambenih zgrada i drugih objekata i iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizacionu ili drugu mrežu komunalnih organizacija;

4) mjestu na kome bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranim vozilom;

5) trotoaru, odnosno na pješačkoj stazi, ako to nije izričito regulisano saobraćajnim znakom, a ako je parkiranje dozvoljeno, mora da se ostavi najmanje 1,6 m

širine na površine za kretanje pješaka, s tim što ta površina ne može da bude uz ivicu kolovoza.

Član 75.

- (1) Ovlašćeno službeno lice odrediće da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz čl. 73. i 74. ovog zakona, vozilo parkirano u pješačkoj zoni, kao i vozilo parkirano na mjestu rezervisanom za vozila lica s invaliditetom.
- (2) Ovlašćeno službeno lice odrediće da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava bezbjednost saobraćaja ili ometa normalno odvijanje saobraćaja.

Član 76.

- (1) Premještanje vozila iz člana 75. ovog zakona obavlja nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstva unutrašnjih poslova, premještanje vozila obavljaju organizacija, pravno ili fizičko lice koje ovlasti nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova.
- (3) Troškove premještanja vozila u slučajevima iz člana 75. ovog zakona snosi vlasnik.
- (4) Radi osiguranja plaćanja troškova premještanja vozila, od vlasnika vozila koji nije državljanin Bosne i Hercegovine, pravno ili fizičko lice koje je premjestilo vozilo može da zatraži garanciju, a ako vlasnik neće ili ne može da položi garanciju, može da zadrži vozilo.
- (5) Visinu troškova premještanja vozila utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave i uprave.

Član 77.

(1) Vozač je dužan da motorno vozilo, traktor ili priključno vozilo, osim motocikla bez bočne prikolice, koje je zaustavljeno na kolovozu, obilježi posebnim znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolovozu, i to:

- 1) kad je bio prinuđen da zaustavi vozilo na mjestu ili dijelu puta iz člana 73. ovog zakona;
 - 2) kad je vozilo zaustavljeno na kolovozu na takvom mjestu da vozači vozila koja nailaze istim smjerom ne mogu ili teško mogu blagovremeno da ga uoče;
 - 3) noću i u slučaju smanjene vidljivosti na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, kao i na dijelu puta koji nije dovoljno pregledan.
- (2) Znak iz stava (1) ovog člana postavlja se na kolovoz iza zaustavljenog vozila, u vertikalnom položaju i na dovoljnoj razdaljini koja na putu van naselja ne smije biti manja od 50 m, tako da vozači motornih vozila koji nailaze iz smjera na kojem je znak postavljen mogu blagovremeno da zaustave svoja vozila, odnosno da bezbjedno obiđu zaustavljeno vozilo.
- (3) Na isti način taj znak se postavlja i kad je na putu zaustavljena kolona motornih vozila, s tim što se

umjesto jednog znaka na kolovoz postavljaju dva znaka, jedan pored drugog.

- (4) Ako je u motornom vozilu ugrađen uređaj za istovremeno paljenje svih pokazivača pravca, u slučaju iz stava (1) ovog člana taj uređaj mora da bude upaljen.

Član 78.

Prije nego što parkira i napusti vozilo, vozač je dužan da preduzme sve mjere kojima se sprečava da vozilo samo krene sa mjesta i da ga obezbijedi od neovlašćene upotrebe.

Član 79.

- (1) Za nepravilno parkirano ili zaustavljeno vozilo na trotoarima ili bilo kojim drugim mjestima iz čl. 69. do 78. ovog zakona u kojem nije prisutan vozač, ovlašćena službena lica ostaviće pismenu obavijest da vozač koji je parkirao ili zaustavio vozilo u roku od osam dana kod nadležnog organa na ime novčane kazne uplati zakonom propisani iznos.

- (2) Vlasnik ili korisnik vozila dužan je da ovlašćenom službenom licu nadležne službe da podatke o vozaču koji je upravljao vozilom u vrijeme izvršenja prekršaja iz stava (1) ovog člana, kao i u slučaju drugih prekršaja propisanih ovim zakonom u kojima je učestvovalo njegovo vozilo.

12. Presijecanje kolone pješaka

Član 80.

Vozač ne smije vozilom da presijeca kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku i svaku drugu organizovanu kolonu pješaka koja se kreće po kolovozu.

13. Vuča vozila

Član 81.

- (1) U saobraćaju na javnom putu motornom vozilu mogu da se pridodaju najviše dva priključna vozila za prevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prevoz lica, a na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila samo jedno priključno vozilo.

- (2) Vozilom na motorni pogon smije da se vuče samo priključno vozilo koje bitno ne umanjuje njegovu stabilnost.

- (3) Zabranjena je vuča neispravnih vozila na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila.

- (4) Izuzetno od odredbe stava (3) ovog člana, vuča drugog motornog vozila autoputem dozvoljena je ako je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja motornog vozila autoputem, ali samo krajnjom desnom saobraćajnom trakom do prvog priključnog puta kojim vučeno vozilo može da se isključi iz saobraćaja na autoputu.

Član 82.

(1) Vozilom na motorni pogon smije da se vuče drugo vozilo na motorni pogon samo ako ono zbog neispravnosti ili nedostataka pojedinih dijelova ne može samo da se kreće i ako se pritom bitno ne umanjuje stabilnost vučnog vozila.

(2) Vozilom na motorni pogon ne smije da se vuče motocikl bez bočne prikolice ili drugo vozilo na dva točka.

Član 83.

Vozilo na motorni pogon smije da se vuče noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, samo ako na svojoj zadnjoj strani ima upaljena crvena svjetla za označavanje vozila, ili ako ga vuče motorno vozilo koje ima i pri vuči koristi žuto rotaciono svjetlo.

Član 84.

(1) Za vrijeme vuče vozila iz člana 82. stav (1) oba vozila moraju da imaju znak kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolovozu (bezbjednosni trokut).

(2) Na motornom vozilu koje vuče drugo vozilo trokut se postavlja s prednje, a na vučenom vozilu sa zadnje strane.

Član 85.

(1) Vozilo na motorni pogon na putu dozvoljeno je vući pomoću užeta, krute veze (rude), automatskih vučnih kuka sa višestepenovanom regulacijom i oslanjanjem ili vješanjem vozila na vučno vozilo.

(2) Pomoću užeta ne smije da se vuče vozilo na motorni pogon na kojem su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, niti teretno motorno vozilo i autobus.

(3) Krutom vezom ne smije da se vuče vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti vozilo na motorni pogon teže od vučnog vozila - ako mu je neispravna pomoćna kočnica.

Član 86.

Ako se vozilo na motorni pogon vuče pomoću užeta, automatskih vučnih kuka sa višestepenovanom regulacijom ili krute veze, vozač koji upravlja vučenim vozilom mora da ima odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Član 87.

Vučna natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s priključnim vozilom, dozvoljena je samo do prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta a, izuzetno, i do prvog mjesta na kojem može da se otkloni kvar na vozilu.

Član 88.

(1) Rastojanje između vučnog i vučenog vozila na motorni pogon, ako se vuče užetom, mora da iznosi tri do pet metara, a ako

se vuče pomoću kuke ili krute veze (rude), može da iznosi i manje od tri metra.

(2) Kuka i kruta veza (ruda) iz stava (1) ovog člana moraju da budu certifikovane prema procedurama definisanim posebnim propisom iz stava (3) člana 6. ovog zakona, a vozač mora da ima dokaz o izvršenoj certifikaciji.

Član 89.

(1) Vozilo na motorni pogon koje na putu vuče drugo neispravno vozilo na motorni pogon ne smije da se kreće brzinom većom od 40 km na čas.

(2) Vučenim vozilom zabranjeno je prevoziti lica.

(3) Vozila koja prevoze opasne materije ne smiju se vući, niti koristiti za vuču drugih vozila.

(4) Izuzetno od odredaba iz stava (3) ovog člana, u slučaju neispravnosti vozila koje je natovareno opasnim materijama, takvo vozilo može da se prevuče samo do najbližeg mjesta pogodnog za pretovar ili popravak, a takvo vozilo vuče se krutom vezom (rudom) i brzina kretanja ne smije da bude veća od 40 km na čas.

14. Upotreba svjetala u saobraćaju

Član 90.

(1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom danju na vozilu moraju da budu upaljena kratka svjetla.

(2) U vremenu od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću), kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na vozilu u saobraćaju na putu, osim svjetla iz stava (1) ovog člana, moraju da budu upaljena svjetla za osvijetljavanje puta, i to na:

1) vozilu na motorni pogon - osim na biciklu sa motorom, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje dva bijela ili žuta svjetla na prednjoj strani i paran broj crvenih svjetala na zadnjoj strani;

2) biciklu sa motorom, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani; 3) biciklu - jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani;

4) zaprežnom vozilu - najmanje jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani, ili samo jedna svjetiljka koja je izrađena tako da se s prednje strane vozila vidi bijelo svjetlo, a sa zadnje strane vozila crveno svjetlo.

(3) Ako se na zaprežnom vozilu jedno svjetlo nalazi na prednjoj strani, a drugo na zadnjoj strani, ta svjetla moraju da budu postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj lijevoj strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedna svjetiljka, ona mora da bude postavljena na lijevoj strani vozila.

(4) U uslovima iz stava (2) ovog člana zaprežno vozilo mora da ima i dva katadioptera crvene boje, simetrično postavljena na zadnjoj strani vozila, a bicikl - jedan katadiopter crvene boje na zadnjoj strani i po jedan katadiopter žute ili narandžaste boje na svakoj strani pedale.

(5) Kad vozilo na motorni pogon vuče jedno ili dva priključna vozila, na zadnjoj strani posljednjeg priključnog vozila moraju da budu upaljena najmanje

dva crvena svjetla, a ako širina priključnog vozila iznosi više od 1,60 m, na prednjoj strani prvog priključnog vozila moraju da budu upaljena dva bijela svjetla.

(6) Na motociklu za vrijeme vožnje na putu moraju da budu upaljena kratka svjetla.

Član 91.

(1) Izuzetno od odredaba člana 90. ovog zakona, ne mora da ima upaljena svjetla:

1) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na osvijetljenom dijelu puta, tako da se jasno vidi s dovoljne udaljenosti;

2) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na za to posebno određenim mjestima na kolovozu ili van njega ili na ulicama sa slabijim saobraćajem;

3) bicikl, laki motocikl i motocikl bez bočne prikolice koji nema akumulator - kad su zaustavljeni ili parkirani u naselju uz samu ivicu kolovoza.

(2) Vozilo na motorni pogon čija dužina nije veća od osam metara, a širina od dva metra, i kojem nije pridodato priključno vozilo, kad je zaustavljeno ili parkirano na ulici u naselju, umjesto svjetala iz člana 90. stav (1) tačka 1) može da ima upaljeno samo jedno svjetlo koje se s prednje strane vidi kao bijelo svjetlo a sa zadnje strane kao crveno svjetlo i koje je postavljeno ia strani suprotnoj od iverice kolovoza uz koju je vozilo zaustavljeno ili parkirano.

Član 92.

(1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, moraju da nose upaljena svjetla kad se kreću po kolovozu van naselja:

1) grupa pješaka koja se kreće u organizovanoj koloni ili povorci - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na čelu kolone, odnosno povorke, i najmanje jedno crveno svjetlo na njenom začelju;

2) vodiči teglećih, tovarnih i jahaćih životinja i goniči stoke - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo naprijed i najmanje jedno crveno svjetlo pozadi.

(2) Umjesto svjetala iz stava (1) ovog člana mogu da se upotrebljavaju reflektujuće materije.

Član 93.

(1) Za osvijetljavanje puta vozač vozila na motorni pogon, u pravilu, upotrebljava duga svjetla.

(2) Vozač vozila na motorni pogon dužan je da upotrebljava za osvijetljavanje puta kratka svjetla umjesto dugih svjetala: 1) prije mimoilaženja s drugim vozilom na razdaljini s koje ocijeni da svjetlom svog vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi u susret, a pri mimoilaženju s drugim vozilom - kad vozač tog vozila upali kratka svjetla ili kad naizmjeničnim paljenjem i gašenjem svjetala upozorava da mu duga svjetla smetaju, uvijek na razdaljini manjoj od 200 m;

2) za vrijeme kretanja za drugim vozilom na rastojanju od najmanje 100 m da dugim svjetlima svog vozila ne bi

zasljepljivao vozača vozila ispred sebe;

3) za vrijeme dok vozilom prolazi pored organizovane kolone ili povorke pješaka;

4) kada se kreće putem koji se pruža neposredno pored plovnog puta ili pored željezničke ili tramvajske pruge - u susretu s ploviom, odnosno s vozilom koje se kreće po šinama a koje nailazi iz suprotnog smjera.

(3) Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, vozač vozila na motorni pogon za vrijeme vožnje mora da ima na vozilu upaljena najmanje kratka svjetla za osvijetljavanje puta.

Član 94.

(1) Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon upotrebljavaju se u uslovima iz člana 90. stav (1) ovog zakona kada je vozilo zaustavljeno ili parkirano na putu.

(2) Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon moraju da budu upaljena za vrijeme dok su upaljena bilo koja svjetla za osvijetljavanje puta ili posebna svjetla za maglu.

Član 95.

(1) Po magli vozač vozila na motorni pogon na vozilu treba da ima upaljena kratka svjetla za osvijetljavanje puta ili svjetla za maglu ili oba svjetla istovremeno.

(2) Svjetla za maglu mogu da se upotrebljavaju samo po magli ili u slučaju smanjene vidljivosti i ne mogu istovremeno da se koriste s dugim svjetlima.

(3) Svjetla za maglu koja se nalaze na prednjoj strani vozila moraju da budu bijele ili žute boje, a na zadnjoj strani - crvene boje.

15. Rastojanje između vozila

Član 96.

Vozač je dužan da drži potrebno rastojanje kad se kreće iza drugog vozila, tako da ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Član 97.

(1) Kad se na javnom putu van naselja koje ima samo jednu saobraćajnu traku namijenjenu za saobraćaj vozila u jednom smjeru kreću jedno za drugim vozila na motorni pogon čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ili čija je dužina veća od sedam metara, vozači su dužni da između svakog od tih vozila drže rastojanje od najmanje 100 m.

(2) Odredba stava (1) ovog člana ne odnosi se na dio puta na kojem je preticanje zabranjeno.

(3) Ako se na putu kreću dva ili više vozila koja prevoze opasne materije, rastojanje između tih vozila ne smije da bude manje od 200 metara.

16. Saobraćaj tramvaja i drugih vozila na šinama

Član 98.

Odredbe čl. od 25. do 97. ovog zakona primjenjuju se i na saobraćaj tramvaja i drugih vozila koja se na putu kreću po šinama,

osim ako to ne isključuju konstrukcione karakteristike tih vozila ili način njihovog kretanja.

17. Saobraćaj bicikala, bicikala sa motorom, lakih motocikala i motocikala

Član 99.

- (1) Biciklom na kategorisanom putu smije da upravlja lice koje je navršilo 12 godina, a biciklom sa motorom lice koje je navršilo 14 godina.
- (2) Vozač bicikla i vozač bicikla sa motorom ako je pokretan snagom vozača dužni su da se kreću što bliže desnoj ivici kolovoza, a ako postoji biciklistička staza, po biciklističkoj stazi, odnosno traci.
- (3) Ako se dva ili više vozača bicikala ili bicikla sa motorom kreću u grupi, dužni su da se kreću jedan za drugim.
- (4) Ako na putu postoji posebno uređena biciklistička staza, vozač bicikla sa motorom ako je pokretan snagom vozača i vozač bicikla moraju da se kreću desnom biciklističkom stazom u odnosu na smjer kretanja saobraćaja.
- (5) Na biciklističkim stazama uređenim i obilježenim za saobraćaj bicikla i bicikla sa motorom u oba smjera vozila moraju da se kreću desnom stranom u smjeru kretanja vozila.
- (6) Vozač bicikla i vozač bicikla sa motorom smiju da se kreću samo po onim saobraćajnim površinama po kojima je kretanje takvim vozilima dozvoljeno.

Član 100.

Vozač bicikla, bicikla sa motorom, lakog motocikla i motocikla treba da upravlja vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi učesnici u saobraćaju, a naročito ne smije da skida ruke s upravljača, da se pridržava za drugo vozilo, prevozi, vuče ili gura predmete koji ga mogu ometati u upravljanju vozilom, ili da ugrožava druge učesnike u saobraćaju.

Član 101.

Vozač bicikla, bicikla sa motorom, lakog motocikla i motocikla može da prevozi druga lica samo ako na vozilu postoje posebna sjedišta i oslonci za noge, a vozač motocikla može to da čini i u bočnoj prikolici.

Član 102.

Vozač bicikla, bicikla sa motorom, lakog motocikla ili motocikla i lica koja se prevoze tim vozilima moraju da koriste zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje.

18. Saobraćaj zaprežnih vozila i kretanje stoke

Član 103.

- (1) Vozač zaprežnog vozila treba da upravlja vozilom sve vrijeme dok se vozilo kreće po putu i dužan je da vozilo drži što bliže desnoj ivici kolovoza.

- (2) Zaprežno vozilo ne smije da se ostavlja bez nadzora na putu ili uz put.

- (3) Lica koja se voze zaprežnim vozilom dok je vozilo u pokretu ne smiju da stoje na vozilu, sjede na stranicama vozila, sjediti na platou vozila sa strane, niti da se nalaze na rudi vozila dok je vozilo u pokretu.

Član 104.

- (1) Stoku koja se kreće javnim putem gonič stoke mora da drži što je moguće bliže desnoj ivici puta.
- (2) Stoka se ne smije ostavljati na putu ili uz put bez nadzora goniča stoke.

19. Kretanje pješaka

Član 105.

- (1) Pješak ne smije, u pravilu, da se kreće i zadržava na kolovozu.
- (2) Ako se pješak kreće kolovozom, on mora da se kreće što bliže ivici kolovoza, i to veoma pažljivo i na način kojim ne ometa ili ne sprečava saobraćaj vozila.

Član 106.

- (1) Na putu koji ima trotoar ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pored kolovoza pogodnu za kretanje pješaka, pješak je dužan da se kreće po tim površinama.
- (2) Na putu na kojem ne postoji trotoar ili druga površina određena za kretanje pješaka, odnosno pogodna za kretanje pješaka, a koju pješaci ne mogu da koriste iz bilo kog razloga, pješaci mogu da se kreću kolovozom.
- (3) Na kolovozu puta zabranjeno je igranje, vožnja dječijim biciklom, romobilom, koturaljkama i slično, kao i sankanje, skijanje i drugo, osim ako je to posebno dozvoljeno.

Član 107.

- (1) Kad se pješaci kreću kolovozom na javnom putu van naselja, dužni su da se kreću uz lijevu ivicu kolovoza u smjeru kretanja, tako da se kreću jedan iza drugog.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, pješak može da se kreće uz desnu ivicu kolovoza samo kad je takvo kretanje za njega bezbjednije (nepregledna krivina, provalija, usjek, zasjek, odron i sl.).
- (3) Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, laki motocikl ili motocikl, lica koja se kreću pomoću pokretnih stolica za nemoćna lica, kao i organizovana kolona pješaka, moraju da se kreću uz desnu ivicu kolovoza u smjeru kretanja.

Član 108.

- (1) Pješak je dužan da prelazi preko kolovoza i biciklističke staze pažljivo i najkraćim putem, nakon što

se prije stupanja na kolovoz uvjeri da to može da učini na bezbjedan način.

(2) Na putu koji ima obilježene pješačke prelaze ili posebno izgrađene prelaze, odnosno prolaze za pješake, pri prelazanju puta pješak je dužan da se kreće tim prelazima, odnosno prolazima, ako oni nisu od njega udaljeni više od 100 m.

Član 109.

(1) Na obilježenom pješačkom prelazu na kojem je saobraćaj pješaka regulisan svjetlosnim saobraćajnim znacima za pješake pješak je dužan da postupa prema tim znakovima.

(2) Na obilježenom pješačkom prelazu na kojem saobraćaj pješaka nije regulisan posebnim svjetlosnim saobraćajnim znacima za pješake, ali je saobraćaj vozila regulisan svjetlosnim saobraćajnim znacima za vozila ili znacima koje daju ovlašćena lica, pješaci mogu da prelaze preko kolovoza samo dok im je datim znakom dozvoljen prelaz preko kolovoza.

(3) Na obilježenom pješačkom prelazu na kojem saobraćaj nije regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ni znacima koje daje ovlašćeno lice, prije stupanja na pješački prelaz, pješak je dužan da obrati pažnju na udaljenost i brzinu vozila koja mu se približavaju.

Član 110.

Pješak koji namjerava da pređe kolovoz na mjestu na kojem ne postoji obilježen pješački prelaz ne smije da stupi na kolovoz ako time ometa saobraćaj vozila.

20. Obaveze vozača prema pješacima

Član 111.

(1) Ako je saobraćaj na obilježenom pješačkom prelazu regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima ovlašćenog lica, vozač je dužan da zaustavi vozilo ispred pješačkog prelaza kad mu je datim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prelazu datim znakom dozvoljen prolaz, vozač ne smije da ometa prolaz pješaka koji su već stupili na pješački prelaz.

(2) Ako se obilježeni pješački prelaz iz stava (1) ovog člana nalazi na ulazu na bočni put, vozač koji skreće na taj put dužan je da skreće smanjenom brzinom i propusti pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prelaz i, prema potrebi, da zaustavi vozilo kojim upravlja da bi propustio pješake.

(3) Ako na obilježenom pješačkom prelazu saobraćaj nije regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova ni znakovima ovlašćenog lica, vozač je dužan da zaustavi vozilo pred takvim pješačkim prelazom da bi propustio pješake koji prelaze ili stupaju na pješački prelaz, ili nedvosmisleno pokazuju namjeru da pređu preko pješačkog prelaza.

Član 112.

(1) Vozač koji skreće na bočni put na čijem ulazu ne postoji obilježen pješački prelaz dužan je da skreće

smanjenom brzinom i ne smije da ugrozi pješake koji su već stupili na kolovoz.

(2) Vozač koji se kreće mokrim kolovozom u naseljenom mjestu dužan je da prilagodi brzinu kretanja vozila tako da izbjegne prskanje pješaka koji se kreću ivicom kolovoza ili trotoara.

21. Saobraćaj na prelazu puta preko željezničke pruge

Član 113.

Vozač koji se vozilom približava prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou dužan je da prilagodi kretanje vozila tako da može da ga zaustavi pred uređajem za zatvaranje saobraćaja na prelazu, ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vozila koja se kreću po šinama, odnosno da može da zaustavi vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

Član 114.

Učesnici u saobraćaju dužni su da se zaustave pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja spušten, ili ako je taj uređaj već počeo da se spušta, ili ako se daju svjetlosni znakovi ili zvučni signali koji upozoravaju da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno da se prelazu puta preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće šinama.

Član 115.

(1) Pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou na kojem su postavljeni svjetlosni saobraćajni znakovi učesnici u saobraćaju dužni su da se zaustave kad se pojavi crveno treptuće svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo.

(2) Učesnici u saobraćaju koji prelaze preko željezničke pruge u istom nivou dužni su to da čine s pojačanom oprežnošću i kad svjetla na prelazu nisu upaljena.

(3) Na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kojem nema uređaja za zatvaranje saobraćaja, ni uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, učesnici u saobraćaju mogu da pređu preko željezničke pruge tek pošto se prethodno uvjere da prugom ne nailazi voz ili neko drugo vozilo koje se kreće po šinama.

22. Saobraćaj na autoputu, putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila i brzom putu

Član 116.

(1) Autoputem ne smiju da se kreću pješaci, stoka, ni vozila koja se prema odredbama ovog zakona ne smatraju motornim vozilima.

(2) Autoputem ne smiju da se kreću ni motorna vozila koja prema svojim konstrukcionim osobinama ne mogu da se kreću brzinom većom od 40 km na čas.

(3) Odredba stava (2) ovog člana ne odnosi se na vojna vozila i na vozila organa unutrašnjih poslova, te vozila za održavanje puta kada daju posebne svjetlosne znake.

Član 117.

(1) Na autoputu vozač ne smije da zaustavlja motorno vozilo, osim na površinama van kolovoza koje su za to posebno uređene i obilježene.

(2) Vozač koji je zbog neispravnosti vozila ili iz drugih razloga prinuđen da zaustavi vozilo na kolovozu autoputa dužan je da ga zaustavi na posebnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila, ako ona na tom mjestu postoji, i da preduzme potrebne mjere da vozilo što prije bude uklonjeno s kolovoza.

(3) Na autoputu vozač ne smije da obavlja polukružno okretanje, niti da se kreće vozilom unazad.

Član 118.

Na autoput ne smije da se uključi motorno vozilo koje vuče drugo motorno vozilo koje zbog neispravnosti ne može da se kreće.

Član 119.

(1) Autoputem motorna vozila moraju da se kreću krajnjom desnom saobraćajnom trakom koja nije zauzeta vozilima u koloni.

(2) Odredba člana 39. stav (3) ovog zakona ne primjenjuje se na vozila koja se kreću dijelom autoputa koji prolazi kroz naselje.

Član 120.

Na autoputu s tri ili više saobraćajnih traka, namijenjenih za saobraćaj vozila u jednom smjeru, vozači teretnih motornih vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg i skupa vozila čija je dužina veća od sedam metara smiju da koriste samo dvije saobraćajne trake koje se nalaze uz desnu ivicu kolovoza.

Član 121.

(1) Vozač koji se motornim vozilom uključuje u saobraćaj na autoputu dužan je da:

1) koristi posebnu traku za ubrzavanje, kad takva traka postoji u produženju priključnog puta, i da se u saobraćaj na autoputu uključi dajući odgovarajući znak, na način kojim ne ugrožava saobraćaj vozila koja se kreću autoputem;

2) propusti vozila koja se kreću autoputem, ako na mjestu na kojem se uključuje u saobraćaj na autoputu ne postoji posebna traka za ubrzavanje.

(2) Vozač koji se vozilom isključuje iz saobraćaja na autoputu dužan je da blagovremeno zauzme položaj vozilom na krajnjoj desnoj saobraćajnoj traci i da što prije pređe na posebnu traku za usporavanje, ako takva traka postoji na ulazu u priključni put.

Član 122.

Odredbe čl. od 116. do 121. ovog zakona primjenjuju se i na saobraćaj na putu koji je rezervisan za saobraćaj motornih vozila i brzom putu.

23. Saobraćaj u tunelu

Član 123.

Vozač koji se vozilom kreće kroz tunel ne smije da zaustavlja vozilo, da polukružno okreće vozilo ili da se kreće unazad u tunelu.

Član 124.

Na vozilima na motorni pogon za vrijeme kretanja kroz tunel moraju da budu upaljena kratka svjetla za osvijetljavanje puta.

24. Vozila pod pratnjom

Član 125.

(1) Vozilima pod pratnjom, u skladu s ovim zakonom, podrazumijevaju se vozila kojima je dodijeljena pratnja policije ili vojne policije, sa posebnim motornim vozilima opremljenim uređajima za davanje posebnih zvučnih signala i svjetlosnih znakova crvene i plave boje, i to za vrijeme dok se ti znakovi daju.

(2) Vozač koji na putu susretne vozilo ili kolonu vozila pod pratnjom i vozač kojeg sustigne vozilo ili kolona vozila pod pratnjom dužni su da ustupe prvenstvo prolaza, omogućе nesmetan prolaz, a po potrebi zaustave vozilo, umjesto dugih svjetala noću upotrijebe kratka svjetla za osvijetljavanje puta, strogo se pridržavaju naredbi koje im daju lica iz pratnje i kretanje nastave tek kad prođu sva vozila pod pratnjom.

(3) Vozila pod pratnjom imaju pravo prvenstva prolaza u odnosu na sva druga vozila (član 49), osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrscnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima ovlašćenog lica, i na njih se ne primjenjuju odredbe: o ograničenju brzine (čl. 44. i 46), o zabrani preticanja i obilaženja kolone vozila (član 61. stav (1) tačka 1)) i o zabrani presijecanja kolone pješaka (član 80), pod uslovom da ne ugrožavaju bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

(4) Da bi omogućili nesmetan prolaz vozilima iz stava (1) ovog člana, pješaci su dužni da se sklone s kolovoza dok ta vozila prođu.

25. Vozila s pravom prvenstva prolaza

Član 126.

(1) Na vozila službe hitne pomoći, vatrogasna vozila i vozila policije i sudske policije, vojna vozila i vozila Državne granične službe, kad posebnim uređajima daju svjetlosne znakove i zvučne signale, ne primjenjuju se odredbe o ograničenju brzine (čl. 44. i 46), o zabrani preticanja i obilaženja kolone vozila (član 61. stav (1) tačka 1) i o zabrani presijecanja kolone pješaka (član 80). Ta vozila imaju pravo prvenstva prolaza u odnosu na sva druga vozila (član 49), osim u odnosu na vozila pod pratnjom (član 125) i vozila koja se kreću raskrscnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima ovlašćenog lica, pod uslovom da ne ugrožavaju bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

(2) Da bi omogućili prolaz vozilima iz stava (1) ovog člana, pješaci su dužni da se sklone s kolovoza, a ostala vozila da ih propuste i da se, prema potrebi, zaustave dok ta vozila prođu.

(3) Kad vozilo policije ili vojno vozilo upotrebom plavih svjetala obezbjeđuje prolaz jednom vozilu ili koloni vozila koja se kreću iza njega, vozači su dužni da obrate pažnju i na vozila kojima se obezbjeđuje prolaz, da ih propuste i da, prema potrebi, zaustave svoja vozila dok ta vozila prođu.

(4) U vezi s međusobnim pravom prvenstva prolaza za vozila iz stava (1) ovog člana važe odredbe o prvenstvu prolaza.

(5) Uređaji za davanje posebnih svjetlosnih znakova i zvučnih signala smiju da se ugrađuju i upotrebljavaju samo na vozilima čija je pratnja policija ili vojna lica (član 125. stav (1)) i na vozilima s pravom prvenstva prolaza iz st. (1) i (3) ovog člana.

26. Teret na vozilu

Član 127.

(1) Vozilo u saobraćaju na putu ne smije da bude opterećeno preko svoje nosivosti koja je upisana u knjižicu vozila, ili preko dozvoljenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dozvoljene mase, ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju osobine puta i tehničko-konstruktivne mogućnosti vozila. (2) Teret na vozilu treba da bude raspoređen i, prema potrebi, pričvršćen i pokriven tako da:

- 1) ne ugrožava bezbjednost učesnika u saobraćaju i ne nanosi štetu putu i objektima na putu;
- 2) ne umanjuje u većoj mjeri stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom;
- 3) ne umanjuje vozaču preglednost puta;
- 4) ne stvara suvišnu buku i ne rasipa se po putu; 5) ne zaklanja svjetlosne i svjetlosno-signalne uređaje na vozilu, registarske tablice i druge propisane oznake na vozilu.

Član 128.

(1) Teret na vozilu ne smije da pređe najudaljeniju tačku na prednjoj strani vozila više od jednog metra.

(2) Teret koji se prevozi na vozilu i priključnom vozilu može da pređe najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila najviše za jednu šestinu svoje dužine koja je kao kontinuiran teret oslonjena na tovarni prostor.

(3) Ako se vozilom prevozi teret u kombinaciji koja se sastoji od vučnog vozila i jednoosovinske prikolice, pod dužinom vozila podrazumijeva se ukupna dužina vučnog vozila i jednoosovinske prikolice.

(4) Ako teret na vozilu prelazi više od jednog metra najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila, najisturenija tačka tereta mora da bude označena crvenom tkaninom.

(5) Najisturenija tačka tereta koji se prevozi teretnim motornim ili priključnim vozilom u slučaju iz stava (4) ovog člana mora da bude označena tablom. Ta tabla je kvadratnog oblika, dimenzija 50 X 50 cm, obojena naizmjeničnim kosim trakama reflektujuće narandžaste i bijele boje i postavljena uspravno na uzdužnu osu vozila.

Član 129.

Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, najisturenija tačka na teretu koji se prevozi vozilom mora da bude označena:

1) u slučaju iz člana 128. stav (4) ovog zakona - svjetlom i reflektujućom materijom crvene boje;

2) kad teret na vozilu na motorni pogon ili na priključnom vozilu bočno prelazi više od 20 cm vanjsku ivicu prednjeg ili zadnjeg svjetla za označavanje vozila - svjetlom i katadiopтером koji s prednje strane daju bijelo svjetlo, a sa zadnje strane - crveno svjetlo.

IV - SAOBRAĆAJNI ZNAKOVI

1. Opšte odredbe

Član 130.

(1) Javni putevi moraju se obilježiti propisanim saobraćajnim znakovima, kojima se učesnici u saobraćaju upozoravaju na opasnost koja im prijete na određenom javnom putu ili dijelu tog puta, stavljaju do znanja ograničenja, zabrane i obaveze kojih se učesnici u saobraćaju moraju pridržavati i daju potrebna obavještenja za bezbjedno i nesmetano odvijanje saobraćaja.

(2) Saobraćajnim znakovima moraju se obilježiti i opasnosti privremenog karaktera, naročito one koje nastanu usljed iznenadnog oštećenja ili neprohodnosti puta, kao i privremena ograničenja i privremene zabrane u saobraćaju i ti znakovi moraju se ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni. (3) Saobraćajni znakovi su: znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavještenja s dopunskom tablom koja je sastavni dio saobraćajnog znaka i koja bliže određuje značenje saobraćajnog znaka ili bez nje, svjetlosni saobraćajni znakovi, oznake na kolovozu, trotoaru i sl. te svjetlosne i druge oznake na putu.

(4) Učesnici u saobraćaju dužni su da se pridržavaju ograničenja, zabrana i obaveza izraženih pomoću postavljenih saobraćajnih znakova.

Član 131.

(1) Saobraćajne znakove i opremu na putu postavljaju i održavaju institucije koje upravljaju putevima na osnovu rješenja nadležnog organa.

(2) Saobraćajni znakovi postavljaju se i održavaju tako da ih učesnici u saobraćaju i danju i noću na vrijeme i lako mogu uočiti i blagovremeno postupiti u skladu s njihovim značenjem.

(3) Saobraćajni znakovi moraju se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti ako njihovo značenje ne odgovara izmijenjenim uslovima za saobraćaj na putu ili zahtjevima bezbjednosti u saobraćaju.

Član 132.

(1) Na saobraćajni znak i na stub na koji je znak postavljen zabranjeno je stavljati sve što nije u vezi sa značenjem saobraćajnog znaka.

(2) Zabranjeno je neovlašćeno uklanjanje i oštećivanje saobraćajnih znakova i opreme puta ili izmjena značenja saobraćajnih znakova.

Član 133.

Na putu se ne smiju postavljati table, znakovi, svjetla, stubovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili umanjuje vidljivost postavljenih saobraćajnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na neki saobraćajni znak, ili zasljepljuju učesnike u saobraćaju, ili odvrćaju njihovu pažnju u mjeri koja može biti opasna za bezbjednost saobraćaja na putu.

2. Znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavještenja**Član 134.**

- (1) Znakovi opasnosti služe da se učesnici u saobraćaju na putu upoznaju na opasnost koja prijeteći na određenom mjestu, odnosno dijelu puta, i da se obavijeste o prirodi te opasnosti.
- (2) Znakovi izričitih naredbi stavljaju do znanja učesnicima u saobraćaju na putu zabrane, ograničenja i obaveze kojih moraju da se pridržavaju.
- (3) Znakovi obavještenja pružaju učesnicima u saobraćaju potrebna obavještenja o putu kojim se kreću i druga obavještenja koja im mogu biti korisna.

Član 135.

Znakovi opasnosti i znakovi izričitih naredbi na autoputu, putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, magistralnom i regionalnom putu i u naseljenim mjestima moraju da budu presvučeni reflektujućim materijama ili osvijetljeni sopstvenim izvorom svjetlosti.

3. Svjetlosni saobraćajni znakovi i svjetlosne oznake**Član 136.**

- (1) Za regulisanje saobraćaja upotrebljavaju se uređaji kojima se daju svjetlosni saobraćajni znakovi crvene, žute i zelene boje.
- (2) Na uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova trobojnim svjetlima, svjetla se postavljaju po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje. Ako je uređaj za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova postavljen i iznad saobraćajne trake, svjetla mogu biti postavljena po horizontalnoj osi, jedno pored drugog, i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno. Ta svjetla imaju oblik kruga, a zeleno svjetlo može biti i u obliku jedne ili više strelica smještenih u krugu crne boje.

Član 137.

- (1) Na uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova trobojnim svjetlima:
 - 1) crveno i zeleno svjetlo ne smiju da budu upaljena istovremeno;
 - 2) žuto svjetlo može biti upaljeno kao samostalno svjetlo u vremenskom razmaku od prestanka zelenog do pojave crvenog svjetla ili istovremeno sa crvenim svjetlom, prije pojave zelenog svjetla;

- 3) žuto svjetlo može da bude upaljeno kao trepćuće svjetlo kada ne rade ostali svjetlosni signali na raskrsnici.

- (2) Pri projektovanju novih ili rekonstrukciji postojećih saobraćajnih znakova, obavezno treba ugraditi zeleno trepćuće svjetlo, kao najavu prestanka slobodnog prolaza.

Član 138.

- (1) Uređaju za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova trobojnim svjetlima može da se doda dopunski svjetlosni znak u obliku zelene svijetleće strelice ili više takvih znakova.
- (2) Dopunski svjetlosni znakovi iz stava (1) ovog člana postavljaju se s odgovarajuće strane svjetlosnog saobraćajnog znaka, i to na visini na kojoj se nalazi zeleno svjetlo.

Član 139.

- (1) Na uređajima za davanje saobraćajnih znakova kojima se reguliše saobraćaj na kolovozu s više od dvije saobraćajne trake, obilježene uzdužnim linijama, za svaku saobraćajnu traku posebno i koji se nalazi iznad saobraćajne trake - crveno svjetlo znači zabranu saobraćaja duž saobraćajne trake iznad koje je postavljeno, a zeleno svjetlo znači slobodan prolaz tom saobraćajnom trakom.
- (2) Crveno svjetlo iz stava (1) ovog člana ima oblik ukrštenih linija, a zeleno svjetlo ima oblik strelice s vrhom okrenutim nadolje.

Član 140.

- (1) Za regulisanje saobraćaja pješaka mogu da se upotrebljavaju i posebni uređaji za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova crvene i zelene boje i uređaji za davanje zvučnih signala.
- (2) Ta svjetla moraju biti postavljena po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno svjetlo gore, a zeleno svjetlo dolje.
- (3) Svjetla iz stava (1) ovog člana sastoje se od svijetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pješaka, ili od tamne površine na kojoj se nalazi svijetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje. Ta svjetla ne smiju da budu upaljena istovremeno.

Član 141.

- (1) Ako se ivice kolovoza na javnom putu obilježavaju svjetlosnim saobraćajnim oznakama, one se obilježavaju svjetlima, refleksnim staklima ili reflektujućim materijama, i to desna strana kolovoza - oznakama crvene boje, a lijeva strana - oznakama bijele boje.
- (2) Ivice kolovoza na dijelu puta kroz tunel moraju da budu obilježene oznakama iz stava (1) ovog člana.
- (3) Ako vrhovi pješačkih ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i drugi objekti na kolovozu noću nisu osvijetljeni, moraju se obilježiti svjetlima,

refleksnim staklima ili reflektujućim materijama žute boje.

4. Oznake na kolovozu

Član 142.

- (1) Oznake na kolovozu služe za regulisanje saobraćaja na putevima i za obavještanje i vođenje učesnika u saobraćaju.
- (2) Oznake na kolovozu mogu da budu postavljene same ili uz druge saobraćajne znakove ako je potrebno da se značenje tih znakova jače istakne, odnosno potpunije odredi ili objasni.
- (3) Oznake na kolovozu čine linije, strelice, natpisi i druge oznake.
- (4) Oznake na kolovozu mogu da imaju i reflektujuća svojstva.

Član 143.

- (1) Oznake na kolovozu postavljaju se na putevima sa savremenim kolovozom.
- (2) Na javnom putu van naselja sa savremenim kolovozom za saobraćaj u oba smjera na kojem postoje samo dvije saobraćajne trake, te trake moraju da budu odvojene odgovarajućom uzdužnom linijom na kolovozu, na magistralnom putu obilježene i ivičnim linijama.

5. Turistička i ostala signalizacija na putu

Član 144.

- (1) Turistička i ostala signalizacija na putu namijenjena je obavještanju učesnika u saobraćaju o kulturnim, istorijskim i prirodnim i turističkim znamenitostima, te ostalim objektima i sadržajima.
- (2) Bliže propise o turističkoj i ostaloj signalizaciji na putu donosi ministar, u saradnji s nadležnim organom.

6. Obilježavanje prelaza puta preko željezničke pruge

Član 145.

Na dijelu puta ispred prelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou moraju da budu postavljeni odgovarajući saobraćajni znakovi.

Član 146.

- (1) Na prelazima puta preko željezničke pruge u istom nivou, osim saobraćajnih znakova iz člana 145. ovog zakona, postavljaju se i branici ili polubranici, odnosno uređaji za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza ako to zahtijeva gustina saobraćaja ili drugi uslovi na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou.

- (2) Uslovi u kojima uređaji iz stava (1) ovog člana moraju da budu postavljeni utvrđuju se posebnim zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona.

Član 147.

Svjetlosni znakovi kojima se najavljuje približavanje voza na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou daju se naizmjeničnim paljenjem dva crvena trepćuća svjetla koja imaju oblik kruga.

Član 148.

- (1) Na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kojem postoji uređaj za davanje svjetlosnih znakova kojima se najavljuje približavanje voza, odnosno spuštanje branika ili polubranika, tom uređaju može da se doda i uređaj za davanje zvučnih signala.
- (2) Na prelazima zemljanog puta s manjim saobraćajem i pješačke staze preko željezničke pruge u istom nivou učesnici u saobraćaju mogu da se obezbijede samo uređajem za davanje zvučnih signala.

Član 149.

- (1) Na prelazima puta preko željezničke pruge u istom nivou branici ili polubranici moraju da budu naizmjenično obojeni crvenom i žutom bojom.
- (2) Branici i polubranici, kao i saobraćajni znakovi postavljeni na dijelu puta ispred prelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou, moraju da imaju refleksna stakla ili da budu presvučeni reflektujućim materijama odgovarajuće boje.
- (3) Branici i polubranici moraju da budu opremljeni trepćućim crvenim svjetlom.

Član 150.

Na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kojem se prilikom nailaska voza branici ili polubranici automatski spuštaju, kao i na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kojem se branicima ili polubranicima rukuje ručno, i to s mjesta s kojeg se oni ne vide, mora se postaviti uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih signala kojima se učesnici u saobraćaju obavještavaju o spuštanju branika ili polubranika.

7. Obilježavanje radova i prepreka na putu

Član 151.

- (1) Dio puta na kojem su nastale prepreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kojem se izvode radovi mora da bude vidno obilježen i bezbjedan za učesnike u saobraćaju.
- (2) Obilježavanje dijela puta iz stava (1) ovog člana obavlja se postavljanjem odgovarajućih saobraćajnih znakova, a obezbjeđenje učesnika u saobraćaju - postavljanjem branika.

(3) Branici moraju da budu obojeni naizmjenično crvenom i bijelom bojom, opremljeni refleksnim staklima ili presvučeni reflektujućim materijama odgovarajuće boje, a noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na njima moraju da budu postavljena i trepćuća svjetla narandžaste boje.

8. Znakovi koje daju ovlašćena lica

Član 152.

(1) Učesnici u saobraćaju moraju da postupaju po zahtjevima izraženim pomoću znakova ili prema naredbi policajca ili drugog lica koje na osnovu ovlašćenja iz zakona obavlja kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima (u daljnjem tekstu: ovlašćeno lice).

(2) Ovlašćeno lice pri davanju znakova dužno je da se postavi na putu tako da učesnici u saobraćaju kojima su znakovi namijenjeni mogu da ga uoče jasno i s dovoljne razdaljine.

(3) Znakovi iz stava (1) ovog člana mogu da se daju i iz vozila.

Član 153.

(1) Znakovi koje učesnicima u saobraćaju daje ovlašćeno lice su znakovi koji se daju rukama i položajem tijela, zvučni i svjetlosni znakovi.

(2) Znakovi iz stava (1) ovog člana moraju da se daju tako da njihovo značenje učesnicima u saobraćaju bude jasno i nedvosmisleno.

(3) Bliže odredbe o saobraćajnim znakovima i signalizaciji na putevima, načinu obilježavanja radova i prepreka na putu i znakovima koje učesnicima u saobraćaju daje ovlašćeno lice pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

V - DUŽNOSTI U SLUČAJU SAOBRAĆAJNE NESREĆE

Član 154.

(1) Učesnik u saobraćajnoj nesreći u kojoj je neko izgubio život ili bio povrijeđen, ili je nastala veća materijalna šteta dužan je da:

1) ostane na mjestu saobraćajne nesreće, s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnoj nesreći, ili ako mu je samom potrebna lječarska pomoć;

2) preduzme sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu nastati na mjestu saobraćajne nesreće, omogućiti normalno odvijanje saobraćaja i nastoji da se ne mijenja stanje na mjestu nesreće i sačuvaju postojeći tragovi pod uslovom da preduzimanje tih mjera ne ugrožava bezbjednost saobraćaja;

3) obavijesti najbližu policijsku stanicu o saobraćajnoj nesreći i vrati se na mjesto saobraćajne nesreće te sačeka dolazak službenog lica koje obavlja uviđaj.

(2) Nadležni organ i druga pravna ili fizička lica koji su obaviješteni o saobraćajnoj nesreći u kojoj je neko lice bilo

povrijeđeno dužni su da o tome odmah obavijeste najbližu zdravstvenu ustanovu.

Član 155.

Lice koje se zatekne ili naiđe na mjesto saobraćajne nesreće u kojoj ima povrijeđenih dužno je da ukaže pomoć licima povrijeđenim u saobraćajnoj nesreći.

Član 156.

(1) Vozač koji se zatekne ili naiđe na mjesto saobraćajne nesreće dužan je da na zahtjev ovlašćenog lica preveze lice povrijeđeno u saobraćajnoj nesreći do najbliže zdravstvene ustanove.

(2) Vozač je dužan da postupi prema odredbi stava (1) ovog člana i prije dolaska ovlašćenog lica, osim ako se nesreća dogodila na mjestu na kojem se može očekivati brzi dolazak vozila hitne pomoći, ili ako vozač zaključi da nestručnim i neodgovarajućim prevozom stanje povrijeđenog lica može da se pogorša.

Član 157.

(1) Ako je zdravstvena ustanova obaviještena o saobraćajnoj nesreći ili je primila na liječenje lice povrijeđeno u saobraćajnoj nesreći, dužna je da o tome odmah obavijesti najbližu policijsku stanicu.

(2) Ako lice povrijeđeno u saobraćajnoj nesreći umre od zadobijenih povreda, ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača zbog povrede došlo do smanjenja psihičke ili fizičke sposobnosti za upravljanje vozilom na motorni pogon ili tramvajem, zdravstvena ustanova dužna je da o tome odmah obavijesti mjesni nadležni organ za izdavanje vozačke dozvole ili najbližu policijsku stanicu.

Član 158.

(1) Policija i druga ovlašćena lica dužni su da izađu na mjesto saobraćajne nesreće u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta, obave fotografisanje mjesta nesreće, naprave zapisnik o uviđaju i obave druge potrebne radnje, u skladu s ovim zakonom.

(2) Vozač učesnik u saobraćajnoj nesreći obavezan je da prijavi i saobraćajnu nesreću s manjom materijalnom štetom, ako je šteta nastala drugom licu odnosno njegovom vozilu ili na drugoj stvari.

(3) Poslije saobraćajne nesreće u kojoj je prouzrokovana samo manja materijalna šteta, vozači su dužni da odmah uklone vozila s kolovoza i da razmijene lične podatke, te popune i potpišu obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći. Vozači ne smiju napustiti mjesto saobraćajne nesreće prije nego što popune i potpišu izvještaj i razmijene podatke iz ovog stava. (4) Ukoliko je u saobraćajnoj nesreći učestvovalo vozilo strane registarske oznake, prije izdavanja potvrde o oštećenju vozila stranih registarskih oznaka ili potvrde o izvršenom uviđaju na mjestu događaja saobraćajne nesreće, obavezno je da se: obavi fotografisanje štete na vozilu stranih registarskih oznaka i napravi zapisnik u koji se, uz ostalog, unose podaci iz pasoaša, vozačke dozvole i osiguranja od automobilske odgovornosti - zelena karta.

(5) Nadležni organ unutrašnjih poslova dužan je da izađe na mjesto saobraćajne nesreće u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako to zahtijeva jedan od učesnika u saobraćajnoj nesreći.

(6) Bliže odredbe o sadržaju obrasca evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći donosi ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 159.

(1) Lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nesreći u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta ne smije da uzima alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj.

(2) Policija je dužna da izađe na mjesto saobraćajne nesreće u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako dođe do nesporazuma ili neslaganja jednog od učesnika prilikom popunjavanja obrasca evropskog izvještaja, ili ako učesnici u nesreći nemaju obrazac evropskog izvještaja.

(3) Ovlašćeno lice koje vrši uviđaj saobraćajne nesreće u kojoj ima povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta podvrgnuće neposredne učesnike u saobraćajnoj nesreći ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjeravanja da li imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.

(4) Ako se tim ispitivanjima utvrdi da neposredni učesnici saobraćajne nesreće imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, ovlašćeno lice koje vrši uviđaj odrediće da im se uzme krv ili urin radi analize.

(5) Ako u saobraćajnoj nesreći ima poginulih lica, ovlašćeno lice koje obavlja uviđaj odrediće da se neposrednim učesnicima u nesreći uzmu krv i urin radi utvrđivanja da li su pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.

Član 160.

(1) Ovlašćeno lice koje vrši uviđaj dužno je da organizuje popis imovine koja na mjestu događaja ostaje iza lica koje je u saobraćajnoj nesreći poginulo ili teže povrijeđeno, obavijesti organizaciju koja uklanja vozila i stvari s puta ili zainteresovano lice i pruži pomoć radi zaštite imovine ako na mjestu događaja nema lica koje tu imovinu može da preuzme.

(2) Vozač koji je vozilom učestvovao u saobraćajnoj nesreći u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica, kao i drugo lice koje je neposredno učestvovalo u nesreći, imaju pravo da traže lične podatke i adresu od lica koja su bila prisutna kad se nesreća dogodila.

Član 161.

(1) Ako je vozilo zbog saobraćajne nesreće ili neispravnosti onesposobljeno za daljnje kretanje na putu, vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je da vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal odmah ukloni s kolovoza.

(2) Ako vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila nije u stanju da postupi prema stavu (1) ovog člana, ovlašćeno lice koje se zatekne na mjestu nesreće ili neispravnosti vozila zatražiće od nadležne organizacije koja upravlja putevima ili druge ovlašćene organizacije da na bezbjedno mjesto ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolovoza.

(3) Organizacija za održavanje puteva ili druga ovlašćena organizacija za održavanje puta dužna je da na zahtjev ovlašćenog lica hitno preduzme sve potrebne mjere radi uklanjanja i čuvanja vozila s teretom, stvari ili drugog rasutog materijala s kolovoza i obezbijedi prohodnost puta.

(4) Ako nadležna organizacija koja upravlja putevima ili druga ovlašćena organizacija ne postupi prema odredbi stava (2) ovog člana, ovlašćeno službeno lice preduzeće druge mjere da se omogući normalno odvijanje saobraćaja.

VI - SPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA PUTEVIMA

Član 162.

(1) Sportske i druge priredbe ili slične aktivnosti na putu ne smiju se održavati bez odobrenja.

(2) Odobrenje izdaje nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova na čijem području se održava priredba ili obavlja aktivnost.

(3) Ako se zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti na putu zabranjuje saobraćaj, odobrenje se izdaje uz prethodnu saglasnost nadležnog organa za saobraćaj na čijem se području zabranjuje saobraćaj.

Član 163.

(1) U slučaju iz člana 162. ovog zakona, ako za druge učesnike u saobraćaju nije obezbijeđen zaobilazni put, zahtjev za izdavanje odobrenja biće odbijen.

(2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, održavanje automobilske, motociklističke ili biciklističke trke na putu može da se odobri i kad u određenom pravcu nema zaobilaznog puta (brdske trke i dr.), ali samo u vrijeme kada se tim putem drugi učesnici u saobraćaju najmanje kreću. U tom slučaju saobraćaj može da se zabrani najduže dva sata.

Član 164.

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz člana 162. ovog zakona podnosi se najkasnije 15 dana prije održavanja sportske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.

(2) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja mora se priložiti: program priredbe, odnosno aktivnosti, pravila takmičenja, pregled mjera koje organizator predviđa za obezbjeđenje učesnika u saobraćaju, učesnika i gledalaca sportske i druge priredbe ili aktivnosti i znak kojim će vozila iz pratnje takmičara da budu označena.

Član 165.

(1) Zahtjev za održavanje sportske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na putu biće odbijen ako organizator, prema procjeni nadležnog organa unutrašnjih poslova, nije u stanju da sprovede mjere iz člana 164. stav (2) ovog zakona.

(2) Ako bi zbog održavanja sportske ili druge priredbe ili obavljanja, aktivnosti na putu trebalo obustaviti saobraćaj na važnijim saobraćajnim pravcima, ili ako bi održavanje priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti u većoj mjeri ugrozilo ili ometalo saobraćaj na putu, zahtjev za izdavanje odobrenja može da bude odbijen.

Član 166.

(1) U odobrenju za održavanje sportske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na putu određuju se mjere obezbjeđenja koje organizator mora da preduzme.

(2) Kada se saobraćaj na putu ograničava ili zabranjuje zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti, odobrenje sadrži i obavezu organizatora da o mjerama ograničavanja ili zabrane saobraćaja obavijesti javnost putem sredstava javnog informisanja, najkasnije 48 sati prije početka priredbe, odnosno aktivnosti.

(3) Organizator ne smije da počne odobravanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu ako nisu preduzete sve mjere obezbjeđenja određene u odobrenju.

(4) Ako se utvrdi da organizator nije preduzeo sve mjere obezbjeđenja određene u odobrenju, priredba odnosno aktivnosti biće zabranjene.

Član 167.

(1) Organizator je dužan da prekine održavanje sportske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na putu ako: 1) su ugroženi učesnici ili gledaoci;

2) se u većoj mjeri naruši javni red i mir;

3) nastanu okolnosti zbog kojih priredba, odnosno aktivnosti ne bi bile odobrene;

4) organizator ne sprovodi određene mjere obezbjeđenja; 5) to zahtijevaju drugi bezbjednosni razlozi.

(2) Ako organizator ne prekine priredbu, odnosno aktivnosti u slučajevima iz stava (1) ovog člana, nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova narediće organizatoru da priredbu, odnosno aktivnosti prekine i preduzeće potrebne mjere da se naredba izvrši.

Član 168.

Takmičare na sportskoj priredbi na putu mogu da prate samo vozila označena posebnim znakom koji utvrdi organizator.

Član 169.

(1) Nakon završetka sportske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na putu organizator je dužan da odmah:

1) ukloni s puta sve saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni zbog održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;

2) postavi na put sve saobraćajne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni zbog održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;

3) popravi i dovede u prvobitno stanje put i objekte na putu ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti.

(2) Ako organizator ne postupi prema tač. 1) i 2) stava (1) ovog člana, nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova preduzeće odgovarajuće mjere da se o trošku organizatora uklone, odnosno postave saobraćajni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na putu.

VII - OGRANIČENJA SAOBRAĆAJA

Član 170.

(1) Organ nadležan za unutrašnje poslove, u saglasnosti s organom nadležnim za saobraćaj, na određenom putu ili dijelu

puta, u određene dane ili u određenom vremenskom periodu, može da propiše zabranu ili ograničenje saobraćaja za sve ili pojedine vrste vozila, ograniči brzinu kretanja vozila ako su te zabrane ili ograničenja neophodni radi sprečavanja ili uklanjanja opasnosti za učesnike u saobraćaju, ili ako su u pitanju razlozi za nesmetani saobraćaj, odnosno ako se može opravdano očekivati da će saobraćaj biti posebno gust ili otežan.

(2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, ministar, u saradnji s nadležnim organom za unutrašnje poslove, može da donese naredbu o ograničenju saobraćaja u dane vikenda i praznika za pojedine putne pravce.

(3) Bliže odredbe o: saobraćaju u zimskim uslovima, vrsti vozila kojima je zabranje ili ograničen saobraćaj, te načinu upotrebe zimske opreme na vozilima u zimskim uslovima pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 171.

U slučaju kada su u pitanju razlozi bezbjednosti i nesmetanog odvijanja saobraćaja ili razlozi održavanja javnog reda i mira, policijska uprava, odnosno nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova može da zabrani saobraćaj ili da odredi posebno ograničenje saobraćaja na određenim putevima i dijelovima puteva sve dok postoje razlozi zbog kojih se preduzimaju te mjere.

VIII - VOZAČI

1. Uslovi za upravljanje vozilima

Član 172.

(1) Motornim vozilom u saobraćaju na putu može da upravlja samo lice koje ima važeću vozačku dozvolu, stranu vozačku dozvolu ili međunarodnu vozačku dozvolu.

(2) Kad upravlja motornim vozilom, vozač mora sa sobom da nosi važeću vozačku dozvolu i dužan je da je pokaže na zahtjev ovlašćenog lica.

(3) Vlasnik, odnosno nosilac prava raspolaganja vozilom ne smije da dozvoli da upravlja vozilom u saobraćaju na putu lice koje nema pravo da upravlja tim vozilom, odnosno lice koje nema pravo da upravlja kategorijom motornog vozila u koju se ubraja to vozilo i lice iz čl. 173. i 174. ovog zakona.

(4) Vlasnik, odnosno nosilac prava raspolaganja vozilom dužan je da na zahtjev ovlašćenog lica da podatke o identitetu lica kojem je dao vozilo na upravljanje.

(5) Vozač je dužan da za vrijeme upravljanja motornim vozilom u saobraćaju koristi pomagala koja su mu neophodna da bezbjedno upravlja vozilom.

Član 173.

Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan, ili je u takvom psihičkom stanju da je nesposoban za bezbjedno upravljanje vozilom, kao i vozač pod djelovanjem opojnih droga ili drugih opojnih sredstava ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju na putu.

Član 174.

(1) Vozač ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju na putu, niti da počne da upravlja vozilom ako je pod djelovanjem alkohola.

(2) Smatraće se da je pod djelovanjem alkohola lice za koje se analizom krvi ili krvi u urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,3 g/kg, ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,3 g/kg, ili kod kojeg se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znake poremećenosti izazvane dejstvom alkohola.

(3) Smatraće se da su pod djelovanjem alkohola lica za koja se analizom krvi ili krvi u urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,0 g/kg, ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,0t/kg, ili kod kojih se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuju znake poremećenosti izazvane dejstvom alkohola:

- 1) vozač motornog vozila kategorije C, CE, D i DE i vozači potkategorije C1, C1E i D1 i D1E - za vrijeme upravljanja vozilom te kategorije;
- 2) vozač vozila kojim se obavlja javni prevoz - za vrijeme obavljanja javnog prevoza tim vozilom;
- 3) vozač vozila kome je upravljanje vozilom osnovno zanimanje - za vrijeme upravljanja vozilom, obavljajući poslove tog zanimanja;
- 4) vozač-instruktor za vrijeme osposobljavanja kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom;
- 5) kandidat za vozača za vrijeme obuke u praktičnom upravljanju vozilom;
- 6) vozač mlađi od 21 godine starosti ili s manje od tri godine vozačkog iskustva.

2. Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila

Član 175.

(1) Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila obavljaju auto-škole, kao pravna i fizička lica.

(2) Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila mogu da obavljaju i obrazovne ustanove redovnim školovanjem učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače.

(3) Auto-škole dužne su da izvode obuku na način kojim će se obezbijediti da kandidati nauče i usvoje saobraćajna pravila i etičke norme ponašanja u saobraćaju, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za bezbjedno učestvovanje u saobraćaju.

(4) Vozački ispit za vozača motornog vozila može da polaže kandidat koji se prethodno pripremio za polaganje vozačkog ispita u auto-školi i ako ispunjava i druge uslove za sticanje prava na upravljanje motornim vozilom.

Član 176.

Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila je djelatnost od posebnog društvenog značaja, a obavlja se po posebnom programu koji obuhvata teoretski dio, praktični dio i program prve pomoći:

1. Teoretski dio osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvata:

- osnovne propise o drumskom saobraćaju, uslove za upravljanje vozilom;
- ponašanje učesnika u drumskom saobraćaju, međusobne odnose i sporazumijevanje učesnika u saobraćaju, čuvanje okoline, ofanzivnu i defanzivnu vožnju, uticaj alkohola, djelovanje opojnih droga na bezbjedno upravljanje vozilom i uticaj drugih nepovoljnih psiho-fizičkih stanja (umor, bolest i sl.);
- pravila saobraćaja na putevima, saobraćajne znakove i njihovo značenje, znakove koje daju ovlašćena lica, uočavanje i predviđanje saobraćajne situacije, opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog preduzimanja radnji u saobraćaju i sl.;
- vozilo u funkciji bezbjednosti saobraćaja, izvođenje radnji značajnih za uspješno i bezbjedno upravljanje u skladu sa saobraćajnim pravilima i uslovima na putu i u saobraćaju, osnove tehničkog funkcionisanja uređaja na motornom vozilu značajnih za bezbjednost saobraćaja na putevima (uređaji za zaustavljanje, uređaji za upravljanje, uređaji za davanje svjetlosno-signalnih znakova i za osvijetljavanje puta i vozila, pneumatici, sile koje djeluju na vozilo, bezbjednosne mjere pri vuči vozila, prevoz tereta i lica, te priprema vozila za vožnju);
- sadržaje koji doprinose povećanju bezbjednosti svih učesnika u saobraćaju, sadržaje koji doprinose razvijanju humanih odnosa i odnosa uzajamnog poštovanja i razumijevanja među učesnicima u saobraćaju, postupak i dužnosti u slučaju saobraćajne nesreće, kontrolu saobraćaja i kaznenu odgovornost. 2. Praktični dio osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvata:
- upoznavanje s vozilom, pripremu vozila za vožnju, učenje osnovnih elemenata vožnje na poligonu ili odgovarajućoj površini (polazak, kočenje i zaustavljanje, promjena stepena prenosa, promjena smjera vožnje, vožnja unazad i polukružno okretanje);
- učenje vožnje na putevima s manjim intenzitetom saobraćaja u naselju i van naselja (uključivanje i isključivanje, okretanje i vožnja unazad, kočenje i zaustavljanje, parkiranje, mimoilaženje i obilaženje, prestrojavanje i vožnja kroz raskršnicu, održavanje rastojanja, vožnja na uzdužnom nagibu, prilagođavanje vožnje, predviđanje i izbjegavanje opasnosti);
- učenje vožnje na putevima s intenzivnim saobraćajem u naselju i van naselja, vožnju u gradu, prilagođavanje brzine, vožnju kroz raskršnicu s različitim načinom uređenja saobraćaja (ovlašćeno lice, semafor, saobraćajni znakovi i saobraćajna pravila), vožnju u jednosmjernoj ulici, vožnju na putu s više saobraćajnih traka, prestrojavanje, mimoilaženje i preticanje, vožnju na prelazu puta preko željezničke pruge;
- učenje vožnje u složenim saobraćajnim uslovima, vožnju u koloni, vožnju u vršnom opterećenju

drumskog saobraćaja, ponašanje prema pješacima i drugim učesnicima u saobraćaju, samostalnu vožnju, vožnju u posebnim uslovima (noć, kiša, snijeg, magla i sl.).

3. Program prve pomoći obuhvata:

- ciljeve, zadatke i značaj prve pomoći,
- postupak radnji pri pružanju prve pomoći (mjere oživljavanja, prestanak disanja i rada srca, besvjesno stanje, krvarenje, otvorene povrede-rane);
- povrede koje zahtijevaju imobilizaciju i evakuaciju povrijeđenog lica;
- ostale povrede i oštećenja;
- značaj zdravstvene sposobnosti za bezbjedno upravljanje motornim vozilom.

Član 177.

(1) Osposobljavanje kandidata za vozače i polaganje vozačkog ispita obavlja se prema propisima koje donosi ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje.

(2) Osposobljavanje kandidata za vozače obavljaju autoškole po ovlaštenju ministara entiteta, kantona i ministra Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležnih za obrazovanje, nakon što se utvrdi da ispunjavaju uslove određene zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

(3) Osposobljavanje kandidata koji imaju fizički invaliditet za vozače mora se obavljati na prilagođenom vozilu za invalide koje mora da atestira ovlaštena institucija ili preduzeće.

(4) Kontrolu i nadzor nad sprovođenjem propisa iz stava (1) ovog člana, putem zajedničkog stručnog tijela, obavljaju organi nadležni za obrazovanje i unutrašnje poslove.

Član 178.

(1) Osposobljavanje kandidata iz oblasti propisa o bezbjednosti saobraćaja može da obavlja licencirano lice s visokom spremom saobraćajnog smjera.

(2) Lice iz stava (1) ovog člana, osim dokaza o završenoj školskoj spremi, mora da ima vozačku dozvolu i najmanje tri godine iskustva na poslovima bezbjednosti drumskog saobraćaja.

(3) Osposobljavanje kandidata za vozače u praktičnom upravljanju vozilom na motorni pogon obavlja vozač-instruktor. (4) Osposobljavanje kandidata za vozače iz nastavnog predmeta pružanja prve pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnoj nesreći obavlja ljekar, a organizuje i sprovodi Crveni krst.

(5) O uspješno završenoj obuci za vozača motornih vozila auto-škola i Crveni krst izdaju potvrde.

(6) Bliže odredbe o organizovanju obuke za osposobljavanje kandidata pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje, odnosno bliže odredbe o pružanju prve pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnoj nesreći pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za zdravstvo.

3. Vozački ispit i provjeravanje osposobljenosti

Član 179.

- (1) Za poslove sprovođenja i organizovanja polaganja vozačkog ispita odgovorni su organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležni za obrazovanje.
- (2) Polaganje vozačkog ispita obavlja se pred komisijom koju imenuju organi iz stava (1) ovog člana, a predsjednik komisije i njeni članovi imaju licencu za ispitivača.
- (3) O položenom vozačkom ispitu izdaje se uvjerenje.
- (4) Bliže odredbe o načinu i uslovima za polaganje i organizovanje vozačkog ispita, kao i za dobijanje licence za ispitivača, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje.

Član 180.

(1) Kandidat za vozača koji se priprema za polaganje vozačkog ispita, radi osposobljavanja, može i prije položenog vozačkog ispita da upravlja motornim vozilom one kategorije za koju priprema ispit ako vozilom upravlja pod nadzorom vozačainstruktora.

(2) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom kandidat za vozača mora da ima kod sebe uvjerenje da je fizički i psihički sposoban za upravljanje motornim vozilom i dužan je da ga pokaže na zahtjev ovlaštenog lica.

Član 181.

(1) Zvanje vozača-instruktora motornih vozila, osim iskustva u upravljanju vozilom odgovarajuće kategorije od najmanje tri godine, stiče se:

1) završenim VII stepenom saobraćajne struke i posebno položenim ispitom iz oblasti poznavanja saobraćajnih pravila i propisa, metodike upravljanja motornim vozilom i praktičnog upravljanja motornim vozilom za vozača-instruktora, te da mu je nadležni organ izdao dozvolu za vozača-instruktora, ili

2) završenim V ili VI stepenom i položenim ispitom za vozača-instruktora ili s najmanje završenom srednjom školom i položenim ispitom za vozača-instruktora.

(2) Bliže odredbe o sticanju zvanja vozača-instruktora motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje.

Član 182.

Na vozačkom ispitu komisija za polaganje vozačkih ispita utvrđuje da li je kandidat u dovoljnoj mjeri osposobljen za bezbjedno upravljanje motornim vozilom određene kategorije, prema propisanom programu iz člana 176. ovog zakona.

Član 183.

(1) Motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača osposobljava u praktičnom upravljanju vozilom na putu mora da bude označeno posebnim tablicama.

(2) Tablice iz stava (1) ovog člana imaju oblik kvadrata, plave su boje i na njima je bijelom bojom napisano latiničko slovo L.

(3) Bliže odredbe o osposobljavanju vozača motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje.

4. Sticanje prava upravljanja motornim vozilom

Član 184.

(1) Pravo da upravlja motornim vozilom ima lice koje ispunjava sljedeće uslove:

1. da je fizički i psihički sposobno da upravlja motornim vozilom;
2. da je navršilo godine života određene ovim članom zavisno od kategorije, odnosno potkategorije vozila;
3. da je položilo vozački ispit za upravljanje motornim vozilom određene kategorije;
4. da mu odlukom nadležnog organa nije zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(2) Pravo da upravlja motornim vozilom za pojedine kategorije, odnosno potkategorije stiče lice koje ima:

1. 16 godina za potkategorije A1 i B1;
2. 18 godina za kategorije A, B, BE i potkategorije C1 i C1E;
3. kategorije C i CE, uz uslov da je upravljalo motornim vozilom potkategorije C1 ili C1E najmanje jednu godinu; 4. kategorije D i DE i potkategorije D1 i D1E pod uslovom da je upravljao motornim vozilom kategorije C ili CE najmanje dvije godine.

Član 185.

(1) Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim i priključnim vozilima koja se razvrstavaju u kategorije: A, B, BE, C, CE, D i DE i potkategorije: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.

(2) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće kategorije vozila: A, B, BE, C, CE, D i DE.

(3) U kategoriju A ubrajaju se motocikli s bočnom prikolicom ili bez nje, čija zapremina motora prelazi 125 cm³, a snaga prelazi 11kW.

(4) U kategoriju B ubrajaju se motorna vozila, osim vozila kategorije A, čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju više od osam sjedišta ne računajući sjedište za vozača.

(5) U kategoriju BE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju B, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu do 750 kg, i motorno vozilo B kategorije sa prikolicom čija je najveća dozvoljena masa veća od 750 kg, koja nije veća od mase vučnog vozila bez tereta, a ukupna dozvoljena masa vučnog i priključnog vozila nije veća od 3.500 kg.

(6) U kategoriju C ubrajaju se motorna vozila za prevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg.

(7) U kategoriju CE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju C, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg.

(8) U kategoriju D ubrajaju se motorna vozila za prevoz lica koja, osim sjedišta za vozača, imaju više od osam sjedišta.

(9) U kategoriju DE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju D, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg i priključno vozilo se ne koristi za prevoz lica.

(10) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće potkategorije vozila: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.

(11) U potkategoriju A1 ubraja se laki motocikl čija zapremina motora ne prelazi 125 cm³, a snaga ne prelazi 11kW.

(12) U potkategoriju B1 ubrajaju se tricikl i četvorcikl na motorni pogon.

(13) U potkategoriju C1 ubrajaju se motorna vozila za prevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, a manja od 7.500 kg.

(14) U potkategoriju C1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju C1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa skupa vozila ne prelazi 12.000 kg i da najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prelazi masu neopterećenog vučnog vozila.

(15) U potkategoriju D1 ubrajaju se motorna vozila koja služe za prevoz lica i koja, osim sjedišta za vozača, imaju više od osam, a manje od šesnaest sjedišta.

(16) U potkategoriju D1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju D1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa ovog skupa vozila ne prelazi 12.000 kg, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prelazi masu neopterećenog vučnog vozila i da se priključno vozilo ne koristi za prevoz lica.

(17) Vozači motornih vozila kategorija B, C, D i potkategorija C1 i D1 imaju pravo da upravljaju motornim vozilima tih kategorija i kad su im pridodate lake prikolice. (18) Vozač kojem je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije D ima pravo da upravlja motornim vozilom kategorija B i C i potkategorija B1, C1 i D1, a vozač kojem je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije C ima pravo da upravlja i motornim vozilom kategorije C i potkategorija B1 i C1.

(19) Vozač kojem je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije CE ima pravo da upravlja motornim vozilom kategorije BE, a vozač kojem je izdata vozačka dozvola kategorije DE ima pravo da upravlja motornim vozilom kategorija BE i CE i potkategorije C1E. (20) Pravo da upravljaju motornim vozilom kategorija BE, CE i DE vozač stiče samo ako je prethodno stekao pravo da upravlja vozilima kategorija B, C i D.

(21) Vozači motornih vozila kategorija B, C, D, BE, CE i DE i potkategorija B1, C1, D1, C1E i D1E imaju pravo da upravljaju traktorom i radnom mašinom.

(22) Vozač motornog vozila kategorije A ima pravo da upravlja motornim vozilom potkategorije A1, a vozač motornog vozila kategorije B ima pravo da upravlja motornim vozilom potkategorije B1, vozač motornog vozila kategorije C ima pravo da upravlja motornim vozilom potkategorije C1, a vozač motornog vozila kategorije D ima pravo da upravlja motornim vozilom potkategorije D1.

Član 186.

- (1) Vozačka dozvola izdaće se licu na njegov zahtjev ako ispunjava uslove iz člana 184. ovog zakona.
- (2) Vozačku dozvolu izdaje nadležni organ.
- (3) Vozačka dozvola izdaje se licu i produžava s rokom važenja od 10 godina, a licima starijim od 65 godina života s rokom važenja od tri godine.
- (4) Rok važenja vozačke dozvole od 10 godina računa se od dana njenog izdavanja, odnosno produženja njenog važenja.
- (5) Licima koja u vrijeme izdavanja vozačke dozvole imaju više od 55 godina života izdaje se vozačka dozvola čiji je rok važenja do navršenih 65 godina života, s tim što taj rok ne može da bude kraći od tri godine.
- (6) Izuzetno od odredbe stava (3), vozačka dozvola može da se izda ili njeno važenje može da se ograniči i na rokove kraće od utvrđenih, na osnovu nalaza i mišljenja zdravstvene ustanove, datim u uvjerenju o zdravstvenoj sposobnosti lica, ali ne na rok kraći od dvije godine.
- (7) Lice koje je položilo vozački ispit i dobilo vozačku dozvolu za kategoriju vozila A1, A, B ili C i C1 ne smije dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole da upravlja vozilom na putu brzinom većom od 70 km na čas, na putu namijenjenom isključivo za saobraćaj motornih vozila i brzom putu brzinom većom od 90 km na čas, odnosno 120 km na čas na autoputu, a lakim motociklom 40 km na čas, niti tim vozilom smije da vuče priključno vozilo, a ni organizovano da prevozi djecu.
- (8) Lice iz stava (7) ovog člana, mlađe od 23 godine, ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju na putu u vremenu od 23 časa do 5 časova, osim ako je s njim u vozilu lice starije od 25 godina koje ima vozačku dozvolu i kojem u posljednjoj godini nije izricana zaštitna mjera ili mjera bezbjednosti zabrane upravljanja motornim vozilom.
- (9) Lica koja prvi put steknu vozačku dozvolu obavezna su da, u trajanju od dvije godine, obilježe vozilo kojim upravljaju posebnim znakom.
- (10) Bliže odredbe o posebnom znaku iz prethodnog stava propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 187.

- (1) U vozačku dozvolu upisuju se sve kategorije i potkategorije vozila kojima vozač ima pravo da upravlja.
- (2) Vozač ima pravo da upravlja samo motornim vozilom one ili onih kategorija i potkategorija koje su upisane u vozačkoj dozvoli.
- (3) Bliže odredbe o obrascu i sadržaju obrasca vozačke dozvole, o kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorija i potkategorija u vozačku dozvolu, postupku i načinu nzdavanja, produženju važenja i zamjeni vozačke dozvole i strane vozačke dozvole i načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama urediće se pravilnicima koje donosi ministar u saradnji s ministrima entiteta, ministrima kantona i ministrom

Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 188.

- (1) Stranac koji privremeno boravi u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji boravi ili prebiva u inostranstvu, pa privremeno dođe u Bosnu i Hercegovinu, na osnovu važeće strane vozačke dozvole koju je izdao nadležni organ strane države, može da upravlja motornim vozilom na teritoriji Bosne i Hercegovine za vrijeme privremenog boravka u Bosni i Hercegovini.
- (2) Lice iz stava (1) ovog člana koje upravlja vozilom mora da ima međunarodnu vozačku dozvolu ili domaću vozačku dozvolu izdatu u skladu s Bečkom konvencijom o drumskom saobraćaju.

Član 189.

Ukoliko ustanovi da se program osposobljavanja vozača motornih vozila u pojedinim zemljama bitno razlikuje od uslova i programa utvrđenih ovim zakonom, Ministarstvo komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) može da odluči da se ne priznaje važenje tih vozačkih dozvola izdatih u toj zemlji, i to u cjelini ili za pojedine kategorije.

Član 190.

- (1) Stranac kojem je odobreno stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji se iz inostranstva vrati u Bosnu i Hercegovinu da se u njoj stalno nastani, kao i osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, stranih trgovinskih, saobraćajnih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava, mogu da upravljaju motornim vozilima na osnovu važeće strane vozačke dozvole za vrijeme od šest mjeseci od dana ulaska u Bosnu i Hercegovinu, ili od dana kada je odobreno stalno nastanjenje, ako je to za njih povoljnije.
- (2) Licima iz stava (1) ovog člana važeća strana vozačka dozvola zamijeniće se, pod uslovima iz čl. 184. i 186. ovog zakona, na njihov zahtjev, bez polaganja vozačkog ispita, vozačkom dozvolom iz člana 188. ovog zakona za upravljanje onom kategorijom motornih vozila u koju se ubrajaju motorna vozila za čije su upravljanje ovlašćena stranom vozačkom dozvolom.
- (3) Izuzetno od odredbe stava (2) ovog člana, od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, prilikom zamjene strane vozačke dozvole neće se zahtijevati dokazi o ispunjavanju uslova iz člana 184. ovog zakona, osim ako to nije zahtijevano reciprocitetom.
- (4) Državljaninu Bosne i Hercegovine zamijeniće se strana vozačka dozvola vozačkom dozvolom iz člana 189. ovog zakona ako je u zemlji u kojoj mu je izdata strana vozačka dozvola boravio duže od šest mjeseci.
- (5) Strana vozačka dozvola iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju je kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila izdata, ili da li joj je istekao rok važenja,

može se zamijeniti u skladu sa stavom (2) samo ako podnositelj zahtjeva priloži ispravu iz koje nepobitno može da se utvrdi kojim motornim vozilima može da upravlja, odnosno da joj nije istekao rok važenja.

Član 191.

(1) Odredbe čl. 188. i 189. i člana 190. stav (1) ovog zakona o upravljanju motornim vozilima na osnovu strane vozačke dozvole, prema tome, primjenjuju se i na upravljanje motornim vozilima na osnovu važeće međunarodne vozačke dozvole. (2) Međunarodna vozačka dozvola izdaje se na period važenja od dvije godine, odnosno na period propisan međunarodnim ugovorom.

(3) Međunarodna vozačka dozvola priznaće se samo ako su je izdali nadležni organi ili organizacije strane države i ne može se zamijeniti vozačkom dozvolom Bosne i Hercegovine.

Član 192.

(1) Vozaču kojem je izdata vozačka dozvola iz člana 186. ovog zakona, na njegov zahtjev, može da se izda i međunarodna vozačka dozvola.

(2) Međunarodne vozačke dozvole izdaju auto-moto klubovi/savezi i auto-moto društva, ovlašćeni za izdavanje tih dozvola za države za koje je potrebna međunarodna vozačka dozvola.

(3) Međunarodna vozačka dozvola ne može se izdati vozaču kojem je odlukom nadležnog organa izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dok ta zabrana traje.

(4) Međunarodna vozačka dozvola izdata u Bosni i Hercegovini ne može da koristi za upravljanje motornim vozilima na teritoriji Bosne i Hercegovine.

(5) Bliže odredbe o obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, postupku i načinu izdavanja, načinu davanja ovlašćenja auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i načinu vođenja evidencije o izdatim vozačkim dozvolama urediće se pravilnikom koji donosi ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

5. Zdravstveni pregledi vozača motornih vozila

Član 193.

(1) Kandidat za vozača motornog vozila dužan je da prije početka osposobljavanja za vozača motornog vozila obavi zdravstveni pregled u ovlašćenoj zdravstvenoj instituciji i na osnovu toga dobije ljekarsko uvjerenje.

(2) Ljekarsko uvjerenje iz stava (1) ovog člana važi 12 mjeseci od dana izdavanja.

(3) Vozači motornih vozila dužni su da obavljaju redovne zdravstvene preglede, a vanrednim zdravstvenim pregledima podvrgavaju se na zahtjev nadležnog organa.

Član 194.

(1) Zdravstvenim pregledima utvrđuje se da li kandidat za vozača ili vozač ima potrebnu fizičku i psihičku sposobnost za upravljanje motornim vozilima.

(2) Zdravstvene preglede kandidata za vozača i vozača obavljaju zdravstvene ustanove koje su za to ovlašćene u skladu sa zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 195.

Redovnom zdravstvenom pregledu podliježu vozači:

1. koji upravljaju vozilima na motorni pogon kojim se vrši javni prevoz, vozači-instruktori i vozači tramvaja - svake tri godine;

2. kojima je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija D, DE i potkategorija D1 i D1E - prilikom svakog produženja važenja vozačke dozvole; 3. motornih vozila kojima je vozačka dozvola izdata na kraći rok važenja zbog oslabljenog zdravstvenog stanja i vozači koji su navršili 65 godina života - prilikom svakog produženja vozačke dozvole.

Član 196.

(1) Na vanredni zdravstveni pregled upućuje se vozač motornog vozila za kojeg se osnovano posumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban da bezbjedno upravlja motornim vozilima onih kategorija za koje mu je izdata vozačka dozvola.

(2) Ako zdravstvena organizacija prilikom liječenja vozača opravdano posumnja da zbog zdravstvenih razloga nije više sposoban da bezbjedno upravlja vozilom, dužna je da u roku od osam dana o tome obavijesti organ kod kojeg se vozač vodi u evidenciji ili najbližu policijsku stanicu.

(3) Zahtjev za upućivanje na vanredni zdravstveni pregled može da podnese i svaki organ nadležan za kontrolu saobraćaja na putu, javno tužilaštvo, sud, sudija za prekršaje, kao i preduzeće, organizacija ili organ u kojem je vozač zaposlen i obavlja poslove vozača.

(4) Na vanredni zdravstveni pregled upućuje organ kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.

Član 197.

Pravna i fizička lica koja zapošljavaju vozače ne smiju da dozvole da njihovim motornim vozilima upravlja vozač koji nije obavio redovan i vanredan zdravstveni pregled na koji je upućen.

Član 198.

Bliže odredbe o zdravstvenim uslovima koje moraju da ispunjavaju vozači motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za zdravstvo.

6. Trajanje upravljanja motornim vozilom

Član 199.

(1) Vozač koji upravlja autobusom ili teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ne smije neprekidno da upravlja vozilom duže od četiri i po sata, nakon čega mora da koristi odmor u trajanju od 45 minuta.

(2) Odmor iz stava (1) ovog člana može da bude podijeljen na dva ili tri dijela, s tim što pojedinačan odmor ne može da bude kraći od 15 minuta tokom vožnje od četiri sata i 30 minuta, tako da ukupno vrijeme vožnje i odmora iznosi pet sati i 15 minuta. (3) Ukupno trajanje upravljanja motornim vozilima iz stava

(1) ovog člana ne smije da bude duže od devet sati tokom 24 časa.

Član 200.

(1) Vozač koji upravlja vozilom iz člana 199. stav (1) ovog zakona, prije početka svog radnog dana, mora da ima neprekidan odmor od najmanje 11 sati.

(2) Ako se u upravljanju vozilom iz člana 199. stav (1) ovog zakona smjenjuju dva vozača i ako se u vozilu nalazi ugrađen ležaj koji omogućava jednom od njih da se odmara u ležećem položaju, svaki vozač mora da ima neprekidan odmor od najmanje osam sati tokom svakih 30 sati putovanja. (3) Neprekidan odmor vozač mora da koristi van vozila.

(4) Izuzetno od odredbe stava (3) ovog člana, ako se u vozilu nalazi ugrađen ležaj koji omogućava vozaču odmaranje u ležećem položaju, vozač može da koristi odmor na takvom ležaju, pod uslovom da se za to vrijeme vozilo ne kreće.

(5) Kad upravlja motornim vozilom, vozač mora kod sebe da ima individualnu kontrolnu knjižicu i u nju da upisuje svoje aktivnosti i dužan je da je pokaže na zahtjev ovlašćenog lica.

(6) Izuzetno od odredbe stava (5) ovog člana, individualnu kontrolnu knjižicu ne mora da ima vozač ako je u vozilo ugrađen uređaj koji obezbjeđuje upisivanje vremena vožnje članova posade, vremena provedenog u vožnji, kao i vremena odmora, brzine vozila i pređenog rastojanja.

Član 201.

Vozača koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 20 tona, kad u toku 24 časa prelazi više od 500 km, mora da zamijeni drugi vozač, najkasnije nakon devet sati upravljanja, u skladu s odredbom člana 199. ovog zakona, odnosno nakon pređenih 500 km puta.

Član 202.

(1) Odredbe ovog zakona o trajanju upravljanja motornim vozilom i odmorima vozača primjenjuju se i na vozače motornih vozila registrovanih u inostranstvu kad tim vozilima upravljaju na teritoriji Bosne i Hercegovine, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

(2) Bliže odredbe o ukupnom trajanju upravljanja vozilom, odmoru vozača i načinu rada udvojenih posada na vozilima, u obimu koji utiče na bezbjedno upravljanje motornim vozilom, kao i obrascu individualne kontrolne knjižice i uputstvu za njeno popunjavanje, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organima nadležnim za zdravstvo i unutrašnje poslove.

IX - VOZILA

1. Opšte odredbe

Član 203.

(1) Vozila u saobraćaju na putu moraju da ispunjavaju propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, zaštite čovjekove okoline, kao i da imaju ispravne propisane uređaje i opremu.

(2) Vozila koja ne ispunjavaju propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja mogu da učestvuju u saobraćaju na javnom putu ako ispunjavaju posebne uslove koji omogućavaju bezbjedan i nesmetan saobraćaj, utvrđene u odobrenju koje je izdalo nadležno ministarstvo.

(3) Bliže odredbe o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, uređajima i opremi koju moraju da imaju vozila i osnovnim uslovima koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema u saobraćaju na putevima pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 204.

Motorna i priključna vozila registrovana u inostranstvu mogu da učestvuju u saobraćaju na teritoriji Bosne i Hercegovine ako imaju ispravne uređaje i opremu propisanu važećom međunarodnom konvencijom o saobraćaju na putevima, a u pogledu dimenzija, najveće dozvoljene mase i osovinskog opterećenja, ako ispunjavaju uslove propisane za motorna i priključna vozila registrovana u Bosni i Hercegovini.

Član 205.

(1) Motorna i priključna vozila koja se prvi put registruju na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao i njihovi dijelovi, uređaji i oprema, prema svojim konstrukcionim i bezbjednosnim karakteristikama, moraju da odgovaraju propisima u Bosni i Hercegovini i evropskim standardima i propisima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

(2) Postupak utvrđivanja i provjeravanja usklađenosti konstrukcionih i bezbjednosnih karakteristika iz stava (1) ovog člana u odnosu na važeće propise i standarde u Bosni i Hercegovini, kao i zahtjeve evropskih propisa i standarda, odnosno homologacija motornih vozila, sprovodi se kod:

1) novokonstruisanih i nehomologovanih vozila sprovođenjem odgovarajućih ispitivanja u ovlašćenim organizacijama prema procedurama propisa i standarda u Bosni i Hercegovini i evropskih propisa i standarda i na osnovu pozitivnih rezultata izdaje se sertifikat o usklađenosti;

2) uvoza vozila homologovanih u inostranstvu, provjerom vjerodostojnosti izvršene homologacije i na osnovu pozitivnih rezultata, izdaje se homologacioni list.

(3) Bliže uslove o homologaciji vozila, dijelova uređaja i opreme, određivanju organizacija koje mogu obavljati administrativne i tehničke poslove u oblasti homologacije pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za poslove energetike i industrije.

Član 206.

(1) Motorna i priključna vozila koja se pojedinačno proizvode, prepravljaju ili popravljaju u većem obimu ili su im oštećeni sklopovi i uređaji bitni za bezbjedno učestvovanje u saobraćaju na putevima, prije puštanja u saobraćaj moraju da budu podvrgnuta ocjenjivanju usklađenosti konstrukcionih i bezbjednosnih karakteristika s odgovarajućim važećim propisima u Bosni i Hercegovini, a na osnovu pozitivnih rezultata izdaje se uvjerenje (certifikat).

(2) Ocjenjivanje usklađenosti vozila iz stava (1) ovog člana obavljaju ovlašćene organizacije za certifikovanje vozila koje odredi ministar, u skladu sa članom 6. stav (2) ovog zakona.

2. Registrovanje motornih i priključnih vozila

Član 207.

(1) Motorna i priključna vozila koja učestvuju u saobraćaju na putu moraju da budu registrovana, o čemu se vodi evidencija, u skladu s odgovarajućim zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka.

(2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, ne moraju da budu registrovana motorna i priključna vozila koja su prepravljena ili popravljena i kojima se obavlja probna vožnja radi ispitivanja i prikazivanja njihovih karakteristika ili koja se kreću od mjesta proizvodnje do skladišta, kao i motorna i priključna vozila koja se kreću od mjesta u kojem su preuzeta neregistrovana do mjesta u kojem će da budu registrovana, pod uslovom da su označena probnim tablicama.

(3) Za vozila iz stava (2) ovog člana izdaje se potvrda o korišćenju probnih tablica.

Član 208.

(1) Registrovati se mogu motorna i priključna vozila za koja se na tehničkom pregledu utvrdi da su ispravna.

(2) Za registrovano vozilo izdaju se: registarske tablice, potvrda o registraciji, privremena potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila i stiker naljepnica.

(3) Potvrda o registraciji izdaje se s rokom važenja od jedne godine.

(4) Vlasnik vozila, ako ne produži registraciju vozila u roku od 30 dana od dana isticanja važenja potvrde o registraciji, dužan je da vrati registarske tablice nadležnom organu u roku od osam dana.

(5) Vlasnik vozila dužan je da odjavi vozilo ako je prodato, uništeno ili otpisano i ako je vlasnik promijenio stalno prebivalište, odnosno sjedište, u roku od 15 dana. U istom roku vlasnik vozila dužan je da prijavi promjenu bilo kojeg podatka koji je upisan u potvrdu o registraciji i potvrdi o vlasništvu vozila.

Član 209.

(1) Za vozila koja se registruju u Bosni i Hercegovini izdaje se jedna od sljedećih registarskih tablica: 1) registarske tablice za motorna vozila;

2) registarske tablice za priključna vozila;

3) registarske tablice za motocikle;

4) registarske tablice za motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i

Hercegovini i njihovog osoblja;

5) registarske tablice za vozila koja se izvoze iz Bosne i Hercegovine i registrovaće se u inostranstvu; 6) tablice za privremeno registrovana vozila i 7) probne tablice.

(2) Oznake na registarskim tablicama sastoje se od određenih slova i brojeva.

(3) Vozilo registrovano u Bosni i Hercegovini ne može da napusti teritoriju Bosne i Hercegovine ako ne nosi istaknutu međunarodnu oznaku Bosne i Hercegovine.

(4) Zabranjeno je isticanje međunarodne oznake druge države na vozilima registrovanim u Bosni i Hercegovini.

Član 210.

(1) Motorna vozila, osim motocikala, u saobraćaju na putu moraju da imaju po dvije registarske tablice, a laki motocikli, motocikli i priključna vozila po jednu registarsku tablicu.

(2) Registarske tablice na vozilu moraju da budu postavljene tako da su dobro vidljive i čitljive, od kojih je jedna na prednjoj, a druga na zadnjoj strani, a kod lakog motocikla, motocikla i priključnih vozila - na zadnjoj strani.

Član 211.

(1) Kad upravlja motornim i priključnim vozilom, vozač mora da ima kod sebe važeću potvrdu o registraciji izdatu za to vozilo, kao i polis obaveznog osiguranja, a motorna i priključna vozila registrovana u stranoj zemlji i međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja važi na području Bosne i Hercegovine i dužan je da je pokaže na zahtjev policajca ili drugog ovlašćenog lica.

(2) Kad upravlja vozilom koje je označeno probnim tablicama, vozač mora da ima kod sebe važeću potvrdu i dužan je da je pokaže na zahtjev ovlašćenog lica.

Član 212.

Motorna i priključna vozila registrovana u stranoj zemlji mogu da učestvuju u saobraćaju na teritoriji Bosne i Hercegovine samo ako amaju važeću potvrdu o registraciji vozila i registarske tablice koje je izdao nadležni organ zemlje u kojoj je vozilo registrovano, kao i međunarodnu oznaku zemlje registracije.

Član 213.

(1) Motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihovog osoblja, stranih trgovinskih, saobraćajnih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika, odoasno stranaca, stalnih službenika stranih dopisništava i motorna i priključna vozila stranaca kojima je radi školovanja, specijalizacije, naučnih istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti, pružanja azila ili priznavanja statusa izbjeglog lica izdato odobrenje za privremeni boravak duži od šest mjeseci ili za stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini, kao i motorna i priključna vozila državljana Bosne i Hercegovine koji se vrate iz inostranstva, odnosno dođu u Bosnu i Hercegovinu da u njoj stalno ostanu, mogu da učestvuju u saobraćaju u Bosni i Hercegovini samo ako su registrovana u Bosni i Hercegovini. (2) Učestvovanje vozila međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u saobraćaju na putevima u Bosni i Hercegovini regulisaće se posebnim međunarodnim ugovorom.

Član 214.

- (1) Privremeno mogu da se registruju motorna i priključna vozila uvezena iz inostranstva ili nabavljena u Bosni i Hercegovini čiji su vlasnici stranci koji u Bosni i Hercegovini privremeno borave na osnovu važeće putne isprave, ili državljani Bosne i Hercegovine koji radi školovanja, specijalizacije, naučnog istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti privremeno borave u inostranstvu, motorna i priključna vozila koja se koriste na osnovu ugovora o poslovnoj saradnji ili ugovora o zakupu zaključenog između domaćeg i stranog prevoznika, kao i motorna i priključna vozila koja se koriste na sajmovima i sportskim takmičenjima.
- (2) Vozilo koje u Bosnu i Hercegovinu uđe sa stranim registarskim tablicama na kojima oznake i broj nisu u skladu s odredbama međunarodnih ugovora koje je ratifikovala Bosna i Hercegovina mora se privremeno registrovati.
- (3) Privremena registracija vozila važi najduže jednu godinu i može se, iz opravdanih razloga, produžiti najduže za još jednu godinu.

Član 215.

- (1) Za privremeno registrovano vozilo izdaju se: potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila, stiker naljepnica i odgovarajuće registarske tablice.
- (2) Kad upravlja privremeno registrovanim vozilom, vozač kod sebe mora da ima važeću potvrdu o registraciji vozila i dužan je da je pokaže na zahtjev ovlašćenog lica.
- (3) Bliže odredbe o postupku i načinu registracije vozila, izgledu i sadržaju privremene potvrde o registraciji, potvrde o registraciji, potvrde o vlasništvu vozila, stiker naljepnice i registarskih tablica, o izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i o dimenzijama, obliku, boji, sadržaju, vrsti i kvalitetu materijala registarskih tablica pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 216.

- (1) Registraciju motornih i priključnih vozila, te izdavanje registarskih tablica obavljaju organi nadležni za unutrašnje poslove
- (2) Odredbe stava (1) ovog člana odnose se na vlasnike vozila koji imaju prebivalište ili sjedište, a raseljena lica boravište na teritoriji Bosne i Hercegovine.

3. Tehnički pregledi motornih i priključnih vozila

Član 217.

- (1) Radi provjeravanja tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila, obavljaju se tehnički pregledi tih vozila.
- (2) Tehnički pregled vozila može da bude redovni i vanredni.
- (3) Na tehničkom pregledu utvrđuje se da li motorno ili priključno vozilo ima propisane uređaje i opremu i da li je u ispravnom stanju, te da li ono ispunjava i druge propisane uslove za učestvovanje u saobraćaju.
- (4) O izvršenom tehničkom pregledu motornih i priključnih vozila vodi se evidencija.

Član 218.

- (1) Novoproduzvana motorna i priključna vozila vlasnici su dužni da odvezu na redovan tehnički pregled u toku mjeseca u kojem ističe rok od 24 mjeseca od dana prve registracije.
- (2) Vozila stara dvije i više godina vlasnici su dužni da odvezu na tehnički pregled svakih 12 mjeseci.
- (3) Rok važenja redovnog tehničkog pregleda označava se posebnim znakom-naljepnicom.

Član 219.

- (1) Redovni tehnički pregled vozila obavlja se jedanput godišnje, a za određena motorna i priključna vozila svakih šest mjeseci, osim ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.
- (2) Odobrenje za rad, nadzor nad radom stanica tehničkog pregleda motornih i priključnih vozila izdaju i sprovode entitetska i kantonalna ministarstva i ministarstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležna za saobraćaj.
- (3) Nadležni organi iz stava (2) ovog člana dio poslova iz svoje nadležnosti mogu da prenesu na odgovarajuće stručne institucije.
- (4) Bliže odredbe o sadržaju i načinu obavljanja tehničkih pregleda, evidencijama koje se vode i obrascima koji se izdaju, uslovima koje moraju da zadovolje ovlašćene organizacije za obavljanje tehničkih pregleda, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

X - POSEBNE MJERE BEZBJEDNOSTI

Član 220.

(1) Ovlašćeno lice može vozača ili vozača-instruktora da podvrgne kontroli pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, ili da ga uputi na stručni ljekarski pregled radi provjeravanja da li ima alkohola u organizmu ili da li pokazuje znakove poremećenosti izazvane dejstvom alkohola, odnosno da li je pod dejstvom opojnih droga ili psihoaktivnih lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje.

(2) Vozač ili vozač-instruktor iz stava (1) ovog člana dužan je da pristupi ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.

(3) Analiza krvi ili urina obavlja se kod vozača ili vozačainstruktora koji poriče da je pod dejstvom alkohola, čije je prisustvo u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima, kao i da je pod dejstvom opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da ne smiju da se upotrebljavaju prije i za vrijeme vožnje ukoliko bi to izazvalo štetne posljedice po njegovo zdravlje.

(4) Ako je ispitivanjem sprovedenim prema odredbama ovog člana utvrđeno da je vozač ili vozač-instruktor pod dejstvom alkohola, opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da ne smiju da se upotrebljavaju prije i za vrijeme vožnje, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno vozačainstruktor.

Član 221.

(1) Brzina kretanja vozila utvrđuje se pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, tahografskog zapisa ili neposrednim praćenjem vozilom (video-nadzor).

(2) Fotografija i video-zapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru koji nema zapis ili brzinomjer služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

Član 222.

Ako je vozaču ili vozaču-instruktoru izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, organ koji vozača vodi u evidenciji oduzće mu dozvolu i držaće je kod sebe dok zabrana traje.

Član 223.

(1) Ako zdravstvena organizacija prilikom pregleda vozača ili vozača-instruktora utvrdi da je postao fizički ili psihički nesposoban za upravljanje motornim vozilima, dužna je da o svom nalazu i mišljenju odmah obavijesti organ nadležan za izdavanje vozačke dozvole, koji će na osnovu toga vozaču ili vozaču-instruktoru oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme trajanja te nesposobnosti.

(2) Vozaču ili vozaču-instruktoru koji ima pravo da upravlja motornim vozilom više kategorija, a to pravo za pojedine kategorije bude mu ograničeno iz razloga predviđenih u stavu (1) ovog člana, izdaće se nova vozačka dozvola u koju će se upisati one kategorije motornih vozila kojima ima pravo da upravlja.

(3) Vozaču ili vozaču-instruktoru koji ne obavi vanredni zdravstveni pregled na koji je upućen, biće oduzeta vozačka dozvola dok se ne podvrgne tom pregledu.

Član 224.

(1) Ovlašćeno lice na licu mjesta privremeno će oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz saobraćaja vozača kojeg zatekne da upravlja vozilom ili da pokušava da upravlja vozilom ako je

očigledno da je vozač u takvom psiho-fizičkom stanju (umor, bolest, dejstvo opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje) da nije sposoban bezbjedno da upravlja vozilom.

(2) Ovlašćeno lice postupiće na način iz stava (1) ovog člana prema vozaču iz člana 174. stav (2) ovog zakona za kojeg utvrdi da u organizmu ima alkohola ili da pokazuje znake poremećenosti izazvane dejstvom alkohola, kao i prema vozaču za kojeg utvrdi da je pod dejstvom alkohola, u skladu sa članom 174. stav (3) ovog zakona.

(3) Ovlašćeno lice isključiće iz saobraćaja i vozača kojeg zatekne da upravlja motornim vozilom a nema vozačku dozvolu određene kategorije, ili da upravlja vozilom u vrijeme dok je na snazi mjera nadležnog organa kojom je vozaču zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(4) Ovlašćeno lice postupiće na način iz st. (1) i (3) ovog člana i prema vozaču-instruktoru kojeg zatekne da osposobljava kandidata za vozača pod dejstvom alkohola, u skladu sa članom 174. stav (3) ovog zakona, ili koji pokazuje znake poremećenosti izazvane dejstvom alkohola, kao i kad ga zatekne da osposobljava kandidata za vozača a nema vozačku dozvolu određene kategorije, ili u vrijeme kad je na snazi mjera nadležnog organa kojom je vozaču-instruktoru zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(5) Ovlašćeno lice postupiće na način iz stava (1) ovog člana prema vozaču iz člana 199. ovog zakona koji neprekidno upravlja vozilom duže od četiri sata i 30 minuta, odnosno koji u toku 24 časa upravlja vozilom duže od devet sati, kao i prema vozaču iz člana 201. ovog zakona koji u toku 24 časa vozilom pređe više od 500 km puta, odnosno koji upravlja vozilom neprekidno duže od devet sati.

(6) Ovlašćeno lice postupiće na način iz stava (1) ovog člana prema vozaču ili vozaču-instruktoru iz člana 219. stav (2) ovog zakona koji odbije da se podvrgne ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.

(7) Nadležni organ čije je ovlašćeno lice oduzelo vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4), (5) i (6) ovog člana dužan je da vrati dozvolu vozaču čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 časa od dana oduzimanja, ako su prestali razlozi zbog kojih je dozvola oduzeta.

(8) Ako vozač ne preuzme vozačku dozvolu u roku od tri dana od dana oduzimanja, a vozačka dozvola se ne vodi u evidenciji organa čije je ovlašćeno lice tu dozvolu oduzelo, nadležni organ dostaviće vozačku dozvolu organu u čijoj se evidenciji ta dozvola vodi.

(9) Ovlašćeno lice koje je oduzelo vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4), (5) i (6) ovog člana dužno je da o tome izda vozaču potvrdu koja sadrži: ime i prezime vozača, broj oduzete vozačke dozvole, dan i sat njenog oduzimanja i način njenog vraćanja.

Član 225.

(1) Vozaču motornog vozila koji je pravosnažnom sudskom odlukom kažnjen za prekršaje kažnjive prema odredbama člana 235. st. (1) i (2), člana 236, člana 237. stav (2), člana 238. stav (2) ili člana 239. stav (2) ovog zakona, osim kazni propisanih kaznenim odredbama ovog zakona, određuju se i kazneni bodovi.

(2) Broj kaznenih bodova je jedan i dva, zavisno od težine učinjenog prekršaja.

(3) Kazneni bodovi evidentiraju se u evidenciji vozača, na osnovu pravosnažne sudske odluke.

- (4) U slučaju sticanja kaznenih bodova, kazna se izriče za prekršaj koji nosi veći broj kaznenih bodova.
- (5) Vozača kojem je u roku od jedne godine zbog učinjenih prekršaja iz ovog zakona određeno najmanje deset kaznenih bodova nadležni organ kod kojeg se vodi u evidenciji pozvaće na predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja saobraćajnih propisa.
- (6) Vozaču koji se ne odazove na predavanja iz stava (5) ovog člana rješenjem će se privremeno oduzeti vozačka dozvola, dok se ne odazove na predavanja.
- (7) Žalba na rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole ne odgađa izvršenje rješenja.
- (8) Vozaču kojem je u roku od jedne godine zbog učinjenih prekršaja iz ovog zakona određeno najmanje petnaest kaznenih bodova biće oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 30 dana i biće upućen na provjeru poznavanja saobraćajnih propisa.
- (9) Vozačka dozvola oduzeta na osnovu stava (8) ovog člana biće vraćena vozaču po isteku roka iz stava (8) ovog člana uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja saobraćajnih propisa.
- (10) Vozaču kojem u roku od dvije godine zbog učinjenih prekršaja iz ovog zakona ponovo bude određeno petnaest kaznenih bodova biće oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 60 dana.
- (11) Rješenje o oduzimanju vozačke dozvole donosi organ kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.
- (12) Žalba na rješenje ne odgađa izvršenje rješenja.
- (13) Vozačka dozvola oduzeta na osnovu stava (10) ovog člana biće vraćena vozaču po isteku roka iz stava (10) ovog člana, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja saobraćajnih propisa.

Član 226.

- (1) Vozač koji je pozvan na predavanja i koji pristupi provjeri poznavanja saobraćajnih propisa snosi troškove predavanja, odnosno provjere u visini koju odredi nadležni organ.
- (2) Vozač motornog vozila koji na provjeri ne pokaže potrebno znanje može se, na svoj zahtjev, podvrgnuti ponovo provjeri poslije isteka 15 dana od dana prethodne provjere.
- (3) Ako vozač motornog vozila i poslije dvije provjere ne pokaže dovoljno znanje, ne može da pristupi daljnjoj provjeri dok ne istekne dva mjeseca od dana posljednje provjere.
- (4) Kazneni bodovi za pojedinačan prekršaj brišu se iz evidencije nakon isteka 12 mjeseci od dana kada su određeni, a za vozače kojima su izrečene mjere iz člana 225. st. (8) i (10) ovog zakona.

Član 227.

Vozač kojem je odlukom nadležnog organa zabranjeno upravljanje motornim vozilom na osnovu člana 221. ovog zakona, vozač kojem je vozačka dozvola oduzeta na osnovu člana 222. stav (1) ovog zakona, vozač kojem je vozačka dozvola privremeno oduzeta na licu mjesta na osnovu člana 223. ovog zakona, kao i vozač kojem je vozačka dozvola zadržana na osnovu člana 225. st. (1) i (3) ovog zakona ne smije u saobraćaju na putu da upravlja motornim vozilom za vrijeme trajanja zabrane, odnosno za vrijeme za koje mu je vozačka dozvola oduzeta ili zadržana.

Član 228.

- (1) Ako ovlašćeno lice zatekne vozilo koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili smeta drugim učesnicima u saobraćaju, ili na kojem je teret nepravilno natovaren, odnosno nedovoljno obezbijeđen, ili kojim se, bez dozvole, prevozi teret čije dimenzije, odnosno masa prekoračuju najveće dozvoljene dimenzije, odnosno masu ili osovinsko opterećenje, ili koje se kreće putem na kojem je kretanje te vrste vozila zabranjeno, ili se kreće bez zimske opreme na dijelu puta i u vrijeme kad je zimska oprema obavezna narediće vozaču da odmah prekine kretanje vozilom i otkloni neispravnost, ili da vozilo odveze do određenog mjesta gdje može da otkloni neispravnost, odnosno da vozilom nastavi kretanje na putu na kojem je kretanje te vrste vozila dozvoljeno, odnosno da upotrijebi zimsku opremu.
- (2) Ako vozač ne postupi po naređenju iz stava (1) ovog člana, ovlašćeno lice isključiće vozilo iz saobraćaja i oduzeće knjižicu vozila.
- (3) Vozač odnosno vlasnik vozila isključenog iz saobraćaja odgovoran je za čuvanje vozila od krađe ili drugih nezakonitih radnji prema vozilu.

Član 229.

- (1) Ovlašćeno službeno lice narediće da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je vozilo zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz člana 74. ovog zakona, ako je vozilo parkirano u pješačkoj zoni, kao i ako je vozilo parkirano na mjestu rezervisanom za vozila invalida.
- (2) Ovlašćeno službeno lice odrediće da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava bezbjednost saobraćaja, ili ometa normalan tok saobraćaja, odnosno kretanje pješaka.
- (3) Troškove premještanja vozila u svim slučajevima snosi vozač ili vlasnik vozila.
- (4) Premještanje vozila na drugo mjesto uređuje se propisima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 230.

- (1) Ovlašćeno lice isključiće iz saobraćaja vozilo koje nije registrovano, ili koje nema propisane registarske tablice.
- (2) Ovlašćeno lice koje je isključilo vozilo iz saobraćaja vozaču će na licu mjesta privremeno oduzeti potvrdu o vlasništvu vozila, a za prekršaj iz stava (1) ovog člana oduzeće i registarske tablice.
- (3) Nadležni organ čije je ovlašćeno lice privremeno oduzelo potvrdu o vlasništvu vozila, prema odredbama ovog člana i člana 228. stav (2) ovog zakona, dužan je da vozaču vrati potvrdu o vlasništvu vozila čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 časa po prestanku postojanja tih razloga, a registarske tablice dostaviti nadležnom organu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji u roku od tri dana.
- (4) Ovlašćeno lice koje je privremeno oduzelo potvrdu o vlasništvu vozila ili registarske tablice dužno je da o tome izda vozaču potvrdu koja sadrži naziv i sjedište organa čije je ovlašćeno lice oduzelo potvrdu o vlasništvu vozila i registarske tablice, vrstu i registarski broj vozila, naziv organa koji je izdao potvrdu o vlasništvu vozila, ime i prezime vlasnika i njegovu adresu, ime i prezime vozača i njegovu adresu, razlog oduzimanja, datum, vrijeme, put i mjesto oduzimanja, način i vrijeme vraćanja potvrde o vlasništvu vozila i pečat i potpis ovlašćenog lica.
- (5) Ako vozač ne preuzme oduzetu potvrdu o vlasništvu vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, potvrda o vlasništvu

vozila biće dostavljena nadležnom organu, u čijoj se evidenciji vozilo vodi.

Član 231.

(1) Na vanredni tehnički pregled uputiće se motorno ili priključno vozilo koje je isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti uređaja za upravljanje ili uređaja za zaustavljanje, vozilo koje je u saobraćajnoj nesreći toliko oštećeno da se opravdano može zaključiti da su na njemu oštećeni sklopovi i uređaji koji su bitni za bezbjednost saobraćaja, vozilo za koje se osnovano posumnja da ima neispravan uređaj za pogon na tečni gas, vozilo za koje se osnovano posumnja da ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila, vozilo koje izduvnim gasovima ili na drugi način prekomjerno zagađuje vazduh, kao i vozilo koje proizvodi prekomjernu buku.

(2) Ukoliko se u slučaju iz stava (1) ovog člana na vanrednom tehničkom pregledu potvrde neispravnosti zbog kojih je vozilo upućeno na vanredni tehnički pregled, ili se ustanovi druga neispravnost za koju je propisano isključivanje iz saobraćaja, nadležni organ koji je uputio vozilo na vanredni tehnički pregled privremeno će oduzeti i zadržati knjižicu vozila dok se navedene neispravnosti ne otklone i dok se to ne potvrdi na novom tehničkom pregledu, o čemu izdaje potvrdu u skladu sa članom 330. stav (4) ovog zakona.

(3) Ukoliko vozač, odnosno vlasnik vozila iz stava (2) ovog člana ne preuzme privremeno oduzetu i zadržanu knjižicu vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, a knjižica vozila se ne vodi u evidenciji organa čije je ovlašćeno lice knjižicu oduzelo, potvrda o vlasništvu vozila biće dostavljena nadležnom organu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji.

(4) Bliže odredbe o sadržaju programa i načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja saobraćajnih propisa i programu i načinu provjere poznavanja saobraćajnih propisa, saobraćajnih znakova i vještine upravljanja motornim vozilom, izvršenju mjera bezbjednosti i zaštitnih mjera zabrane upravljanja motornim vozilom pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove.

XI - KAZNE NE ODREDBE

Član 232.

(1) Novčanom kaznom u iznosu **od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM** kazniće se za prekršaj preduzeće i drugo pravno lice, a novčanom kaznom u iznosu **od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM** kazniće se za prekršaj fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost ako:

1) ne održava javne puteve za bezbjedan i nesmetan saobraćaj ili ne organizuje i trajno kontrolni stanje i održavanje javnih puteva, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na putevima (član 4);

2) proizvodi, održava, popravlja ili prepravlja vozila ili pušta u saobraćaj vozila, uređaje ili rezervne dijelove za vozila protivno odredbama člana 6;

3) ne uspostavi Centralni registar ili redovno ne dostavlja odgovarajuće podatke Centralnom registru (član 10); 4) postavlja posebne objekte na putu protivno odredbama člana 47;

5) ne obezbijedi vozaču koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena

masa veća od 3.500 kg neprekidan jedanaestočasovni odmor prije početka njegovog radnog dana (član 200. stav (1));

6) ne obezbijedi da vozača koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 20 tona, kad u toku 24 časa prelazi više od 500 km, zamijeni drugi vozač najkasnije nakon devet sati upravljanja vozilom, odnosno nakon pređenih 500 km puta (član 201);

7) pušta u saobraćaj motorna i priključna vozila, rezervne dijelove, opremu i uređaje za vozila proizvedene u inostranstvu protivno odredbama člana 205;

8) pojedinačno proizvodi, prepravlja ili popravlja u većem obimu vozila na motorni pogon i priključna vozila protivno odredbama člana 206.

(2) Za prekršaj iz stava (1) kazniće se novčanom kaznom **od 500,00 KM do 1.000,00 KM** odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 233.

(1) Novčanom kaznom **od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM** kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice ako:

1) ne projektuje, ne izgrađuje, ne oprema i ne održava puteve tako da odgovaraju svojoj namjeni i bezbjednosti saobraćaja (član 11. stav (1));

2) naredi ili dozvoli da se njegovim vozilom na motorni pogon vuče priključno vozilo protivno odredbama člana 81; 3) naredi ili dozvoli vuču natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s prikolicom, protivno odredbama člana 87;

4) naredi ili dozvoli da se na njegovo vozilo ugrade uređaji za davanje posebnih znakova, ili da se takvo vozilo upotrebljava u saobraćaju na putu protivno odredbama člana 126. stav (5); 5) naredi ili dozvoli da se njegovo vozilo u saobraćaju na putu optereti preko dozvoljene nosivosti, ili preko dozvoljenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dozvoljene mase, ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju osobine puta i tehničkokonstrukcione mogućnosti vozila, ili ako se njegovim vozilom prevozi teret koji nije raspoređen ili pričvršćen na način određen u članu 127;

6) u pogledu obilježavanja javnih puteva saobraćajnim znakovima ne postupi prema odredbama člana 130. st. (1) i (2);

7) ne postavi ili ne održava saobraćajne znakove na putu tako da budu lako uočljivi danju i noću, ili ako ne ukloni, ne dopuni ili ne zamijeni saobraćajne znakove koji ne odgovaraju izmijenjenim uslovima saobraćaja na putu ili zahtjevima bezbjednosti saobraćaja (član 131);

8) na javnom putu postavi table, znakove, svjetla, stubove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili umanjuje vidljivost postavljenih saobraćajnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na neki saobraćajni znak, ili zaslijepljuju učesnike u saobraćaju, ili odvrću pažnju njihovom pažnju u mjeri koja može biti opasna za bezbjednost saobraćaja (član 133);

9) na javnom putu van naselja sa savremenim kolovozom za saobraćaj u oba smjera na kojem postoje samo dvije saobraćajne trake ne odvoji te trake odgovarajućom uzdužnom linijom na kolovozu, a na magistralnom putu ne obilježi ih i ivičnim linijama (član 143. stav (2));

10) ne postavi odgovarajuće saobraćajne znakove ispred prelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou (član 145); 11) postupi protivno odredbama člana 149;

12) ne postavi uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih signala na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou u slučajevima iz člana 150; 13) na putu na kojem su nastale prepreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kojem se izvode radovi ne postupi prema odredbama člana 151. st. (1) i (2);

14) ne obavijesti najbližu policijsku stanicu o prijemu lica povrijeđenog u saobraćajnoj nesreći ili o smrti lica povrijeđenog u saobraćajnoj nesreći (član 157);

15) naredi ili dozvoli da njegovim vozilom upravlja lice koje nema pravo da upravlja motornim vozilom, ili nema pravo da upravlja vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (član 172. stav (3));

16) naredi ili dozvoli da vozilom upravlja vozač za kojeg se može zaključiti da zbog umora, bolesti, teškog psihičkog stanja ili upotrebe opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje nije u stanju da bezbjedno upravlja vozilom (član 173.);

17) naredi ili dozvoli da vozač, odnosno vozač-instruktor koji u organizmu ima alkohola ili pokazuje znake poremećenosti izazvane dejstvom alkohola počne da upravlja vozilom, odnosno da osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom protivno odredbama člana 174.;

18) vozač autobusa ili teretnog motornog vozila ili skupa vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg upravlja vozilom neprekidno duže od četiri sata i trideset minuta (član 199. stav (1));

19) u saobraćaju na putu koristi vozilo koje ne ispunjava propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja, ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog

i priključnog vozila, tahograf i pneumatike (član 203. stav (1));

20) postupi protivno odredbama člana 206; 21) na vozilu koristi registarske tablice koje nisu izdate za to vozilo (član 209. stav (1));

22) naredi ili dozvoli da vozač upravlja motornim vozilom u saobraćaju protivno odredbi člana 227;

23) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje motorno ili priključno vozilo koje je upućeno na vanredni tehnički pregled, a nije obavljen taj pregled (član 231).

(2) Za prekršaj iz stava (1) kazniće se novčanom kaznom **od 100,00 KM do 300,00 KM** i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava (1) kazniće se novčanom kaznom **od 100,00 KM do 300,00 KM** i odgovorno lice u državnom organu.

(4) Za prekršaje iz stava (1) kazniće se novčanom kaznom **od 500,00 KM do 1.500,00 KM** i fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost vlastitim radom i sredstvima u vidu zanatske djelatnosti.

Član 234.

(1) Novčanom kaznom **od 400,00 KM do 5.000,00 KM** kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice ako: 1) postupi protivno odredbi člana 7.;

(2) ne postupi prema odredbama člana 20;

(3) ne preduzima praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na putu, gdje je put uzrok saobraćajnih nesreća (član

21. stav (1));

4) ne postupi prema odredbama člana 22;

5) ne postupi u skladu sa članom 23;

6) ostavi na putu oštećena vozila, predmete ili materije koje mogu da ometaju ili ugroze bezbjednost saobraćaja ili zagađuju okolinu (član 26. stav (1));

7) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje vozilo za prevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (član 30. stav (5));

8) na svoja motorna ili priključna vozila ne stavi propisanu oznaku o najvećoj dozvoljenoj brzini kretanja za ta vozila (član 46. stav (3));

9) naredi ili dozvoli vuču neispravnog vozila na motorni pogon protivno odredbama člana 85. stav (2);

10) naredi ili dozvoli da se njegovim vozilom prevozi teret protivno odredbama člana 129;

11) ne obezbijedi da teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, bude označen na način utvrđen u članu 129;

12) ako ukloni ili ošteti saobraćajni znak ili izmijeni značenje saobraćajnog znaka (član 132. stav (2));

13) na autoputu, putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, magistralnom, regionalnom i lokalnom putu znakove opasnosti i znakove izričitih naredbi ne presvuče reflektujućim materijama, ili ih ne osvijetli sopstvenim izvorom svjetlosti (član 135);

14) ivice kolovoza na dijelu puta kroz tunel, kao i vrhove pješačkih ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i druge objekte na kolovozu koji noću nisu dovoljno osvijetljeni ne obilježi na način propisan u članu 141. st. (2) i (3);

15) prilikom izvođenja radova na putu postavi branike koji nisu obojeni, odnosno osvijetljeni na način propisan u članu 151. stav (3);

16) upravlja vozilom, ili dozvoli, ili naredi da njegovim vozilom upravlja lice koje nema pravo da upravlja motornim vozilom, ili nema pravo da upravlja vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (član 172. stav (3));

17) motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača osposobljava za praktično upravljanje vozilom ne obilježi posebnim tablicama (član 183.);

18) izda međunarodnu vozačku dozvolu protivno odredbi člana 192. stav (3);

19) dozvoli da se kandidat za vozača motornog vozila obučava iz praktičnog dijela obuke bez zdravstvenog pregleda (član 193. stav (1));

20) dozvoli da njegovim vozilom upravlja lice koje nije obavilo kontrolni zdravstveni pregled, odnosno upravlja vozilom a nije obavilo kontrolni zdravstveni pregled (čl.195, 196. i 197);

21) naredi ili dozvoli da njegovim motornim i priključnim vozilom u saobraćaju upravlja vozač protivno odredbama člana 200;

22) naredi ili dozvoli da se u saobraćaju na putu koristi vozilo koje nema propisanu opremu ili ispravne propisane uređaje, osim uređaja za: upravljanje, zaustavljanje, spajanje vučnog ili priključnog vozila, tahograf i pneumatike (član 203); 23) naredi ili dozvoli da njegova neregistrovana motorna ili priključna vozila učestvuju u saobraćaju na putu (član 207. stav

(1));

24) naredi ili dozvoli da njegova motorna ili priključna vozila učestvuju u saobraćaju na putu bez probnih tablica, ili poslije isteka važenja probnih tablica (član 207. st. (2) i (3));

25) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje njegovo motorno ili priključno vozilo poslije isteka važenja saobraćajne dozvole ili potvrde o korišćenju probnih tablica (član

211);

26) obavlja tehnički pregled suprotno odredbama člana 217.

(2) Za prekršaje iz stava (1) kazniće se novčanom kaznom **od 500,00 KM do 1.000,00 KM** i fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost.

(3) Za prekršaj iz stava (1) kazniće se novčanom kaznom **od 100,00 KM do 300,00 KM** i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

(4) Za prekršaj iz stava (1) kazniće se novčanom kaznom **od 100,00 KM do 300,00 KM** i odgovorno lice u državnom organu.

Član 235.

(1) Novčanom kaznom **od 100,00 KM do 300,00 KM** kazniće se za prekršaj:

1) vozač koji ne zaustavi vozilo kad naiđe na vozilo kojim se prevoze djeca, kad je to vozilo zaustavljeno na kolovozu radi ulaženja ili izlaženja djece (član 30. stav (4));

2) vozač koji na putu postupa protivno odredbama člana 40. stav (3);

3) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za više od 30 km na sat veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za više od 50 km na sat veća od dozvoljene brzine (čl. 44. i 46. st. (1) i (2));

4) vozač koji u vezi s propuštanjem vozila postupi protivno odredbama člana 49;

5) vozač koji na mjestu na kojem je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ne zaustavi vozilo na znak crvenog svjetla (član 51. stav (1) tačka 1));

6) vozač koji nedozvoljeno pretiče sa desne strane (član 58. stav (1));

7) vozač koji s lijeve strane pretiče vozilo koje je na kolovozu zauzelo takav položaj i čiji vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo (član 58. stav (2));

8) vozač koji s lijeve strane pretiče vozilo koje se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza, ili ako ga pretiče sa desne strane kad između tog vozila i desne ivice kolovoza ne postoji saobraćajna traka (član 58. stav (3));

9) vozač koji povećava brzinu kretanja svog vozila dok ga drugo vozilo pretiče (član 60. stav (2));

10) vozač koji počne preticanje zaustavljene kolone vozila ili kolone vozila u kretanju (član 61. stav (1) tačka 1)); 11) vozač koji počne preticanje ili obilaženje kad je vozač vozila koje se kreće iza njega počeo preticanje (član 61. stav (1) tačka 2));

12) vozač koji počne preticanje kad je vozač vozila koje se na istoj saobraćajnoj traci kreće ispred njega dao znak da namjerava da izvrši preticanje ili obilaženje (član 61. stav (1) tačka 3));

13) vozač koji počne preticanje kad saobraćajna traka kojom namjerava da to učini nije slobodna na dovoljnom rastojanju i time ugrozi ili ometa saobraćaj iz suprotnog smjera (član 61. stav (1) tačka 4));

(1) tačka 4));

14) vozač koji počne preticanje ili obilaženje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena kretanju vozila iz suprotnog smjera ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne može bez ometanja ili ugrožavanja drugih učesnika u saobraćaju ponovo da zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije početka preticanja ili obilaženja, kao i

vozač koji počne preticanje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena prinudnom zaustavljanju vozila (član 61. stav (1) tač. 5) i 6));

15) vozač koji obavlja preticanje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena saobraćaju iz suprotnog smjera ispred vrha prevoja puta ili u krivini gdje je preglednost nedovoljna (član 63);

16) vozač koji pretiče drugo vozilo protivno odredbama člana 64;

17) vozač koji pretiče vozilo koje je stalo ispred obilježenog pješačkog prelaza radi propuštanja pješaka (član 65);

18) vozač koji ne zaustavi vozilo ispred obilježenog pješačkog prelaza kad mu je datim znakom zabranjen prolaz

(član 111. stav (1));

19) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou ako je uređaj za zatvaranje spušten, ili ako je taj uređaj već počeo da se spušta, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni signali upozorenja da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno da prugom nailazi voz (član

114.);

20) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou na kojem su postavljeni svjetlosni saobraćajni znakovi kad se pojavi crveno trepćuće ili crveno neprekidno svjetlo (član 115. stav (1));

21) vozač koji u saobraćaju na putu upotrebljava vozilo protivno odredbi člana 126. stav (5);

22) lice koje ukloni ili ošteti saobraćajni znak ili opremu puta, ili izmijeni značenje saobraćajnog znaka (član 132. stav

(2));

23) lice koje postupi protivno odredbi člana 133;

24) učesnik u saobraćaju koji ne postupa po zahtjevu izraženom pomoću znaka ili prema naredbi ovlaštenog lica

(član 152. stav (1));

25) vozač koji upravlja vozilom pod dejstvom opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da ne smiju da se upotrebljavaju prije i za vrijeme vožnje (član 173.);

26) vozač koji upravlja ili počne da upravlja vozilom u saobraćaju na putu ili vozač-instruktor dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom, kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi preko 1 g/kg (član 174. stav (2));

27) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim vozilom prije sticanja prava na upravljanje motornim vozilom

(član 184);

28) vozač koji upravlja motornim vozilom one kategorije koja nije naznačena u njegovoj vozačkoj dozvoli (član 185); 29) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje ne ispunjava propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja, ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahograf, pneumatike ili nema

tahograf, ili ako ga za vrijeme vožnje ne uključi (član 203. stav

(1));

30) vozač koji učestvuje u saobraćaju s neregistrovanim vozilom (član 207);

31) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim ili priključnim vozilom koje nije registrovano (član 208. stav (1)); 32) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim ili priključnim vozilom poslije isteka važenja saobraćajne dozvole ili potvrde o korišćenju probnih tablica (član 211. stav (2));

33) vozač ili vozač-instruktor koji odbija da se obavi ispitivanje pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili stručni pregled radi provjeravanja da li ima alkohola u organizmu ili da li pokazuje znake poremećenosti izazvane dejstvom alkohola, odnosno da li se nalazi pod dejstvom opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da ne smiju da se upotrebljavaju prije i za vrijeme vožnje (član 220. st. (1) i (2));

34) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom protivno odredbi člana 227.

(2) Za prekršaje iz tač. 1), 2), 3), 5), 10), 11), 13), 14), 15), 17), 18), 25), 26), 32) i 33) stava (1) ovog člana, vozaču ili vozaču-instruktoru, uz kaznu, izreći će se zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog do četiri mjeseca, a i za druge prekršaje iz tog stava ta mjera može se izreći u istom periodu.

(3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kojim je izazvana saobraćajna nesreća, učinilac će se kazniti novčanom kaznom **od 300,00 KM do 1.000,00 KM**, a vozaču, uz kaznu, izreći će se i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog mjeseca do šest mjeseci.

(4) Osim novčane kazne za prekršaje iz stava (2) ovog člana, vozaču ili vozaču-instruktoru određuju se i dva kaznena boda, a za ostale prekršaje iz stava (1) ovog člana vozaču ili vozaču-instruktoru, osim novčane kazne, određuje se i jedan kazneni bod.

Član 236.

(1) Novčanom kaznom **od 50,00 KM do 250,00 KM** kazniće se za prekršaj:

1) lice koje na putu ostavi oštećeno vozilo, predmete ili materije koje mogu da ometaju ili ugroze bezbjednost saobraćaja (član 26. stav (1));

2) vozač koji sa kolovoza ne ukloni predmete koji sa vozila padnu na put i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na put (član 26. stav (3));

3) vozač koji se nesmanjenom brzinom kreće pored vozila javnog prevoza putnika ili pored autobusa kojim se obavlja prevoz za vlastite potrebe zaustavljenog na stajalištu i time ugrozi lica koja u to vozilo ulaze ili iz njega izlaze (član 30. stav

(1));

4) vozač koji namjerava da na putu obavi neku radnju vozilom a prethodno se nije uvjerio da to može da učini bez opasnosti za druge učesnike u saobraćaju ili za imovinu (član 36);

5) vozač koji se ne kreće desnom stranom kolovoza u smjeru kretanja (član 39. stav (1)) ili koji vozilo u kretanju drži protivno odredbama člana 39. stav (2);

6) vozač koji na putu sa kolovozom za saobraćaj vozila u oba smjera, na kojem postoje najmanje četiri saobraćajne trake,

prelazi vozilom na kolovoznu traku namijenjenu za saobraćaj vozila iz supratnog smjera (član 40. stav 1.));

7) vozač koji brzinu kretanja svog vozila ne prilagodi osobinama i stanju puta i drugim saobraćajnim uslovima tako da vozilo ne može blagovremeno da zaustavi pred preprekom koju pod datim uslovima može da predvidi (član 43. stav (1)); 8) vozač koji se približava raskrsnici tolikom brzinom da ne može da se zaustavi i propusti vozila koja na raskrsnici imaju prvenstvo prolaza (član 50. stav (2));

9) vozač koji obavlja preticanje ili obilaženje kad s obzirom na karakteristike puta i postojeće okolnosti na putu u saobraćaju ili na tehničke osobine vozila ugrožava druge učesnike u saobraćaju (član 58. stav (2));

10) lice koje postupi protivno odredbama člana 70. stav (2);

11) vozač koji vozilom presiječe kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku ili drugu organizovanu povorku koja se kreće po kolovozu (član 80);

12) vozač vozila na motorni pogon koji prilikom vuče priključnog vozila postupi protivno odredbama člana 81;

13) pješak, odnosno vodič ili gonič stoke koji postupi protivno odredbi člana 92. stav (1);

14) gonič stoke koji ne nadzire stoku koja se kreće po putu (član 104. stav (1));

15) vozač koji u odnosu na pješaka koji je stupio ili stupa na obilježeni pješački prelaz postupi protivno odredbama člana 111. st. (2) i (3);

16) vozač koji se vozilom približava prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na način protivan odredbama člana 113;

17) vozač motornog vozila koje vuče drugo motorno vozilo ako postupi protivno odredbama člana 118. stav (1) i člana 122;

18) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila pod pratnjom postupi protivno odredbama člana 125;

19) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila s pravom prvenstva prolaza postupi protivno odredbama člana 126. st. od (1) do (4);

20) vozač koji vozilom prevozi teret kojim se ugrožava bezbjednost učesnika u saobraćaju, ili nanosi šteta putu ili objektima na putu (član 127. stav (2) tačka 1);

21) vozač koji se vozilom kreće saobraćajnom trakom na kojoj je svjetlosnim saobraćajnim znakom označeno da je zabranjen saobraćaj u smjeru u kojem se on kreće (član 139. stav (1));

22) lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nesreći ako postupi protivno odredbama člana 154. stav (1);

23) vozač koji na zahtjev ovlašćenog lica ne preveze lice povrijeđeno u saobraćajnoj nesreći do najbliže zdravstvene ustanove (član 156. stav (1));

24) ako ne postupi prema odredbama člana 158. st. (2) i (3);

25) vlasnik vozila koji svoje vozilo da na upravljanje licu iz

člana 172. stav (3);

26) vlasnik vozila koji ne podnese podatke o identitetu lica kojem

je dao vozilo na upravljanje (član 172. stav (4)); 27) vozač koji

upravlja ili počne da upravlja vozilom u saobraćaju na putu ili

vozač-instruktor dok osposobljava kandidata za vozača u

praktičnom upravljanju vozilom, kod kojeg se utvrdi da količina

alkohola u krvi prelazi količinu od 0,3 g/kg do 1 g/kg (član 174.

stav (2));

28) vozač koji postupi protivno odredbama člana 190. stav

(1);

29) vlasnik vozila ako u roku od osam dana ne vrati registarske

tablice nadležnom organu (član 208. stav (4));

30) vlasnik vozila koji postupi protivno odredbama člana 208. stav (5);

31) vozač koji u saobraćaju na putu učestvuje motornim ili priključnim vozilom koje je upućeno na tehnički pregled, a nije podvrgnuto tom pregledu (član 231).

(2) Ako je prekršajem iz stava (1) ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju, ili prouzrokovana saobraćajna nesreća, učinilac prekršaja kazniće se novčanom kaznom **od 100,00 KM do 300,00 KM** i odrediće mu se jedan ili dva kaznena boda, a ako je učinilac prekršaja vozač motornog vozila, može se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

(3) Osim novčane kazne, za prekršaje iz stava (1) ovog člana vozaču se određuju i jedan ili dva kaznena boda.

Član 237.

(1) Novčanom kaznom **od 50,00 KM** kazniće se za prekršaj:

1) vozač koji ne zaustavi vozilo iza vozila javnog prevoza putnika, ili iza autobusa kojim se obavlja prevoz za vlastite potrebe zaustavljenog na stajalištu kada lica moraju da pređu preko saobraćajne trake ili biciklističke trake kojom se njegovo vozilo kreće (član 30. stav (3));

(2) vozač koji mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila (član 42. stav (1));

(3) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za više od 20 do 30 km na čas veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je od 30 do 50 km na čas veća od dozvoljene brzine (član 44. i član 46. st. (1) i (2));

(4) vozač koji na raskrsnici skrene vozilom u pravcu označenom zelenom svijetlećom strelicom i pri tome ometa saobraćaj vozila koja se kreću po putu na koji ulazi, ili ne propusti pješake koji prelaze preko kolovoza (član 52. stav (1)); 5) vozač koji u slučajevima iz člana 60. stav (3) ne pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza, odnosno ne zaustavi vozilo na pogodnom mjestu;

6) vozač koji poslije izvršenog preticanja ili obilaženja vozilom ponovo ne zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se do tada kretao (član 62);

7) vozač koji vozilom pretiče drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prelazu, ili koje prelazi pješački prelaz (član 65);

8) vozač koji prije nego što napusti vozilo ne preduzme sve mjere kojima se sprečava da ono samo krene s mjesta na kojem je ostavljeno (član 78);

9) vozač koji svojim vozilom noću vuče vozilo na motorni pogon protivno odredbama člana 83;

10) vozač koji postupi protivno odredbama člana 90; 11) vozač vozila na motorni pogon koji upotrebljava svjetla za označavanje vozila protivno odredbama člana 94;

12) vozač vozila na motorni pogon koji po magli ne upotrebljava propisana svjetla, ili ako ta svjetla upotrebljava na način suprotan odredbama člana 95;

13) vozač koji ne drži potrebno rastojanje kad se kreće iza drugog vozila (član 96);

14) vozač vozila na motorni pogon čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, ili mu je dužina veća od sedam metara, ako ne drži svoje vozilo na propisanom rastojanju od istog takvog vozila ispred sebe (član 97. stav (1));

15) vozač motocikla i lakog motocikla i lica koja se prevoze tim vozilom ako u saobraćaju na putu ne nose odgovarajuću zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje (član 102);

16) pješak koji na obilježenom pješačkom prelazu na kojem je saobraćaj pješaka regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima za pješake ne postupi prema tim znakovima (član 109. stav (1));

17) učesnik u saobraćaju koji je prilikom prelaženja preko željezničke pruge u istom nivou postupio protivno odredbama člana 115. st. (2) i (3);

18) pješak, gonič stoke i vozač vozila koje se ne smatra motornim vozilom, ili vozač motornog vozila koje ne može da razvije brzinu od najmanje 40 km na čas ako se kreću po autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila ili brzom putu (član 116. st. (1) i (2) i član 120.);

19) vozač motornog vozila koji zaustavi vozilo na autoputu ili na autoputu obavlja polukružno okretanje vozilom iz jednog smjera saobraćaja u suprotni smjer, ili kretanje unazad (član 117. st. (1) i (3));

20) vozač motornog vozila koji postupi protivno odredbi člana 120;

21) vozač koji vozilom na putu kroz tunel izvodi radnje čije je izvođenje u tunelu zabranjeno (član 123.);

22) vozač vozila na motorni pogon koji za vrijeme kretanja kroz tunel ne drži upaljena kratka svjetla za osvijetljavanje puta (član 124);

23) vozač koji upravlja vozilom koje je opterećeno protivno odredbi člana 127. stav (1);

24) vozač koji optereti vozilo kojim upravlja protivno odredbama člana 127. stav (2) tač. od 2) do 5); 25) vozač koji u vezi sa raspoređivanjem tereta na vozilu ili označavanjem tereta postupi protivno odredbama člana 128; 26) vozač koji teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, ne označi na način iz člana 129;

27) vozač koji postupa suprotno odredbama člana 186. st. (7) i (8);

28) vozač koji teretnim motornim vozilom čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ili autobusom upravlja neprekidno duže od četiri sata i 30 minuta, ili kad u toku 24 časa upravlja duže od devet sati (član 199. st. (1) i (3));

29) vozač koji postupa suprotno odredbama člana 200. st. (2);

30) vozač koji postupa protivno odredbi člana 209. stav (4).

(2) Ako je prekršajem iz stava (1) izazvana saobraćajna nesreća, učinilac će se kazniti novčanom kaznom **od 50,00 KM do 200,00 KM**, a ako je učinilac prekršaja vozač motornog vozila, odrediće mu se jedan ili dva kaznena boda.

(3) Za prekršaj iz stava (1) kojim je izazvana saobraćajna nesreća vozaču se može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Član 238.

(1) Novčanom kaznom **od 40,00 KM** kazniće se za prekršaj: 1) vozač koji upravlja vozilom za prevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (član 30. stav (5));

(2) vozač koji ne omogući uključivanje u saobraćaj vozilu javnog gradskog prevoza putnika, ili posebno obilježenom vozilu za prevoz djece, kad ta vozila izlaze sa stajališta (član 31. stav (1));

- (3) vozač vozila javnog gradskog prevoza putnika, kao i vozač posebno obilježenog vozila za prevoz djece, koji prilikom uključivanja u saobraćaj sa stajališta postupi protivno odredbi člana 31. stav (2);
- (4) vozač koji prilikom upravljanja vozilom koristi mobilni telefon protivno odredbama člana 33;
- (5) vozač čije vozilo, protivno odredbama člana 35. stav (1), ima na prednjoj strani svjetlosne, svjetlosno-signalne i reflektujuće uređaje ili materije koji daju svjetla crvene boje, a na zadnjoj sgrani svjetla bijele boje;
- (6) vozač koji prilikom znatnijeg smanjivanja brzine kretanja vozila postupi protivno odredbi člana 42. stav 2.);
- (7) vozač koji prilikom pokretanja vozila iz mjesta naglo povećava brzinu kretanja na način da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe (član 43. stav (3));
- (8) vozač koji prilikom prolaza kroz raskršnicu postupi protivno odredbi člana 50. stav (3);
- (9) vozač koji se vozilom ne kreće u obaveznom pravcu označenom zelenim svjetlom u obliku zelene svijetleće strelice (član 52. stav (2));
- (10) vozač koji obavlja mimoilaženje protivno odredbama člana 55;
- (11) vozač koji u slučaju iz člana 60. stav (1) ne pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza;
- (12) vozač koji pri preticanju ne drži svoje vozilo na potrebnom rastojanju od vozila koje pretiče (član 62); 13) vozač koji pri zaustavljanju ili parkiranju vozila ne postupi prema odredbama člana 70;
- 14) vozač koji zaustavi ili parkira svoje vozilo protivno odredbama čl. 73. i 74;
- 15) vozač koji vozilo zaustavljeno na kolovozu ne označi posebnim znakom na način propisan u člauu 77; 16) vozač motornog vozila koji pri vuči drugog motornog vozila postupi suprotno članu 81. stav 4;
- 17) vozač koji vuče neispravno vozilo na motorni pogon protivno odredbama člana 85; st. (2) i (3);
- 18) vozač koji vuče natovareno teretno motorno vozilo, odnosno traktor s priključnim vozilom protivno odredbama člana 87;
- 19) vozač koji pri vuči neispravnog vozila na motorni pogon postupi protivno odredbama člana 89;
- 20) vozač vozila na motorni pogon koji u vezi s upotrebom kratkih svjetala postupi protivno odredbama člana 93. stav (2); 21) vozač bicikla, bicikla sa motorom, lakog motocikla ili motocikla koji se ne kreće na način propisan u članu 99; 22) vozač bicikla, bicikla sa motorom, lakog motocikla ili motocikla koji postupi protivno odredbama člana 100; 23) vozač bicikla, bicikla sa motorom, lakog motocikla ili motocikla koji prevozi drugo lice protivno odredbama člana 101; 24) vozači bicikla i bicikla sa motorom i lica koja se prevoze tim vozilom ako u saobraćaju na putu ne nose odgovarajuću zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje (član 102);
- 25) vozač zaprežnog vozila koji ne upravlja zaprežnim vozilom koje se kreće po putu, ili koji zaprežno vozilo ostavi bez nadzora na putu (član 103);
- 26) pješak koji se nepotrebno zadržava na kolovozu ili se kreće po kolovozu na način kojim se ometa ili sprečava saobraćaj vozila (član 105);
- 27) pješak koji se na putu koji ima trotoar ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka kreće kolovozom (član 106. stav (1));
- 28) pješak koji preko kolovoza i biciklističke staze ili trake prelazi na način protivan odredbama člana 108;
- 29) pješak koji na obilježenom pješačkom prelazu postupi protivno odredbama člana 109. st; (2) i (3);
- 30) pješak koji prilikom prelaženja preko kolovoza na mjestu na kojem nije obilježen pješački prelaz ometa saobraćaj vozila (član 110);
- 31) vozač koji ometa prolaz pješaka koji su stupili na obilježeni pješački prelaz na kojem je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima, ili znacima koje daje ovlašćeno lice, a kojima je na takvom prelazu dozvoljen prolaz (član 111. stav (1));
- 32) vozač motornog vozila koji na putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila postupi protivno odredbama člana 117. st. (1) i (3) i člana 118. stav (1) i čl. 120. i 122;
- 33) vozač koji ne zaustavi svoje vozilo na posebnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila i ne preduzme potrebne mjere da ga što prije ukloni s kolovoza autoputa ili puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila ili brzog puta (član 117. stav (2)); 34) vozač motornog vozila koji se na autoputu ne kreće krajnjom desnom saobraćajnom trakom koja nije zauzeta vozilima u koloni (član 119);
- 35) vozač motornog vozila koji prilikom uključivanja na autoput, odnosno isključivanja s autoputa postupi protivno odredbama člana 121;
- 36) učesnik u saobraćaju koji se ne pridržava ograničenja, zabrana ili obaveza izraženih pomoću postavljenih saobraćajnih znakova, osim saobraćajnih znakova ograničenja brzine (član 130. stav (4));
- 37) ako ne obilježi vozilo posebnim znakom (član 186. stav (9));
- 38) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje nema ispravne propisane uređaje i opremu osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahografa i pneumatika (član 203. stav (1)); 39) vozač motornog i priključnog vozila registrovanog u stranoj zemlji ako nema važeću saobraćajnu dozvolu, registarske tablice i međunarodnu oznaku zemlje registracije prema odredbama člana 212,
- (2) Ako je prekršajem iz stava (1) izazvana saobraćajna nesreća, učinilac će se kazniti novčanom kaznom **od 50,00 KM do 200,00 KM**, a ako je učinilac prekršaja vozač motornog vozila, odrediće mu se jedan kazneni bod.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) kojim je izazvana saobraćajna nesreća vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Član 239.

- (1) Novčanom kaznom **od 30,00 KM** kazniće se za prekršaj: 1) lice koje se prevozi vozilom ako na bilo koji način ometa vozača u upravljanju vozilom, ili ako utiče na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje bezbjednost saobraćaja (član 32);
- (2) vozač ili drugo lice koje se za vrijeme vožnje u motornom vozilu ne veže bezbjednosnim pojaseom (član 24.stav(1));
- (3) vozač koji u putničkom automobilu prevozi dijete protivno odredbi člana 34. stav (2);
- (4) vozač koji prije obavljanja određenih radnji vozilom ne obavijesti o svojoj namjeri druge učesnike u saobraćaju (član 37);

- (5) vozač koji za kretanje svog vozila koristi put, odnosno kolovoz ili saobraćajnu traku, odnosno stazu koja nije namijenjena za saobraćaj one vrste vozila kojoj to vozilo pripada (član 38);
- (6) vozač koji prilikom kretanja vozila unazad postupi protivno odredbama člana 41;
- (7) vozač koji smanji brzinu kretanja vozila do te mjere da svojim vozilom pričinjava smetnje normalnom odvijanju saobraćaja (član 43. stav (2));
- (8) vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je od 10 do 20 km na čas veća od dozvoljene brzine (član 44. st. (3) i (4) i član 46. st. (1) i (2));
- 9) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na kojem nema propisanu oznaku najveće dozvoljene brzine za to vozilo (član 46. stav (3));
- 10) vozač koji prilikom skretanja postupi protivno odredbama člana 48.;
- 11) vozač koji prilikom napuštanja raskrsnice u slučaju iz člana 53. ne propusti sve učesnike u saobraćaju koji se kreću pravcem u kojem je saobraćaj otvoren;
- 12) vozač kojem je svjetlosnim saobraćajnim znakom dozvoljen ulazak u raskrsnicu ako vozilom uđe u raskrsnicu i ako je gustina saobraćaja takva da se na raskrsnici mora zaustaviti i na taj način ometa ili onemogućava saobraćaj drugim vozilima koja dolaze s bočnih kolovoza (član 54);
- 13) vozač koji obavlja mimoilaženje protivno odredbama čl. 55. i 56;
- 14) vozač koji obavlja obilaženje protivno odredbama člana 59. stav (1);
- 15) vozač koji prilikom davanja zvučnih znakova upozorenja postupi protivno odredbama člana 67;
- 16) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo protivno odredbama člana 71;
- 17) lice koje na zaustavljenom ili parkiranom vozilu otvara vrata i time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju, ili ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 72);
- 18) vozač vozila na motorna pogon koji svojim vozilom vuče drugo vozilo protivno odredbama člana 81; 19) vozač koji prilikom vuče vozila na motorni pogon ne postupi na način propisan u članu 84;
- 20) lice koje upravlja neispravnim vozilom na motorni pogon koje se vuče pomoću užeta ili krute veze ako nema odgovarajuću dozvolu (član 86);
- 21) vozač koji neispravno vozilo na motorni pogon vuče pomoću užeta ako je rastojanje između vučnog i vučenog vozila kraće od propisanog (član 88);
- 22) vozač koji upravlja motornim vozilom bez upaljenog kratkog svjetla (član 90. tač. 1);
- 23) gonič stoke koji stoku ne drži što bliže desnoj ivici puta (član 104. stav (1));
- 24) pješak koji se kolovozom kreće protivno odredbama čl. 106. i 107;
- 25) vozač koji postupi protivno članu 112;
- 26) pješak koji se ne zaustavi pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja spušten, ili ako je taj uređaj već počeo da se spušta, ili ako se daju svjetlosni i zvučni znakovi koji upozoravaju da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno da se prelazu puta preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po šinama (član

114.);

27) pješak koji se ne zaustavi pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou na kojem su postavljeni svjetlosni saobraćajni znakovi, kad se pojavi crveno trepćuće svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo (član 115. stav (1));

28) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim vozilom a njegovoj vozačkoj dozvoli je istekao rok važenja (član 172. stav (1));

29) vozač koji nema kod sebe odgovarajuću važeću vozačku dozvolu, ili je ne pokaže na zahtjev ovlašćenog lica (član 172. stav (2));

30) ako vozač za vrijeme upravljanja motornim vozilom ne koristi pomagala koja su upisana u obrazac njegove vozačke dozvole (član 172. stav (5));

31) vozač-instruktor koji na putu osposobljava kandidata za vozača na motornom vozilu koje nije označeno posebnim tablicama (član 183. stav (1));

32) vozač motornog vozila koje nema propisan broj registarskih tablica, ili na kojem su te tablice postavljene tako da se dobro ne vide ili nisu čitljive (član 210);

33) vozač koji kod sebe nema važeću potvrdu za korišćenje probnih tablica, ili je ne pokaže na zahtjev ovlašćenog lica (član 211. stav (2));

34) vozač koji kod sebe nema važeću saobraćajnu dozvolu za vozilo kojim upravlja, ili je ne pokaže na zahtjev ovlašćenog lica (član 211. stav (1) i član 212).

(2) Ako je prekršajem iz stava (1) izazvana saobraćajna nesreća, učinilac će se kazniti novčanom kaznom **od 50,00 KM do 150,00 KM**, a ako je učinilac prekršaja vozač motornog vozila, odrediće mu se jedan kazneni bod.

(3) Za prekršaj iz stava (1) kojim je izdavana saobraćajna nesreća, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Član 240.

Svi prihodi nastali primjenom ovog zakona pripadaju nadležnim organima, u skladu sa članom 2. ovog zakona.

Član 241.

Sprovođenje ovog zakona, pokretanje i vođenje postupka za prekršaje i preduzimanje drugih mjera za sprovođenje ovog zakona vrše nadležni organi.

Član 242.

Izricanje novčane kazne u iznosu **do 50,00 KM** na licu mjesta, odnosno izdavanje prekršajnog naloga obavlja ovlašćeno lice nadležnog organa za poslove kontrole i regulisanja saobraćaja na putevima u entitetima, kantonima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 243.

Ako je odlukom nadležnog organa zabranjeno vozaču-instruktoru upravljanje motornim vozilom, vozač-instruktor ne smije da se bavi obučavanjem kandidata za vozača u upravljanju motornim vozilom za vrijeme trajanja te zabrane.

Član 244.

(1) O izrečenim kaznama, zabranama upravljanja motornim vozilima, saobraćajnim nesrećama, posljedicama saobraćajnih nesreća, motornim i priključnim vozilima i vozačima motornih vozila vodi se evidencija prema mjestu prebivališta.

(2) Nadležni organ koji izrekne kaznu ili zabranu upravljanja motornim vozilom, ili drugu mjeru propisanu zakonom entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dužan je da obavijesti o tome organ koji vodi evidenciju o tim kaznama, zabranama i mjerama.

(3) Podatke iz evidencije predviđene u stavu (1) ovog člana mogu da koriste: pravosudni organi, organi koji vode prekršajni, odnosno administrativni postupak, policija, državni organi, zdravstvene ustanove, preduzeća, obrazovne ustanove i nevladine organizacije koje se bave pitanjima bezbjednosti saobraćaja na putevima, kao i preduzeća koja obavljaju javni prevoz ili prevoz za vlastite potrebe.

(4) Evidencija o izrečenim kaznama, zabranama i mjerama iz stava (2) ovog člana vozačima motornih vozila i motornim vozilima vodi se kod nadležnog organa prema mjestu prebivališta.

Član 245.

(1) Trajanje zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom računa se od dana upisa zaštitne mjere u vozačku dozvolu za onu kategoriju ili potkategoriju za koju je zabrana izrečena.

(2) Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne računa se u vrijeme trajanja zabrane upravljanja motornim vozilom.

Član 246.

(1) Nadležni organ koji vodi prekršajni postupak, u skladu s propisom entiteta, kantona ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, može da odgodi izvršenje zabrane upravljanja motornim vozilom osim za prekršaj iz tač. 25), 26), 32) i 33) člana 235. ovog zakona, pod uslovom da učinilac prekršaja u određenom roku, koji ne može biti kraći od šest mjeseci niti duži od jedne godine, ne učini prekršaj za koji se može izreći ta zabrana.

(2) Odgođeno izvršenje zabrane iz stava (1) opozvaće se ako učinilac prekršaja u roku za koji je izvršenje odgođeno učini novi prekršaj za koji je propisano izricanje ili mogućnost izricanja zabrane upravljanja motornim vozilom.

(3) Izvršenje mjere iz stava (2) ovog člana ne može se odgađati.

Član 247.

Pod uslovom reciprociteta, protiv vozača koji ima prebivalište u Bosni i Hercegovini a u stranoj zemlji učini saobraćajni prekršaj prema propisima te zemlje, u Bosni i Hercegovini pokrenuće se prekršajni postupak ako to zahtijeva nadležni strani organ - a vozač za taj prekršaj može da bude kažnjen na osnovu ovog zakona ako za taj prekršaj nije bio kažnjen u zemlji u kojoj je prekršaj učinjen.

Član 248.

(1) Ako vozač koji ima stranu vozačku dozvolu na teritoriji Bosne i Hercegovine učini prekršaj za koji je ovim zakonom predviđeno da se mora ili može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom, tom vozaču, umjesto zabrane upravljanja

motornim vozilom, može se izreći zabrana korišćenja strane vozačke dozvole u istom trajanju.

(2) Zabrana korišćenja strane vozačke dozvole je zabrana vozaču kojem je izrečena da na teritoriji Bosne i Hercegovine upravlja motornim vozilom one kategorije ili onih kategorija na koje se zabrana odnosi.

Član 249.

Ako maloljetnik učini radnju koja je ovim zakonom utvrđena kao prekršaj, kazniće se roditelj, usvojlac, odnosno staratelj maloljetnika, novčanom kaznom propisanom za učinjeni prekršaj ako je taj prekršaj učinjen kao posljedica propusta dužnog staranja o maloljetniku.

Član 250.

Vozač-instruktor pod čijim se nadzorom kandidat za vozača obučava u upravljanju motornim vozilom u saobraćaju na putu kazniće se za prekršaj koji učini kandidat za vozača, osim ako nije bio u stanju da spriječi prekršaj.

XII - SAVJET ZA BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA

Član 251.

(1) S ciljem unapređenja saobraćajno-obrazovnog rada, saobraćajne kulture i koordiniranja svih subjekata koji svojim djelovanjem mogu da doprinesu većoj bezbjednosti saobraćaja, formira se Savjet za bezbjednost saobraćaja (u daljnjem tekstu: Savjet).

(2) Sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

(3) Članovi Savjeta imenuju se iz reda stručnjaka za oblast saobraćaja na putevima, nadležnih ministarstava i organa koji upravljaju putevima.

(4) Broj članova, način imenovanja predsjednika i članova Savjeta, kao i djelokrug, urediće se pravilnikom koji donosi ministar uz saglasnost Savjeta ministara BiH.

XIII - OVLAŠĆENJA ZA DONOŠENJE PROPISA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Član 252.

Ovlašćuje se ministar da sam ili u saradnji s odgovarajućim nadležnim organom donese bliže propise o:

- 1) certifikovanju vozila i uslovima koje organizacije za certifikovanje vozila moraju da ispune (član 6);
- 2) osnovnim uslovima koje put, njihovi elementi i objekti na njima moraju da ispunjavaju s aspekta bezbjednosti saobraćaja (član 11);
- 3) vođenju evidencije o javnim putevima i objektima na njima (član 13);
- 4) obilježavanju vozila kojim upravlja lice s oštećenim ekstremitetima (član 29);
- 5) postavljanju preventivnih izbočina (član 47);
- 6) o turističkoj i ostaloj signalizaciji na putu (član 144); 7) saobraćajnim znakovima i signalizaciji na putevima, načinu

obilježavanja radova i prepreka na putu i znakovima koje učesnicima u saobraćaju daje ovlašćeno lice (član 153);

- 8) formi i sadržaju obrasca evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći (član 158);
- 9) saobraćaju u zimskim uslovima (član 170); 10) o organizovanju obuke za osposobljavanje pružanja prve pomoći (član 178);
- 11) načinu i uslovima za dobijanje licence za ispitivača (član 179);
- 12) sticanju zvanja instruktora vožnje (član 181);
- 13) osposobljavanju vozača motornih vozila (član 183); 14) posebnom znaku za lica koja prvi put steknu vozačku dozvolu (član 186);
- 15) obrascu vozačke dozvole, kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorije i potkategorije u vozačku dozvolu, postupku i načinu izdavanja, produženja važenja i zamjene vozačke dozvole i strane vozačke dozvole i načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama (član 187);
- 16) obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, postupku i načinu izdavanja, načinu davanja ovlašćenja automoto klubovima/savezima i auto-moto društvima i načinu vođenja evidencije o izdatim vozačkim dozvolama (član 192); 17) zdravstvenim uslovima koje moraju da ispunjavaju vozači motornih vozila (član 198);
- 18) ukupnom trajanju upravljanja vozilom, odmoru vozača i načinu rada udvojenih posada u vozilima, u obimu koji utiče na bezbjedno upravljanje motornim vozilom, kao i obrascu individualne kontrolne knjižice i uputstvu za njeno popunjavanje (član 202);
- 21) postupku registracije i izdavanja saobraćajne dozvole i knjižice vozila, izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i dimenzijama, obliku i boji, sadržaju, vrsti i kvalitetu materijala registarskih tablica (član 215);
- 22) tehničkim pregledima i uslovima koje moraju da ispune organizacije za obavljanje tehničkih pregleda (član 219).

XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 253.

Propisi iz člana 252. ovog zakona biće doneseni u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- 19) dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, uređajima i opremi koju moraju da imaju vozila i osnovnim uslovima koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema u saobraćaju na putevima (član 203);
- 20) homologaciji vozila i dijelova (član 205);

Član 254.

(1) Vozačima koji u skladu sa zakonodavstvom koje je na snazi u Bosni i Hercegovini imaju pravo da upravljaju motornim i priključnim vozilima određene kategorije biće izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim i priključnim vozilima određene kategorije tako da:

- 1) vozačima koji imaju pravo da upravljaju vozilom kategorije A - biće izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorije A i potkategorije A1;
- 2) vozačima koji imaju pravo da upravljaju vozilom kategorije B - biće izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i BE i potkategorije B1;
- 3) vozačima koji imaju pravo da upravljaju vozilom kategorije C - biće izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i C i potkategorija B1 i C1;
- 4) vozačima koji imaju pravo da upravljaju vozilom kategorije D - biće izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B, C i D i potkategorija B1, C1 i D1;
- 5) vozačima koji imaju pravo da upravljaju priključnim vozilom kategorije E, koja je važila uz kategoriju C - biće izdata vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija BE, CE i DE i potkategorija C1E i D1E.

(2) Kandidati za vozača motornih vozila koji su obuku počeli u skladu sa zakonodavstvom koje je bilo na snazi u vrijeme početka obuke završice obuku u skladu s istim zakonodavstvom.

Član 255.

- (1) Nadležni organi uskladiće zakone iz svoje nadležnosti s ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Nadležni organi urediće sva pitanja iz svoje nadležnosti utvrđena ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 256.

- (1) Ovaj zakon stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivaće se nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.
- (2) Ovaj zakon biće objavljen i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 262/05
22. decembra 2005. godine
Sarajevo
Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
dr Nikola Špirić, s.r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Mustafa Pamuk, s.r.

TSSG